

# EGYETÉRTÉS

**Elfizetési árak:** Egész évre 25 korona. Félre 14 korona. Negyedévre 9 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér. Egyre az ar. helyben és elől 10 fillér.

**Főszerkesztő**  
**Dr. PAP ZOLTÁN**

**Széphadmunkatárs**  
**EÖTVÖS KÁROLY**

**Szerkesztőség és kiadóhivatal:** VI. Eötvös-utca 22.  
**TELEFON-SZÁM:**  
**Szerkesztőség 722. Kiadóhivatal 702.**

## Katonák.

Budapest, január 30.

Tiszt urakról, akik adóságot csinálnak, azután uzsorás karmok között vergődnek addig, amíg összezsap fejük fölött a hullám s le kell tenni az aranyos portepét, gyakran szól a nóta. Az egyszerű társadalomból kidobva sűrűn jelentkeznek köztünk fakó civilizált emberek. Idegenül fészengnek a rosszul szabott szürke polgári öltözetben, furcsán kaszálnak a lábaikkal, mert oldalukról hiányzik a megszokott csörtető kard, a gallérjuk vagy nagyon alacsony, vagy nagyon magas s nincs köztük egy is, aki szörnyű nagy gyámoltalanságában rendesen tudná megkötni a nyakkendőjét. Merőben új körülmények közé kerülve, riadtan eviczkelnek, mint a szárazra dobott hal s fűhöz, fához kapkodnak, hogy valahol újra megvethessék a lábukat, egészen addig, amíg némi menedéket nem találnak egy poros írószobában vagy valamelyik békés postarács mögött.

Azt, hogy a katonatisztek sorsa nem fenéki gyöngyöt, elég szemléltetően mutatják ezek a sajnálatra érdemes alakok, akik sajnos, olyannyira szaporodnak, hogy lassankint egész külön társadalmi típus kezd belőlük kialakulni. Ám hogyha a hadügyminiszter csakis órájuk tudna hivatkozni annak a bizonyítására, hogy a

tiszti gázsit csakugyan emelni kell, ez ellen még akadna ellenérv. Mondani lehetne, hogy ezek a tiszt urak talán könnyelműek voltak, talán túlságosan szerették a kártyát, a cigányt, a pezsgőt s a Dárius kincse sem lett volna nekik elég, nem hogy a természetszerűleg véges és határok közé szabott tiszt fizetés.

Kicsit körülnézve azonban az uniformis társadalomban más típusra is akadunk. Hadnagy urakra, akik heteken át sajátkezüleg vásárolt nyolczkrajczáros virslit vacsorálnak. Főhadnagyokra, akik krajczárónként számolják össze a pénzt, vajjon kitelik-e belőle egy pikoló kapucziner ára s maródit jelentenek, hogy sok költséggel ne kelljen elmenniök a tiszt kaszinó báljára, ahova a dingszreglamánál is szigorubb parancssal hívja őket a méltóságos bálanya, az ezredesné akarata. Ez a típus sokkal gyakoribb, mint az első, csak megfigyelni nehezebb, mert a tiszt urak szegénysége mimosa-szerénységgel huzódik el a világ szemé elől. Külsőleg nincs különbség tiszt és tiszt között, a nyomorgó éppen olyan cifra, éppen olyan snájdig és szokott sablon szerint jókedvű, mint a jóllakott. A zsinóros atilla, vagy arany-pitykés waffenrock alatt jól elrejtőzik az üres gyomor, de akárki elhíheti, hogy annak az üres gyomornak a korgása a ragyogó ruha mögött sem kevésbé kinzó, mint volna durva daróc alatt.

Ha indoklás kell a tiszt fizetések fölemeléséhez, erre ezek a szegény cifra nyomorgók már elég élénk és meggyőző indokok, hiszen köztünk élnek, küzdenek és szenvednek. A magyar delegáció is van elég emberséges ahhoz, hogy meghajoljon az ilyen érvelés előtt s hogyha mégis hüvös fogadtatással kísérté a tiszturak védőügyvédjének, tábornagy Schönaichnak tegnapi előterjesztését, ennek más egyéb indoka van.

Schönaich tábornagy csak egy osztály érdekeit látta maga előtt, azokét a bajtársakét, akik vele egy kabátot viselnek. Ezért lehetett lelkes és ékesen szóló. A magyar delegátusok azonban tisztükhöz és hivatásukhoz képest kénytelenek voltak ezen kívül sok egyebet is meglátni. Látták azt, hogy erre az országra mint nehezedik mindig nagyobb és nagyobb teherrel a folyton növekvő katonai követelés. Látták azt, hogy nem a tisztikar az egyetlen társadalmi osztály, amelyik segísre szorul. Hanem éppen ellenkezőleg, a tisztikar mellett egymásután sorakoznak föl az állami és községi tisztviselők, a bírák, a tanárok, a tanítók, a vasutasok, az orvosok s számtalanon mások, akik sokkal megerőltetőbb, idegölőbb munkával szolgálják a közérdeket, mint a tiszturak és akik hamarabb is tarthatnak igényt egy segélyakcióra, mint a tisztikar. Először azért, mert a nyomoruságuk, ha lehet,

## Asszonyok.

Irt: Nógrádi László.

(Utánnyomás tilos.)

I.

Nagy, nehéz keserűség szakadt a lelkére. Most már szerette volna, ha inkább nem tud meg semmit. De hogy bizonyossá vált az, amit eddig csak sejtett, egyszerre érezte a rejtett igazság csapását. Tehát tudja, hogy megcsalja az ura. Biztosan tudja. Tegnap tudta meg. Oh, hogy irigyl azokat, akik az ő keserűségétől mentve vannak, akik boldogságban élnek.

— Boldogság, boldogság, mondogatja s keserűen szorítja ököibe fehér kezét.

S míg így vívódik, lelkében tusára kelve a harag és megalázás, elvonul előtte kálváriájának szeges útja: Hogy hazudott neki férje, büns találkái után hogy ölelte őt. Undor és borzadás rázta meg. A hazudott szerelem csókja, ölelése égette. Kis fehér szobájában mintha a szenny tengerré duzzadt volna, elárasztva mindent, őt is. Zokogott. Ezt érdemelte ő hűséges, tiszta szeretetért? Ezt odaadó, őszinte lelkéért? Kétségbeesve kereste kérdéseire a feleletet, de nem talált. Hisz még gondolata is mindig a férjé volt. Tiszta lelkét, melyet a falusi fehér kuriából hozott, nem eítette meg a nagy város sokféle csábítása. Hü és fehér maradt. S mégis, lám... Vége a boldogságnak, vége minden álmának. Úgy érezte, mintha sivatagba lökték volna ki. Kietlen zord helyre a virágos kertből. Egyedül áll itt. Nincs senkije, mert elvesztett boldogságával mindent. Mindent.

Rettentő egyedülvalóságában lelkének a halál hidegségét érezte.

S ettől kissé megnyugodott lelke. A nagy

sötétség, melyben kialszik minden fény, csalogatva csábította. És nem tiltakozott.

Titkos öröm szállta meg: ha nem lesz már, hogy fog ez fájni annak, aki őt megcsalja. Mert meg fogja írni neki. Tudja meg, kit dobott el magától. Látta cselekedetének szennyét s undorodék meg attól, akit forró vérről ölelt, csókol.

Ez legyen büntetése. Lágy érzések töltötték el lelkét. Már nem megaláztatása fájt, nem azon zokogott, hogy az ura megcsalja, hanem elmulásának érzése. Látta önmagát fiatalon, fehérén a ravatalon virágok között s látta kétségbeesve, bűnbánón kezét tördelve férjét. Hogy fogja majd földokló zokogással kérni bocsánatát, s hogy fogja csókolni hideg ajakát, kezét. És jönnek majd sokan, sokan látni, nézni őt és mindenki sajnálni fogja. Töprengeni fognak a titkon, amely kezébe adta a gyilkos fegyvert és nem tudja megoldani a nagy rejtélyt senki, mert hiszen boldogan éltek. Így hiszi mindenki és megkönyezik őt. Megkönyezik. És látta, hogy a nagyváros mint szegődik koporsója mellé. Mint egy sziv dobban meg amnyi ezer ember érzése és ez mind az ő fiatal élete emulását fogja sajnálni. És az, a férje, aki látja mindenek arczán a fájdalmat, megsemmisülve fog leroskadni sirja mellé, óhajtvá, szólítva őt.

Igy lesz, gondolta s érzése át és áthimezte színeivel s széppé, kívánatosá tette a halált. Nem borzadt, amikor kezébe vette a tollat, hogy megírja utolsó levelét férjének.

Amint egymásután róttá az asszonyos, vékony betűket, meg-megittasodott gondolataitól s tuláradó érzelme erőt véve rajta, zokogott. Könyei odahulltak az illatos papirosra s elmosták a betűket.

Majd ha olvasni fogja az ura, minden köny-

cseppie egy-egy tüzes lángostor lesz, lelkén fog végigsujtani s fájni fog majd ez nagyon, nagyon.

— Csak fájjon neki, fájjon, mondogatta s szemét előntötte a köny. Összefolyt előtte minden, a sok kusza betű, a kis íróasztal sok-sok cseccsebecsével.

Mikor kisírta magát, újra nekifogott a levélírásnak. Messze kezdte nagyon, mindent el akart mondani. Mindent az utolsó levélben. A mindig tévedő önkritikát ellágyult érzése még jobban meggyöngyöztette. Irt iskolás koráról, fehér, tiszta leány életéről és igaz, nagy szeretetéről férje iránt. Édes, tiszta vallomások voltak ezek, a nagy utra téro fájdalommal tele lélekösintésege meghatóvá tette minden szavát.

Lázasan, gyorsan irt, nem válogatta a szót, nem formálta, csiszolta a mondatokat. Amint lelkébe ötlött a gondolat, úgy vetette papírra. A lelke pedig tele volt mondani valóval. Egymásután teltek a lapok. Mikor kész volt, még egyszer átolvasta s úgy találta, hogy mindent elmondott, amit el akart.

A férje íróasztalára fogja tenni. Ott találja meg, mikor már ő nem lesz. Még volt ideje. Az ura csak késő este fog haza jönni, hiszen ma találkozája van. Mikor elment azt mondta ugyan, hogy valami politikai eszmecserén lesz, hanem hát máskor is ezt mondta. Most már tudja, hogy ez csak kibuvó. Jól van így, legalább mikor haza jön, kétszeresen fog rácsapni a rettentő valóság. Önceki többet már nem hazudhat.

Készült. Bucsuzott. A kis, finom revolver ott volt már kezében. Máskor rettegett a fegyvertől s most bátran néz a sötétlő kis csöbe, hol a halál lakik. Meg-megcsókoltá a kis hideg jószágot, s aztán bucsuzott kedves dolgaitól. Fehér szobácskájának minden tárgyához ízte valami kedves emlék. Nehéz volt a bucsu nagyon. Mint-

minden sz. körbenézés. arrol, kompakt. árrel fizetendő.

Magyar. ajánlja gyárt.

sági. rokat, egeket, rokat.

berendezés. és úlc. nek és eladók.

sigmond.

r-utca 3. rut melleit).

lasztók a leg-modern és t és fényezett. isander vagy ó, obódó, urt. lonbutorokban. k. bórgermitu. rpitosfélekben. na és más szö. függönyökben. nscüllárokban. a sib.-hez.

ékipar.

és bőrtaragás.



ANTAL.

Károly-utca 2. us Iskolaeptu- raktár valódi. karosszékek. csobb árban. eddig. tek átalakítás. olcsó árakban. órbutorok és nyek.

műszereköl.

cseserél, lejtme- ster, Teleskop, s—Tráderstb.

EMIL.

sy-ut 13. sébet-körut 38.

ítató iroda.

5. Kényes meg- megfigyelése- áásokat elvállal. mint család. Kossa-Magyar. 67—47. 26703.

zéseket!

óházak terve- tését, átalakítá- előnyösen el- ermentes tel- zésre felépít. csokkal szolgál. ésiiroda Bpest. 71.

édulakát.

Elzalogosított, at, gyöngyü- at, ezüstöt és 100.000 kor. atesen kivá- les értéket ki- etem.

r Jakab.

ereskedő.

PEST,

ca 91. szám. -utca sarkán.

még nagyobb, másodszor pedig azért, mert most ők vannak soron. A tisztikarért alig pár évvel ezelőtt igyekezett az állam megtenni mindent, amit tehetett, ezeket az osztályokat azonban évek óta csak reménységgel táplálták.

A tisztí fizetések emelése elől tehát nem zárkózik el senki, de várjunk szépen sorjára. A magyar közvélemény van elég emberséges ahhoz, hogy objektív legyen, tisztán a lehetőségek határait vizsgálja s az ügy elbírálásába ne keverjen érzelmi momentumokat. Pedig keverhetne! Fölpanaszolhatná, hogy ez a tisztikar, amelyik most tőlünk kérvényez, lelkiüktől és érzéseinktől idegen. Ugyanazon a napon, amelyiken a tisztí fizetések kérdése a delegáció napirendjére került, pattant ki egy katonai szaklap botránya. Ebben a szaklapban felelő részben magyar pénzen eltartott tiszt urak gyalázták a magyart. Föl lehetne panaszkodni azt is, hogy az armádia merőben osztrák, a vezetés szelleme tisztára magyarelles. Schönaich azonban nem hiában hivatkozott a magyar gavalériára. Ami sérelmünk van, azt elintézzük máskor és más harczi mezőn és elég humanitás van bennünk ahhoz, hogy ne általánosítsunk, egyesek hibáért ne akarjuk büntetni az összességet és hogy a vezetőség bűneit ne akarjuk apó hadnagyocskákkal megkoplaltatni.

Csak türelem! Mindent módjával és a maga idejében! A nyomorverejték letörlésében is sorrendet kell tartani, mert a tiszturak nem egyedül vannak nyomorgók, ebben az országban olyanok is akadnak, akiknek a homlokuk az övéknél sokkal verejtékesebb!

Budapest, január 30.

A képviselőház holnap délelőtt 10 órakor ülést tart, melynek napirendjén szerepel az erdélyi birtokrendezésről szóló javaslat tárgyalá-

ha lelke lenne az élettelen tárgyaknak, szólították babusgatta őket.

Fakó árnyak szálltak már a szobára, mikor ezzel is elkészült. Egy rózsát tűzött még hajába nagy gonddal s kezébe vette a pompás aczérevolvért.

Valaki lépett be. A barátnője. Akkor ötlött eszébe, hogy róla egészen megfeledkezett, tőle el se búcsuzott. Igazán jó, hogy jött, gondolta.

Leültek egymás mellé. Összesimultak. A szobában mindent elnyelt már az északa sötétes árnya. Suttogva beszélgettek. Előbb lassan, hosszú szüneteket tartva. Apró-cseprő, semmit mondó dolgokról, amint az asszonyok szokták. Hosszab szünet után egyszerre hirtelen, minden bevezetés nélkül az asszony barátnője zokogni kezdett. Ezután lázas, gyors, fakgató beszélgetés következett, melyet olykor-olykor zokogás szakított meg.

Barátnő: Boldogtalan vagyok, Margit.

Margit (csodálkozva): Te... Lehetetlen, hiszen...

Barátnő: Ugy-e, mindig arról beszéltem, hogy milyen boldog vagyok... hazudtam, hazudtam... De már nem bírom tovább... Neked megmondom. Végre is te vagy a legjobb barátnóm.

Margit: Édes lelkem... Te boldogtalan vagy... Ugy-e az urad... az emberek...

Barátnő: Gonoszak, de az én uram...

Margit (szólni akar, de a barátnő hirtelen beszélni kezd.)

Barátnő: Az én uram a legjobb ember a világon... Szeret, ... nem, ez kevés... Minden gondolata az enyém (zokog)... Hű, odaadó...

Margit: De hát akkor mért mondod, hogy boldogtalan vagy?

Barátnő: Te ezt nem érted, mert te boldog vagy (zokog)... Szeretsz...

sának folytatása, a bírói és ügyészi szervezet módosításáról, a másodosztályú kereseti adó reformjáról szóló törvényjavaslatok, több vicinális vasut engedélyezéséről szóló miniszteri jelentés és a tárgyalásra kész mentelmi ügyek.

1868.

— Válasz Mocsáry Lajosnak. —

Irtá: Argus.

Az örökre aktuális nemzetiségi kérdésről irt „Nemzetiségi politikánk hibái és bűnei” című röpiratomat a fővárosi sajtó a tárgy fontosságának megfelelő ép oly komoly mint jóakaró fogadtatásban részesítette, jelét adva ezzel ama becsületes törekvésnek, hogy az immár égetővé vált kérdést elméletileg fixírozza, s ha ez sikerült: gyakorlati megoldását napirendre tűzze.

Mi sem jellemzi annyira a kérdés aktualitását, mint ama élénk érdeklődés, mit a röpirat a hazai nemzetiségek körében keltett; sajtójuk egyik — tulzó és ugyanazért kevésbé kompetens — része némi bizalmatlansággal fogadta csakis azért, mert a szerzőséggel egy nemzetiségi embert gyanúsít, ki a sajtó oktalan túzásainak kiméletlen ostorozása által a tulzók haragját vonta magára; a józanabb rész ellenben, közte — dicséretére legyen mondva — a nemzetiségi párt lapja (a „Lupta”) bár nem azonosítja magát czélatával, de fenntartás nélkül honorálja a röpirat üdvös szándékát és abban az annyira kívánatos kölesönös megértésnek egyik alkalmas eszközét látja; a nagyszabeni metropolita lapja (a „Telegraful Roman”) egész terjedelmében közli a röpiratot mint az általa propagált békeakció hírnökét.

Hozzászól a nagy kérdéshez az 1868. évi nagy koncepció illusztris szószólója: Mocsáry Lajos is (az „Egyetértés” tegnapi számában) és a röpirat eszmemenetében saját nagy elveinek igazolását és egy jobb belátás megnyilatkozását látja.

Idáig rendben volna a dolog; de a nagy vezérférfiu még sincsen megelégedve Argussal, mert nézete szerint egyébként korrekt gondolkozását a modern „demokrata-radikális-szocialista-szociológus” irányzat megzavarta és az 1868-as nagy eszméktől elterelte.

Csakis ily aberrationnak tulajdonítja Mocsáry a röpiratnak a természeti evolúció elméletének tulhajtásából fakadó ama mondatát: „hogy nemzetiségeink ethikai fejlődését, önjogi nemzetekké való tö-

mörülését semmiféle uton és módon nem sikerül megakasztani.” Mics jellemzi jobban a nagy férfiu ideális felfogását, konzervatív elvhűségét és egy félszázados tapasztalatból merített politikai meggyőződését, mint eme bárcsak félreértésből eredő tiltakozása oly elmélettel szemben, mely véleménye szerint sem az ország történeti és politikai hagyományainak, sem geográfiai helyzetének s legkevésbé a népek reális létérdekének s hozzáteszem: az evolúció törvényeinek sem felel meg.

Mocsáry félreértett: megengedem abban nem ő hibás, hanem inkább a fent idézett konstrukciónak nem eléggé szabatos és ezért kétértelmű szövegezése. Argus „nemzetek” alatt nem „politikai”, közjogi individuálításokat értett, hanem oly „etnikai” csoportokat, aminőket most is tüntetnek fel az oly tarka néptömegeink, azoknak ethikai fejlődésére és kulturális önállósítására czélt az akkor, midőn az evolúció elméleteit honorálva, eme fejlődési procezzusnak feltartóztatatlan voltát hangsúlyozni szükségesnek találta.

Megengedem, hogy Argus itt hibázott, tehát maga oka annak, ha a famulus homályos kifejezését a mester félreértette.

Mindamellet a mestert sem menthetem fel bizonyos szemrehányás alól.

A szellemi óriástól behatóbb bírálatot várok; felteszem, hogy Mocsáry szerény művemnek nemcsak utolsó — a beláthatatlan jövőbe, ugyszólva transcendentalis körökbe elkalandozó — fejezetét méltatta figyelemre s így nem kerülhet el figyelmét ama faktum, hogy az 1868-at illetőleg Argus a nagy Széchenyi, Kossuth, Deák, Eötvös és Mocsáry által hirdetett evangélium alapján állva — ugy mint e nagy elmék — maga is perhorreskálja és ugy fizikai, mint erkölcsi lehetlenségnek vallja a föderatív állameszmét nemcsak, de történeti és phisiológiai érvekkel kimutatja azt is, hogy csakis a nemzetiségek elnyomása létesíthet ily veszedelmes alakulatot, míg a sérelmek orvoslása s bölcs kormányzati politika utján elfogjuk érni másajku népeinknek oly nélkülözhetetlen érzelmi asszimilációját: nemzeti létünk legfőbb biztosítékát.

Ezt akarja kifejezni a következő passzus (131. lapon):

„Vissza kell állítani a magyar nemzeti eszmét a maga tisztaságában és egyesítő erejében; nem a faji politikának szűkítő értelmében, hanem a nemzeti munka szolgálatában”.

Margit: És te, hisz az urad...

Barátnő: Ó persze, de én... én nem... nem... Én... (szünet).

Margit (lassan, huzva ejtve ki a szót): Te?

Barátnő (mintha nem is a kérdésre felelne): Sokat gyöttrődtem, sokat küzködtem... Emberfeletti erővel akartam önmagam kényszeríteni, hogy szeressem én is az uramat, ezt a jó embert... Nem voltam képes.

Margit: De hiszen szeretted... Hogy lehet hát?

Barátnő (szenvedélyesen, keserűen): Mit tudom én... Hiszen mondtam, küzködtem ellene és én akartam, akartam tovább szeretni... de nem bírtam... Én nagyon boldogtalan vagyok (elfojtva zokog).

A kis fehér szobában már egészen sötét van. Kintől tompán hallatszik be a kocsiörgés s a felső padlatra árnyakat rajzolva, gyöngye világosság esik az utcáról. A barátnő Margit ölébe hajtja fejét és sir. Margit fejét simogatja s arra gondol, hogy őt se szereti az ura. A levél ott fekszik az íróasztalán, a fiókban pompás aczérevolvér s ő már elbúcsuzott mindentől és megakart halni. Gondolata gyorsan szállt ide-oda. Lehet, hogy az ura is sokáig küzdött, mint a barátnője, hogy tovább is szeresse őt. De ha nem volt képes. Bűnös-e hát valóban az ura? Hisz a barátnője se szereti az urát... Meg kell-e hát nekem halni, gondolta, csak hogy megbüntessem az uramat.

— Margit, üzz el, könyörgött a barátnője.

— De, ugyan.

— Ne szívi velem egy levegőt, én bűnös vagyok.

— Hiszen akartad szeretni — mondta Margit.

— Akartam... De én meg is csaltam az uramat.

Margit kissé meghorzadt. Szakasztott az urának az esete, mert az ura is megcsalta őt. Szakasztott az az eset, csak a szereplő személyek mások: amott a feleség, itt a férj.

— Nem vagyok tiszta, nem, nem... Látod, ezt meg kellett neked mondanom.

Ijedten nézett Margitra. Nagy sötét szeme szinte villogott a szoba sötétségében. Egymáshoz huzódtak fázva, reszketve. Sokáig maradtak így csendesben. Margit szólalt meg. Lassan, szakadozva beszélt:

— De ha szeretnéd az urad és, és... ő csalt volna meg téged... Mit csinálnál.

Kicsit hallgatott a másik.

— Akkor talán meghalnék, talán megcsalnám — felelte.

— Talán meghalnál... talán megcsalnád — ismételte Margit gépiesen.

— Igen.

Margit gondolkozva bámult a sötétségbe, nézte, hogy hömpölyögnek előtte az árnyak.

Mikor aztán magára maradt, a kétség ismét rászakadt nagy, nehéz súlyával.

— Meghaliak... megcsaliam — mondogatta gépiesen.

S míg így töprengett, lassan, észrevétlenül hangulatok csapódtak lelkébe. Hiszen már ő is megcsalhatta volna az urát. A kísértés órája, melyen minden asszony átmegegy, neki is ütött már. De akkor erős volt és most!...

Leült kis íróasztalához, kezébe vette a levelet, melyet urának irt búcsuzól.

Bosszusan dobta tűzbe, azután a kis revolvért vette elő s asszonyos félnökséggel tette helyére az ura szobájában.

— Nem halok meg, azért se — mondta a nagy tükrök előtt állva s kaczerán tűzött még egy rózsát a másik mellé, dus fekete hajába.

„A nemzetnek vissza kell térnie a nagy szabadelvű és demokratikus politika hagyományaihoz, nagyjaink: Széchényi, Kossuth Lajos, Deák és Eötvös hirdette „szabadság, egyenlőség és testvériség“ elvéhez s az attól el nem választható faji és nyelvi türelmességhez.“

„Eme alapelvek keretében kell keresnünk az arany középutat: a nemzetiségek természet-szerű létérdekének államiságunk létérdekével való összhangzatba hozatalát.“

Továbbá (133. lapon):

„Nemzetünk regenerálásának ez az egyetlen útja s ha arra rá nem térünk: megemésztyük önmagunkat és összes erőinket az oly áldatlan és meddő faharczban akkor, midőn mások összes erőiket jólétiük emelésére és biztosítására koncentrállják.“

„Szakítanunk kell az eddigi iránynyal, orvosolni kell a másajkuak sérelmeit s őket újból testvéreinkké fogadni. A felforgatott jogrend legelső remediama a törvényes statusquo helyreállítása: a restitutio in integrum; enélkül nincs engesztelés, nincsen béke. S amint nemzetiségeink egy ezredéven keresztül testvéreink voltak, bajtársaink jóban és rosszban és soha sem bántottak: ugy még kevésbbé fognak bántani akkor, midőn jószántunkból visszaadjuk, a mit tőlük dőre módon elvetünk.“

Hogy egy becsületes béke, a másajkuak létérdekének biztosítása, minden emberi számítás szerint nem vezethet federációhoz — dokumentálni iparkodtam a következő sorokkal:

„E komor s eléggé megindokolt politikai filozófia hiveinek sincs egészen igazuk, okoskodásuk egyoldalú, mert számításon kívül hagynak több oly mozzanatot, amelynek megfigyelése nélkül sem helyes diagnózis, sem megbízható prognózis meg nem állapítható.“

„Mert bár igaz az, hogy a népfajokban él az önállóságra való törekvés, de az még nem involválja az elszakadásra való törekvést; a népek faji és nyelvi törekvései nem kongruálnak mindég politikai törekvéseikkel“ — ezt már a III—VII. fejezetben konkrét példákra, Svájcra, Belgiumra s a francia Rivierára való utalással tüzetesen kimutattam; a lelki exigenciák mellett a népeket — első sorban — a testiek, az anyagiak dominálják; ösztönszerűleg is oda huznak, hol anyagi existenciájukat biztosítva látják és annak sokszor vagy rendszerint alá is rendelik amugy is szerény ethikai szükségleteiket.“

„Ha a jó Isten megkönyörül rajtunk és megadja nekünk a nemzetiségi békét s ennek nyomában az anyagi jólétet: ezzel megszűnik minden ok arra nézve, hogy népeink centrifugális törekvések eszközévé váljék.“

„E részben biztosítékot nyújt nekünk a történeti tapasztalat mellett az évszázados együttélésből kifejlődött társadalmi cohesió, a tömegeket jellemző konzervatív hajlam és főleg azoknak egészséges életöztöne, mely a jót a rossztól, a rosszat a rosszabbtól ösztönszerűleg is megkülömbözteti.“

„Aki azt állítja, hogy az erdélyi oláh Romániába, a bácskai szerb Szerbiába kívánkozik, az vagy egyáltalában nem, vagy nagyon is rosszul ismeri a népet.“

„Midőn másajku honfitársainkat a kifelé gravitálással gyanúsítjuk, ép oly igaztalan, mint okatlan dolgot cselekszünk; oly ördögöt festünk a falra, amelyet — még Bánffyknak sem sikerülne életre kelteni!“

Midőn a „keleti Svájc“ címűletével, a „mumus“-sal bővebben foglalkozom (amelytől Mocsáry is irtózik), ezt nem azért teszem, mintha ily transformációnak akár aktualitást, akár virtualitást tulajdonítanék, hanem egyedül azért, hogy eme ügyesen lanczirozott agyremet kellő értékére leszállítsam; ily czélatot tüntet fel a IX. fejezetnek kitétele:

„Ezért schogysem oszthatom véleményét azoknak, kik az árviztől való félelmükben tűzbe rohannak, ahelyett hogy uszva iparkodnának a víz színén maradni; de különben is okatlan dolognak tünik fel előttem, midőn a nemzeti uralom intrazigens szövívői mindent, amit jónak és tüdősnak ismernek: perhorreskálnak és inkább készek élet-halálharcba sodorni, a létkérdés elé állítani nemzetünket csakis azért, nehogy hazánk

valamikor Svájcnak — a világ legboldogabb országának — sorsára jusson!“

Ilyet azonban kizártnak kell tartani mindaddig, míg a fák felfelé nőnek, a vizek lefelé folynak, mindaddig míg a magyar faj megtartja életerejét, páratlan ellenálló képességét és ezzel ama számbeli és értelmi tulsúlyát, mely őt minden veszedelem ellen megvédi s faji fölényét mindenkor biztosítja.“

Hogy ilyen akadémikus formában felállított, a tények utolsó konzekvenciáit feltüntető elmélet nem áll kapcsolatban a másajkuak hazafiasan érző és észszerűen gondolkozó vezető elemeinek törekvéseivel — ezt kifejezi a konkluzió (146. oldalon): „De ezt az új Magyarországot nem a nemzetiségek fogják megcsinálni; feltámad az önmagától még akkor is, ha összes nemzetiségeinket magyarokká tenni sikerül; sőt akkor még hamarabb.“

Hozzáteszem: hogy mindeme hipotéziseket csakis a nagy kérdésnek alapos, gyökeres elhírlása szempontjából találtam szükségesnek felállítani azért, hogy minden — még a legexotikusabb felfogás is — objektív megvilágítást nyerhessen.

Ugyanazért Mocsárynak — és senkinek — nem volt szabad feltételezni oly képtelenséget, hogy Argus művének IX. fejezetében megezőlőja azt, mit az I—VIII. fejezetekben demonstrált s nem volt szabad kételkedni Argus ama hazafias meggyőződésének komolyságában s őszinteségében: hogy csakis a nemzetiségi békének az 1868. évi nagy alkotás keretében való helyreállítása ama út, mely az ezeréves magyar birodalomnak s a magyar nemzet természeteti és történeti hegemoniájának fennmaradását beláthatatlan időkre biztosítja.

Aki ebben még kételkednék, olvassa el a fűzet epilógusát:

„Ama providenciális férfiú, akinek sikerül megoldani a nemzetiségi kérdés nagy problémáját: az lesz Magyarország legnagyobb államférfia, a második honalapító, ki hazájának s nemzetének a második évezredet biztosítja.“

Budapest, január 30.

A földmívelésügyi miniszter a királynál. A király Darányi Ignác földmívelésügyi minisztert ma délután egy órakor kihallgatáson fogadta. A földmívelésügyi miniszter tárczája körébe tartozó folyó ügyekről tett jelentést.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter ma délelőtt öt órakor visszautazott Budapestre.

A tűzörség újjászervezése. Az új tűzörségi felszerelést — mint Bécsből jelentik — a bécsi arzenálban elkészítették és a tábortűzörségnek még ebben a hónapban kiadják az új gyorstűzelő ágyukat. Egyelőre csak a régi ágyukat cserélik be, a tűzörség újjászervezését későbbre halasztották. Az új terv szerint valamennyi tábortűzörségnél két osztályparancsnokságot létesítenek. A hadtest- és hadosztály-tűzörségnél egységes létszámot állapítanak meg. A nyolcz, két ütegből álló lovas-tűzörségnél új harmadik üteget szerveznek, az ütegekben az ágyuk számát leszállítják hatról négyre. Felállítanak három helyi tűzörséget s a hegyi ütegeknél is egységes létszámot rendszeresítenek. Végül mind egyik hadtestnél négy ütegből álló tábortűzörséget állítanak fel. A vártűzörségnél pedig a meglevő keretéből tízenegyet nehéz tábortűzörséget szerveznek s a tábortűzörséghez osztják be. Az új ágyuk számára a hadvezetőség tízenegyet bel-földi magyar és osztrák töltevénygyárban husz millió koronáért másfél millió ágyulövedéket rendelt. A gyárak a lövedéket másfél év alatt szállítják.

A házszabály revíziója. A kormány és a disszidensek között történt megállapodás szerint, mint már jelentettük, a delegáció ülésére alatt a házszabály revíziója dolgában újabb pártközi tanácskozás lesz. Több képviselő megkérdezte ma Justh Gyulától, a Ház elnökétől, hogy mikor hívja össze a bizottsá-

got. Justh azt felelte, hogy ehhez az újabb konferenciához neki, mint a Ház elnökének, nincs köze, mert ezt az értekezletet a pártok hívják össze. Valószínű, hogy a jövő héten tartják meg az első újabb revíziós értekezletet, amelyet hir szerint gróf Andrássy Gyula fog összehívni.

## A katonatisztek fizetésemelése.

— A delegációk albizottságaiból. —

Budapest, január 30.

A katonatisztek fizetésemelésének kérdése állott ma a politika homlokterében. Okolicsányi László hadügyi előadónak tegnapi indítványával foglalkoztak úgy Bécsben a delegátusok, mint Budapestén a képviselők. Bécsben a függetlenségi delegátusok még a hadügyi albizottság folytatólagos ülése előtt értekezletet tartottak, amelyen Okolicsányinak azzal a javaslatával szemben, hogy a kormány utasítsa, hogy a tisztizetések rendezését a jövő delegáció elé terjeszse, elfogadtak egy oly megállapodást, mely a kérdést az országgyűlések hozzájárulásától teszi függővé. Ezt a javaslatot azután, mint módosítást Sághy terjesztette be, melyhez a delegáció egyhangulag hozzájárult.

Míg Bécsben ilyen módon létrejött a kompromisszum, a képviselőházban erősen foglalkoztak a javaslattal. A függetlenségi zokonyvették, hogy Okolicsányi javaslatát meglepetésszerűen terjesztette elő, anélkül, hogy erről a függetlenségi képviselők tudtak volna. Barabás Béla, a delegáció elnöke, aki már tegnap Budapestre jött, azt mondotta, hogy ha tudott volna a javaslatról, Bécsben maradt volna és megakadályozta volna előterjesztését, vagy legalább a javaslathoz ezt a formáját. A függetlenségi általában azt hangoztatták ma, hogy mindaddig, amíg az állami tisztviselők fizetését véglegesen nem rendezik, a katonatisztek fizetését emelni nem lehet.

Bécsben az osztrák delegátusok egy része, amint meghallotta, hogy a magyar delegáció módosította a határozati javaslatot, nyomban kedveskedni akart a katonáéknak és elhatározta, hogy a tervezett fizetésemelésnek pótlék alakjában való ideiglenes megadását fogja javasolni.

Bécsi tudósítónk jelenti, hogy a Zeitsungla közli: Beavatott részről értesülünk, hogy a tisztizetésemelés kérdésének elejtéséről szó sincs, sőt ellenkezőleg biztosra vehető, hogy a még fennálló nehézségeket sikerülni fog hamarosan elhárítani s a jövő delegáció, amelyet tudvalevőleg tavaszra fognak egybehívni, a tisztizetések ügye kedvező megoldásra fog jutni. A magyar delegáció tagjai körében azt állítják, hogy az egykori szabadelvűpárti kilenczes-bizottság katonai programjához, amelynek egyes részletei egyébként már keresztülvitettek, ő felsége hozzájárult s a megvalósítást csak bizonyos technikai nehézségek hátráltatják. Ezek a nehézségek rövid idő alatt el fognak simulni s akkor a kilenczes-bizottság programjának hátralevő része is megvalósul. A magyar delegátusok is rosszindulatu híresztelésnek tartják, ha bizonyos körökben azt mondják, hogy a tisztizetések emelésének ügye kudarcot vallott.

A mai eseményekről a következőkben számolunk be:

### A magyar delegációból.

Okolicsányi javaslatának módosítása.

Okolicsányi László hadügyi előadónak az a javaslata, amelyet a hadügyi albizottság tegnapi ülésén a tisztizetések fölemelésére vonatkozólag tett, nagy meglepetést keltett a füg-

getlenségi párti delegátusok között, akiket egyenesen meglepett ez a váratlan indítvány. Ma délután fél tíz órakor a delegáció függetlenségi párti tagjai értekezletre gyűltek össze, a magyar házban, hogy állást foglaljanak a határozati javaslat dolgában. Az értekezleten résztvett dr. Wekerle Sándor miniszterelnök is. Az értekezlet fél tíz órától fél tizenegy óráig tartott és azon beható tanácskozás után abban történt megállapodás, hogy Okolicsányi László határozati javaslatát a pártnak delegátus tagjai a határozati javaslat második és harmadik pontjának oly módosításával fogadják el, hogy a bizottság azon reményében veszi tudomásul a hadügyminiszter törekvését, hogy a tisztí fizetések rendezését a két kormányval egyetértve olyképpen kívánja előkészíteni, hogy az a magyar országos bizottság és a magyar törvényhozás által is elfogadható legyen. Ezt a módosítást a hadügyi albizottságnak ma délelőtti ülésén Sággy Gyula orsz. képviselő terjesztette elő.

#### A hadügyi albizottság.

A közösgyi költségek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottság hadügyi albizottsága ma délelőtti folytatta a közös hadügyi költségvetés tárgyalását. Az ülés csak fél 11 óra tájban nyílt meg, addig a delegáció függetlenségi párti tagjai tanácskozást tartottak.

Elsőnek Miklós Ödön szólalt fel, aki a budget realitásának kérdését hozta szóba. Szóla már 1901-ben, ugy is, mint a zárszámadási bizottság előadója, ugy is, mint az élelmezési bizottság előadója, felhozta, hogy az 1870. évben tartott ankét megállapodásai nem elégítik ki a budget realitásának követelményeit, amennyiben az a kuics, amelylyel az egyes, főleg élelmezési és tápszerek átlagai ott beállítottak, már elévült, ennek korrekciója tehát feltétlenül keresztülviendő. Mivel azonban ez nem a hadügyminisztériumhoz tartozik, hanem csak a földmívelésügyi minisztériumok által egybehívandó ankét után létesülhet, már akkor kérte, hogy ilyen ankét összehívjanak. Ez nem történt meg. Ujabbban is figyelmébe ajánlja tehát az illetékes tényezőknek ezt az eszmét és kéri, hogy ez év június havában, amikor leginkább érnek rá a hivatottak, tartassék meg ilyen ankét. Ami a tisztí fizetések dolgának felvetett kérdését illeti, szóla nézete az, hogy az ily természetű kérdések, amelyek főleg pénzügyi konzekvenciával járnak, első sorban kizárólag a törvényhozás előtt felelős kormányokat illetik és ezeknek kezdeményezésétől és kölcsönös, valamint a hadügyminiszterrel való közös megegyezésétől függ a kérdések helyes megoldása. Szóla ezt a kérdést szintén a humanitárius szempontból nézi. Nem volnánk — ugymond — az előrelátás nagyobb hiányával vádolhatók, mint akkor, ha a kérdés elől mereven elzárkóznánk és az elégtelenség fullánkjait vinnők be ezáltal a tisztikarba, amely a keserűségig fokozódhatnék és közvetve az egész hadsereget demoralizálná. Ily érzésektől áthatott tisztikarban a magasabb szempontokat, amelyek szolgálatára hivatva van, ébrentartani, teljes lehetetlenség. Egyénileg nem zárkozhatik el tehát a kérdésnek majdani tárgyalása elől, azonban felkéri a kormányt, hogy ezt alkalmas időben, kellőleg előkészített módon hozza konkrét formában a delegáció elé. A hadügyi költségvetést elfogadja.

Sággy Gyula főleg a tisztí fizetések kérdéséről kívánt szólni, kiterjeszkedik azonban néhány részletkérdésre is. Az albizottság legtöbb tagja elismeri, hogy a katonatisztek helyzete súlyos és fizetésük csekély, különösen tekintetbevéve azt a sok levonást, amelynek megtörténte után a fizetésből alig marad valami. Tény az is, hogy a polgári tisztviselők fizetését kisebb mértékben gróf Tisza István miniszterelnöksége alatt, nagyobb mértékben pedig mostan emelték. A hajlandóság, a rokonszenv a kérdés megoldása iránt tehát megvan, de számolni kell azzal, hogy ezt a katonaság iránti rokonszenvet nagyban csökkenti a katonai sajtó sok indokolatlan támadása és az a tény, hogy több könnyen megoldható kérdésben már nem tapasztalható az a közeledés, amely nagyban hozzájárulna a rokonszenv fokozásához. Okolicsányi László határozati javaslatának első részét, amely egyszerű elbeszélése a hadügyminiszter fellegásának, változatlanul elfogadja; annak második és harmadik pontja helyébe pedig a következő módosítást ajánlja:

„Ezen szükség elismerése elől az albizottság nem zárkozódik el, elismeri a katonai szolgálat súlyosabb terheit, azokat méltányolja is; azért azon reményben veszi tudomásul a hadügyminiszter törekvését, hogy a tisztí fizetések rendezését a két kormányval egyetértve olyképen kívánja előkészíteni, miszerint az az országos bizottság és a magyar törvényhozás által is elfogadható legyen.” (Helyeslés.)

Bakonyi Samu a hadügyi költségvetést általánosságban elfogadja. Kötelessége mindazokat a fenntartásokat hangsúlyozni, amelyek a mai politikai hely-

zet alapját képezik és kijelenti, hogy a hadügyi költségvetés elfogadása nem jelent semmiféle lemondást, nem jelenti a 48-as pártnak a hadügyi kérdésben elfoglalt álláspontjának gyengítését. Köteles az elvek fentartását hangsúlyozni, amikor az osztrák Reichsrathot megnyitó trónbeszédében elhangzott az a kívánalom, hogy a Reichsrath a haderőnek elkerülhetetlen szükségleteit emelje. A függetlenségi és 48-as párt nem zárkozódik el a haladó kor követelményei elől, de azt kívánja, hogy azok a meggyökeresedett előítéletek, amelyek a katonai kérdések terén a mai mozdulatlanságot eredményezik, rést kapjanak, amelyen a nemzeti összetartozás szelleme hatoljon be. Ami a tisztí fizetések kérdését illeti, ennek a kérdésnek nyitva kell maradni, mert bármennyire igaz is, hogy erre a kérdésre a politikai szempontoknak nem szabad befolyással lenniük, senki sem zárkozhatik el az elől, hogy ez a politikai helyzet tényleg fennáll. Hozzájárul Sággy módosításához.

Szél Kálmán: Másodszor is felszólal azért, hogy a módosításról nyilatkozzék. Örömmel konstatálja, hogy kevesen vannak, akik a tisztí fizetések emelését nem tartják igazságosnak és méltányosnak. Ebből azt a reményt meríti, hogy ez a kérdés nem sokára minden irányban kielégítő megoldásra fog jutni. Nem tudja osztani azokat a politikai természetű aggályokat, amelyek az albizottság egy részét vezetik és nem csatlakozhatik azokhoz, akik azt vitatják, hogy ez a kérdés nem hozható szőnyegre azon megállapodásnál fogva, amely a kormányt és a koalíciót arra kötelezi, hogy a katonai kérdéseket egyelőre kikapcsolja, mert ez a kérdés nem tartozik a kikapcsolt katonai kérdésekhez. Azon megállapodás értelmében bizonyos előfeltételek teljesítése nélkül nem fejleszthető a statuskvó, nem történhetnek organizatórius intézkedések, de ami a költségvetések keretében egyik-másik indokból költségemelés involvál, az nem szervezési újítás, az nem kikapcsolt kérdés. Ezzel a megjegyzéssel tartozik magának Hoitsy Pállal szemben, aki azt mondta, hogy ily határozat meghozatalát immorális állásfoglalásnak tartaná. Ha ezt ugy érte, hogy ez immorális állásfoglalás lenne az ő részéről...

Hoitsy Pál: Természetes!

Szél Kálmán: ... az ő részéről, aki sem most, sem később a tisztí fizetések kérdésében nem akart közelítő álláspontot elfoglalni, akkor nincs kifogása ellene, mert különben nem gondolná, hogy immorális álláspontot foglal el, amikor oly elvi határozatot támogat, amely az elvi szándékainak megfelel. Sággy módosítása nincs elvi ellentétben a benyújtott határozati javaslattal, csak számbavéve az aggályokat, simább formát választott. Szóla mindig a kapacitáció, a békés kiegyenlítés szővívője volt, ha ez nem történt az elvek rovására. Miután a módosítás azt foglalja magában, hogy albizottság helyesnek, kívánatosnak és igazságosnak tartja, hogy ez a kérdés minél előbb rendezessék, miután ezen módosítás elismeri a felemelés szükségét: azon óhaját fejezi ki, hogy a hadügyminiszter igyekezzék a két kormányval egyetértve oly megállapodást létesíteni, melyhez az országos bizottság és az országgyűlés hozzájárulhatnak. Sággy módosítását elfogadja. (Helyeslés.)

Buzáth Ferenc, mint a néppárt tagja arra kéri a hadügyminisztert, ne vegye rossz néven a magyar képviselőkétől, hogy akkor, mikor töltünk újabb áldozatokat követelnek, azon igyekeznek, hogy a hadsereget mentől közelebb hozzák a nemzet szívéhez.

Issekutz Győző a magyar nemzet elévülhetetlen jogának, a magyar állam szuverenitásának megvédését a magyar politikusok pártkülönbség nélkül való feladatának, sőt kötelességének tekinti. Sággy módosítványát a Szél Kálmán által kifejtett módosításokkal együtt elfogadja.

Báró Rudnyánszky József szintén kijelenti, hogy a Sággy-féle határozati javaslathoz Szél Kálmán indokolásával ő és több más főrendiházi tag hozzájárul. Tegnap Issekutz Győző beszéde közben hallott olyan közbeszólást, hogy az 1867. évi 12. t.-cz.-ben elfoglalt alap esodót mondott. Ezt tagadja, sőt azt hiszi, hogy annak a törvénynek a magyar nemzet történelmében igen nagy szerepe lesz. Ami a költségvetést illeti, nem járulhat hozzá azoknak a véleményéhez, akik a paritást illetőleg valami nagy haladást látnak, ő bizonyos stagnációt észlel. A tüzérség fejlesztése dolgában mindenki tudja, hogy az itt szükséges reformokat csak létszámemeléssel lehet keresztülvinni és mégis a hadvezetőség mindenféle megoldási módot keres, holott a magyarság a reformoktól nem zárkozódik el, csak azt kótné ki, hogy a törvényben biztosított jogai életbe lépjenek. A magyar nemzet semmi kedvezményt vagy engedményt nem akart 1867-ben sem, akkor is csak a régi jogokhoz ragaszkodott. A törvények végrehajtását kéri és akkor megadja mindazt, ami a hadsereg fejlesztéséhez szükséges.

Szabó István arra kéri a közös hadügyminisztert, hogy a tisztí fizetések rendezésénél első sorban az elsőrangú tisztetek vegye figyelembe. Ő sem akar politikát belevegyíteni a kérdésbe, de a közvéleménnyel számolni kell, amely a nemzet jogos álláspontját képviseli és amely azt hirdeti, hogy ha van is közös uralkodónk, de van emellett ezimerünk és zászlónk is, amelyeknek a hadseregben érvényesülniök kell.

Hoitsy Pál reflektál Szél Kálmán megjegyzésére. Sajnálja, ha szavait netán ugy értelmezhet-

volna bárki, mintha azokat másokra is vonatkoztatnánk volna. Ő magára értette, hogy immorálisnak tartaná ígéretet tenni akkor, amikor tudja, hogy azt az ígéretet sem nem képes, sem nem hajlandó teljesíteni. Ezt is csak a meglévő viszonyokra és körülményekre értette, mert kifejezte beszédében azt is, hogy a katonatisztek fizetésének rendezése elől nem zárkozódik el, csak a jelen viszonyok közt nem tartja azt elfogadhatónak. Egyébként Sággy Gyula módosításával most már elfogadja Okolicsányi javaslatát.

Schönaich Ferenc tábornagy, közös hadügyminiszter a tegnapi és mai vita néhány pontjára reflektálva, mindenekelőtt a Danzer-féle Arme-Zeitungra nézve teljes határozottsággal kijelenti, hogy a hadügyminiszter e lappal semmi néven nevezendő összeköttetésben nem áll. Ez a lap nem hivatalos, sem nem félhivatalos orgánus. Hogy a Zichy Miklós delegátus által említett cikk tartalmát nem helyesli, sőt határozottan elítéli, ezt külön hangsúlyoznia felesleges. (Élénk tetszés.) Ami a Bakonyi bizottsági tag ur által említett röpiratot: „Unsere militärische Lage” illeti, az tényleg bizonyos ténybeli helytelenségeket tartalmaz, de tekintetbe kell venni, hogy azt 1905-ben írták a leghevesebb harcok idején és emiatt valamivel enyhébb megítélésben kell azt részesíteni. A tanintézetekről szóló kimutatások jelenleg, különösen ami a magasabb osztályokat illeti, aránylag csekély százalék magyar növendéket mutatnak ugyan fel, de hát meg kell várni az 1910—1911. tanév kimutatásait és addig ugy segíteni a dolgon, ahogy lehet. Ami az ugynevezett eladósodást és az emiatt való állítólagos üldözötést illeti, megjegyzi a miniszter, hogy a szolgálatból való elbocsátás csak becsületbevégo adóság esetén fordul elő.

A két éves katonai szolgálat behozatalára nézve a miniszter anélkül, hogy részletekbe bocsátkoznék, csak annyit jegyez meg, hogy a hadvezetőség ezzel az eszmével szemben már hat év óta nem áll elutasító állásponton. A létszámemelés és az ezzel járó többköltségek azonban az általános védkötelezettség elvének fentartása mellett a két éves katonai szolgálat behozatalától elválaszthatatlan, ha csak az általános védkötelezettség nagy elvén holmi privilegiumos rendszerrel rést nem akarunk ütni.

Azon szemrehányással szemben, mintha a fizetésrendezés ügyét meglepetésszerűen hozták volna elő, a miniszter utal arra, hogy a kérdésben már mult évi márczius 21-én fordult mindkét állam kormányához és hogy a mult év október 27-én már egy közös miniszteri értekezlet is foglalkozott ezen ügyvel. Azóta ezt a kérdést az összes lapokban pertraktálták, amiben természetesen sem a hadvezetőségnek, sem a tisztikarnak semmi része nem volt. Szó sem lehet arról, hogy ezzel a kérdéssel mintegy megrohanták volna a delegációt, ami különben is a miniszternek nem szokása. Erdemlegesen a miniszternek több megjegyezni valója a kérdésre nincs, annál kevésbé, mert hiszen a fizetésrendezés szükségességét egyhangulag elismerték és behatóan megokolták. Az előterjesztett határozati javaslat egyszerűs mind tanuságot tesz arról a készségről, hogy megtalálják a minden irányban kielégítő megoldások alapját.

Ugron Gábor hibáztatja, hogy a miniszter nem térte fel a hadseregbe vonatkozó széleskörű reformtervet.

Okolicsányi László előadó elfogadja Sággy módosítását. Ezután az elnök bezárja az általános vitát.

A hadügyi albizottság általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadja a költségvetést, ugyszintén elfogadja Okolicsányi határozati javaslatát, a Sággy által indítványozott módosításokat.

Áttérve a költségvetés részletes tárgyalására Miklós Ödön hangoztatja a pótlóvak közvetlen beszerzésének fontosságát.

Gróf Zichy Miklós nincs meglegedve a hadügyminiszter válaszával és fizetesebb felvilágosítást kér arra nézve, hogy miért gátolják hadszükségleti okok a pótlóvaknak beszerzésénél a lókereskedők kizárását. Indítványozza, hogy a pótlóvázó bizottságokhoz a kis tenyésztők érdekeinek megóvása czéljából polgári egyén is osztassék be.

Gróf Cziráky Antal a pótló-arat 800 koronára kívánja felemelni.

Schönaich Ferenc tábornagy közös hadügyminiszter felvilágosításokat ad a lovak átlagárában a tavalyihoz képest beállott emelkedésre nézve, egyszerűs mind megemlíti, hogy intézkedett, hogy ezentul ne csak az évek egy bizonyos szakában, de az egész éven át vásároltassanak közvetlenül a tenyésztőktől lovak.

Okolicsányi László előadó indítványozza a határozat fentartását.

Az albizottság ily értelemben határoz. Ezután elnök az ülést felfüggesztette s délután 4 órakor folytatták.

A délutáni ülésen napirend előtt gróf Zichy Miklós kérdést intéz a közös hadügyminiszterhez az iránt, hogy melyek azok a hadkészségi okok, amelyek miatt nem mindig közvetlenül a lótenyésztőknél szerzi be a hadvezetőség a lóanyagot?

Schönaich Ferenc közös hadügyminiszter válaszában kijelenti, hogy azon esetekben, mikor a lötenyésztőkötől nem szerezhetik be a kellő számú lovat, kénytelenek a lókereskedőkhöz fordulni, mert hisz azokat a lovakat tavaszig ki kell képezni.

Attérve a harmadik határozatra adott válasza, amely a magyar iparnak a hadseregi szállításokban való részesedéséről szól, Okolicsányi László előadja, hogy a közös hadügyminiszter azokat a megállapodásokat, amelyek közre és a magyar kormány között létrejöttek, egészen úgy magyarázza és értelmezi, mint ahogy magyarázzák és értelmezik a magyar delegáció tagjai. Kéri ennek tudomásul vételét. E határozat második pontjára nézve a közös hadügyminiszter kimutatásokat terjeszt a delegáció elé, amelyek igazolják, hogy az összes költségvetésből a magyarországi szállításokra esett 32.1 százalék, tehát kevesebb, mint amennyi maga a kvóta, holott a tételben befoglaltatnak a nyereségek és az élelmiszerek is. Még kedvezőlenebb az arány a tengerészetenél, ahol Magyarország javára csak 17.13 százalék mutatkozik. A második pont fentartását ajánlja annak hangoztatásával, hogy a közös hadügyminiszter törekedjék úgy a hadseregnek, mint a haditengerészetnek a magyar terményeknek a teljes kvótát megadni. A mezőgazdasági cikkekre nézve szerint nem alkalmazható a kvóta szerinti megosztás, amely kizárólag az ipari cikkekre vonatkozik. A határozat harmadik pontjánál, amelyre a közös hadügyminiszter állandóan azt szokta válaszolni, hogy egy második hadseregyárra szükség nincsen, de ha lesz, azt Magyarországon fogják felállítani, azt indítványozza, hogy ez, mint teljesen felesleges, ebben az esztendőben hagyassék ki.

Chorin Ferenc: Magyarország nagy áldozatokat hoz a hadsereg terén, jogos tehát az a kívánsága, hogy amit a magyar nemzet a közös kiadásokra megszavaz, az a beszerzéseknél a kvóta arányában megtérüljön. Ma azonban ennek a czélnek elérésétől még messze vagyunk. Az 1905. évi zárszámadás mutatja, hogy a hadsereg beszerzése Magyarországon 32.1 százalék volt és így a kvóta aránya szerint 7,000,000 koronával károsodik Magyarország. A hadseregnek azonban arra kell törekednie, hogy oly cikkekkel szemben, amelyekre nézve a magyar ipar nem szállítóképes, kompenzációt keressen a szállítóképes iparcikkeknek. Igazolni akarják ezt a ruházati beszerzésekről szóló kimutatásokkal, amely szerint 52 százalék szállítatik Ausztriából, 48 százalék pedig Magyarországból. Amde ez a tétel nem felel meg a valóságnak. A flottánál is óriási a sérelem. 1905-ben az összes szükségletekből 17.1 százalék szereztetett be Magyarországon és így a hiány 17.3 százalék, vagyis 11 millió korona, most tényleg 18 millió korona károsodás mutatkozik a magyar ipar terhére. Minthogy ebben az összegben 9 millió K. munkabér foglaltatik, tehát nemcsak a nagy gyárak érdekeiről van szó. Már tavaly beigazolta, hogy Magyarország károsodása 1867 óta 500 millió korona. A hadsereg s a flotta beszerzése között nem helyes választalat felállítani. Magyarország a véderőre szavazza meg a kvótát, amely a flottát is magában foglalja. A hadügyi vezetőségnek arra kell törekednie, hogy Magyarország az ipari beszerzéseknél végeredményében megkapja a teljes kvótát, vagyis a 36.4 százalékot.

Az új megállapodások életbeléptetése daczára megállapítja, hogy miután a flottánál is és a hadseregnek is lényegileg az eddigi beszerzési mód divatozik ma is, Magyarország éppen úgy fog károsodni, mint a multban. Követeli tehát, hogy ezenfelül határozottabban ellenőriztessék ez a kikötés, amely azt tartalmazza, hogy a fegyvertények és a nyereségek Magyarországon szereztessek be. A hadvezetés azt az álláspontot foglalja el, hogy olyan cikkeknek, amelyekben Magyarország nem szállítóképes, a nyersanyagok a kvótaarányra tartoznak, amelyeknél pedig szállítóképes, illetve amelyekre be van rendezve, azoknál nagyobb arányt a kvótánál nem igényelhet. Ezen fellegas mellett akárhany határozatot hoz is az országos bizottság, a károsodás állandóan meg fog maradni. Mindezek folytán kéri az albizottságot, fogadja el a következő határozati javaslatot:

Pótlások az előadó határozati javaslatához:

ad 2. A közös hadügyminiszter által beterjesztett kimutatásokban a katonai üzemek által kifizetett munkabérek azon állam kvótájába számítandók, amelyeknek területén az üzem működik;

ad 3. utasítatik a közös hadügyminiszter, hogy a hadsereg szükségletét tévő azon cikkekben, amelyeknél a kincstári gyárak a magángyárakkal versenyeznek, az eddigi aránytalan felosztás színjén meg és a magángyárak termelőképességüknek megfelelően nagyobb szállításokban részesítendők.

Az ipari szállítások kvótaszerű megosztásának ellenőrzése czéljából utasítatik a közös hadügyminiszter, hogy a jövőben minden egyes beszerzési csoport minden ipari beszerzésről küldjön kimutatást a kereskedelmi miniszternek, hogy e kimutatásokból megállapítható legyen a hadseregnek és haditengerészetnek minden beszerzése és a magyar iparnak a beszerzéseben való részesedése. Az összes szállítási szerződések megkötendő a magyar királyi kereskedelmi miniszternek.

Azok az osztrák gyárosok, akik nyersanyag és

félgyműmálynak Magyarországon a kvóta arányában való beszerzésére kötelezvék, kötelezendők beszerzéseiket az ott működő katonai ellenőrző bizottság előtt számlákkal és fuvarlevelekkel igazolni és az erről szóló kimutatás a közös hadügyminiszter által a magy. kir. kereskedelemügyi miniszternek beküldendő. Utasítatik a közös hadügyminiszter arra, hogy a jövő évi budget beterjesztésével egyidejűleg az országos bizottság elé az ipari beszerzéseket egy olyan felosztási tervezetét terjeszse, amelybe tételről-tételre, iparcikkről iparcikkre már eleve megállapítatik, hogy milyen arányban fedeztetnek a két országban a szükségletek és megállapítatnak azok a tételek, illetőleg azok az iparcikkek, amelyekben Magyarország az egyes tételeknél ért károsodásért kompenzációt kap.

Okrugic osztályfőnök a közös hadügyminiszter képviselőletében felvilágosításokat ad a hadsereg-szállítás kvótaszerinti részesedésének mikéntjéről. A hadvezetés sikerrel fáradozik azon, hogy a két állam közti ellentéteket kiegyenlítsék és a magyar termelők kívánságainak eleget tegyen.

Okolicsányi László előadó hozzájárul Chorin határozati javaslatához, csak a 6. pontra nézve vannak aggódalmái. Nem hiszi, hogy a hadügyminiszter abban a helyzetben volna, hogy már előzetesen elkészíthesse a kívánt kimutatást és ha ezt megtenné, kérdés, nem befolyásolná-e ez hátrányosan az átalakulást.

Miklós Ödön elismerését fejezi ki Chorinnak szakszerű fejtegetéseiről. Visszatekintést vetve az ipari részesedés terén az utóbbi időben vívott küzdelemünk történetére, kifejti, hogy a magyar ipar nagyon könnyen versenyképes lehetne tenni sok oly téren is, ahol ma annak versenyképességét el nem ismerik. Örömmel járul hozzá Chorin határozati javaslatához, azzal a módosítással, amelyet Okolicsányi ajánlott.

Laskó Gyula kéri az előadót, ne ejtse el a tavalyi albizottsági határozatnak azt a pontját, mely egy esetleg létesítendő második arzenálnak Magyarországon való felállítását követeli.

Okolicsányi László előadó kész e kívánságot teljesíteni.

Gróf Zichy Miklós és Bakonyi Samu rövid felszólalásokban a második arzenál Budapesten leendő felállításának szükségességét hangoztatják.

Okrugic osztályfőnök felvilágosító nyilatkozatai után a hadügyi albizottság Okolicsányi László előadó indítványára elfogadja a véglegesen megszerkesztett határozati javaslatot, amely részben az előbbi határozatok megújítását, részben az Okolicsányi László előadó által tervezett, részben a Chorin Ferenc által indítványozott pontokat foglalja magában.

A negyedik határozatnál, amely a katonai reáliskolákra, akadémiákra és hadapród-iskolákra vonatkozik, Okolicsányi László előadó ismerteti a hadügyminiszter által erre vonatkozólag beterjesztett kimutatásokat. Indítványozza, hogy a határozat megújítottassék.

Szabó István szöveveszi, hogy a katonai alreáliskolákban a felvételi vizsgákra behívott magyar fiúkat az osztrák iskolai tanterv szerint vizsgáztatják. Ez ellen határozati javaslatot nyújt be.

Laskó Gyula arra kéri a hadügyminisztert, hasson oda, hogy azok az ifjak, akik magyar iskolában végzik a kurzust, minél nagyobb számban alkalmazassanak a közös hadseregben; a honvédségnél pedig a magasabb állásokba ne helyeztessenek át folytonosan a közös hadseregbeli tiszték, ami által a honvédségnél az előléptetés kedvezőlenebbül alakul.

Gróf Zichy Miklós az 1867: XII. t.-cz. 11. és 12. §-aira alapítja azon véleményét, hogy a delegáció nincs is feljogosítva ezen kérdés tárgyalásába bocsátkozni, mert ez a magyar törvényhozás hatáskörébe tartozik. Ezt az álláspontot a plénumban is ki fogja fejteni és ha az országos bizottság ezt nem teszi magáévá, úgy törvényadta jogánál fogva különvéleményét jegyzőkönyvbe fogja iktatni.

Buzáth Ferenc a katonai akadémia növendékeinek oktatása tekintetében megjegyzi, hogy már öt esztendeje van megállapítva a hivatalos helyesírás és még mindig nincsenek tankönyvek az akadémián, a történelmet és fizikát pedig most is német tankönyvekből tanítják.

Gróf Teleky Arvéd a tisztikar magyar nyelvismertetéről beszél.

Bakonyi Samu elfogadja Szabó István határozati javaslatát.

Okolicsányi László előadó kijelenti, hogy Szabó István határozati javaslatához hozzájárul. A hadügyminiszter máris foglalkozik azzal, hogy a felvételi vizsgák anyagát egyrészt a középiskolák, másrészt a katonai iskolák tananyagával bizonyos összhangba hozza. Ami azt illeti, hogy a hadügyminiszter törekedjék minél több magyar ifjút elhelyezni a közös hadseregben, e részben is hivatkozik a legutóbbi erre vonatkozó kimutatásokra, amelyek igen öröndetesek. Teleky Arvédnek azt a tervét, hogy a magyar nyelv megtanulását pótlékok megadásával mozdítsuk elő, nem tartja szükségesnek, sem czélravezetőnek. Ami Buzáth Ferencnek a tankönyvek tárgyában tett észrevételeit illeti, a magyar honvédelmi miniszter már bejelentette a magyar országgyűlésnek, hogy a tankönyvek felülvizsgálása folyamatban van.

Javasolja, hogy a bizottság a tavalyi határozatot egész terjedelmében újítsa meg.

Báró Rudnyánszky József a gróf Zichy Miklós által felhozottakra nézve megjegyzi, hogy a katonai iskolák ügye a törvény alapján igenis a delegáció elé tartozik.

Schönaich közös hadügyminiszter a referens által nyújtott felvilágosítások után, amelyekkel teljesen egyetért, az illető kérdések minden további tárgyalását feleslegesnek tartja. Ami a Bakonyi delegátus által az önkéntes iskolák tárgyában tett megjegyzést illeti, a reform folyamatban van, mert már most történetek intézkedések, hogy a teoretikus oktatás a gyakorlati kiképzés javára megrövidíttessék. Az egyéves önkéntesi jognak bizottság előtti vizsgálat után megszerzése az új véderőtörvényben lényegesen korlátoztatik. Ami Szabó és Bakonyi delegátusok a katonai nevelő-intézetek felvételi feltételeinek az állami tanrendszerbe való illesztését illeti, az már tervbe vétetett. A miniszter végül utalással arra, hogy tiszteteket, különösen alezredestől lefelé szolgálát közben való megrökkanásuk következtében tömegesen nyugdíjaztatnak, a nyugdíjtörvénynek a 35 éves szolgálati idő felvétele révén való időszéri revíziójának szükségességét hangoztatja.

Ugy az előadónak, mint Szabó Istvánnak határozati javaslata egyhangulag elfogadtatik.

Elnök az ülést 10 perczre felüggeszti.

Szünet után

Okolicsányi László előadó ismerteti a magyar nyelvnek a hadiiskolákban való oktatásáról szóló ötödik határozatra nézve adott hadügyminiszteri választ. A kérdés folytonos ébrentartása érdekében ajánlja e határozatnak megújítását.

Eitner Zsigmond a közös hadügyminiszter választát sem a véderő szempontjából, sem magyar nemzet szempontból nem tartja kielégítőnek. A vezérkar tagjaira nézve, akikre a legnagyobb feladatok várnak, feltétlenül szükséges a magyar nyelv tudása, ami megszünteti majd azt a tarthatatlan állapotot, hogy itt a delegációban az albizottság tagjai nem értik a közös hadügyminisztert, a hadügyminiszter pedig nem érti a bizottság tagjait. A válasz második pontját, amely szerint a vezérkar főnöke kötelezővé tette valamennyi vezérkari tiszt számára a monarchia egy másik nyelvnek elsajátítását, első helyre állítván ebben a tekintetben a magyar nyelv ismeretét, sérelmesnek tartja a magyar nemzetre nézve, mert a magyar nemzet nem néptörzs, hogy az egyenlő rangba állíttassék a lengyelrel, a szlovénnal, vagy a csehvel. Követeljük meg a magyar nyelvnek feltétlenül tudását, azonkívül pedig egy harmadik nyelvnek is ismeretét.

Bernáth Béla a közös hadügyminiszter válaszában közösi sérelmet lát, mert bár a magyar nemzet hosszú éveken át erős küzdelmet folytatott jogainak érvényesítéséért, a hadi vezetőség még sem respektálja a magyar nemzetnek szentesített törvényekben biztosított jogait sem, pedig nemcsak magyar, hanem katonai szempontból is óriási jelentőséggel bír a nemzeti érzés ápolása.

Schönaich közös hadügyminiszter kijelenti, hogy a határozati javaslat második pontjára adott válaszába nyilván lapszus csuszott be, mert szándékoságról itt szó sem lehet. (Élénk helyeslés.) A miniszter álláspontja igenis az, hogy a magyar állam nyelvnek szerepe a vezérkarban különös fontossággal bír, másrészt azonban tekintetbe kell venni azt is, hogy éppen a vezérkarban még más speciális ismeretek is szükségesek, mely körülménnyel mindenképpen számolni kell.

A hatodik határozatnál, mely a hadbíróóság szaporításáról szól, Okolicsányi László előadó ismerteti a hadügyminiszter választát, amely kielégítő lévén, indítványozza, hogy ezen határozat elhagyassék.

Bakonyi Samu szöveveszi a katonai büntető perrendtartás kérdését és szeretné, ha a közös hadügyminiszter nyilatkoznék arról, hogy hol vannak akadályok és mennyi idő alatt remélhető, hogy ez a törvényhozás elé fog kerülni.

Schönaich közös hadügyminiszter megjegyzi, hogy a hadügyi költségvetést a magyar pénzügyminisztérium redukálta, minek folytán ezen tételnél is (hadbíró-jelölt) nem mindenki, hanem csak néhányan részesültek segélydíjakban. Ezek közt is nagy számmal vannak magyarok. Ami magát a katonai büntető perrendtartást illeti, annak tervezetét a hadvezetés már elkészítette és legfőbb vágyát képezi annak, hogy ezen reform végre-valahára életbelépien.

Okolicsányi László ismerteti a hadügyminiszter választát az ezrednyelvek megállapításáról hozott határozat tárgyában és az albizottság a választ tudomásul veszi.

Következett a közös hadügyminiszter válaszában tárgyalása a törvényes ezim használatáról.

Okolicsányi László előadó, miután a válaszból arról értesült, hogy ebben a tekintetben tárgyalások vannak folyamatban, indítványozza a határozatnak fentartását.

Gróf Zichy Miklós szerint nincs szükség tárgyalásra, hanem végre kell hajtani a törvényt.

Ugron Gábor szerint a kérdés úgy áll, hogy az 1867:XII. t.-cz. közös hadügyminiszterrel beszél, míg az osztrák törvény a hadügyminiszter birodalmi hadügyminiszternek nevezi. A közös hadügyminiszter,

aki mindkét állam törvényhozása előtt kell, hogy álljon mindig, azt a címet veszi föl, amely azon állam törvényeiben foglaltatik. Ezen sem a közös hadügyminiszter, sem pedig az országos bizottság nem segíthet, míg az osztrákok a maguk törvényét meg nem változtatják.

**Wekerle Sándor** miniszterelnök: Igaza van Ugronnak, hogy ennek a kérdésnek megoldása a hadügyminiszter hatáskörén kívül esik. A baj az eltérő törvényekben van. 1867-ben senkisémet objiciálta, hogy Reichskriegsministernek nevezze magát. Egészen Andrásyig a külügyminisztert is birodalmi kancellárnak nevezték, a közös pénzügyminisztert pedig Reichsfinanzministernek. Ezek a kérdések tisztázást igényelnek, de nehezíti a kérdést az, hogy Magyarország azt a közjogi álláspontot foglalja el, hogy az 1867. XII. t.-cikket nem tekinti szerződésnek, hanem a királyiál történt megállapodásnak. De megnehezíti az is, hogy ezek a kifejezések nemcsak az osztrák törvényekben fordulnak elő, hanem a magyar törvények hivatalos német kiadásában is, ami úgy történt, hogy a fordítók az osztrák lapokból vették át a szöveget. Ezek a kérdések tehát tárgyalásokat igényelnek, de a kormány az utolsó időben sokkal inkább el volt foglalva, sem hogy időt szakíthatott volna magának, hogy ezt a kérdést tisztázza és mihelyt módja lesz rá, ezt a kérdést is meg fogja oldani.

**Okolicsányi László** előadó javaslatára az albizottság a határozatot fenntartja.

Ezután az előadó ismertette a katonai tankönyvekre vonatkozó határozatra adott választ és indítványozza a határozat fenntartását.

**Bolgár Ferencz** államtitkár a honvédelmi miniszter nevében kéri ezen határozat mellőzését, miután az országos bizottság határozata folytán a hadügyminiszterrel bekezdte az összes tankönyveket, aki elküldötte még a készülő új tankönyvek kefelevonatait is. Ezeket egy előkelő közjogász, Ferdinándy tanár és a minisztérium is átnézve és 18-at, mint közjogilag megfelelőt, vissza is küldöttek. Jelenleg még hat tankönyv van a minisztériumban bírálat céljából.

Ami a határozat második részét illeti, hogy a Magyarország területén levő katonai intézetekbe a honvédelmi miniszter organuma kiküldessék, erre nézve is jelentés terjesztett a képviselőház elé, amelyvel a véderő-bizottság legközelebb foglalkozni fog.

**Okolicsányi László** előadó hozzájárul Bolgár előterjesztéséhez és ennél fogva a válasz tudomásul vétetik.

Ezzel a mai ülés véget ért.

A hadügyi albizottság holnap, pénteken délelőtt 10 órakor folytatja tárgyalásait.

#### A külügyi albizottság jelentése.

A közösügyek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottság külügyi albizottsága ma délután 3/4 órakor gróf Zichy Tivadar elnöklésével ülést tartott. Az ülésen a magyar kormány részéről **Wekerle Sándor** miniszterelnök volt jelen.

**Gróf Thorotzkai Miklós** előadó felolvasta a külügyi albizottság jelentését, amelyet az albizottság hitelesített.

A jelentés azt mondja, hogy a delegáció utolsó tárgyalása óta az egyes államok között fennállott feszültségek nagy mértékben esökkentek és az általános külpolitikai helyzet sokkal békésebb képet mutat. Viszonyunk Olaszországhoz nem bír a kölcsönös bizalom és bensőségnek azzal a mértékével, amelyet a két állam között fennálló szövetséges viszony, de mindkét államnak érdeke is megkivánná. A külügyminiszter e téren tett összes lépéseinek céljával tüzte ki, hogy viszonyunkat Olaszországhoz szorosabbra fűzze, és a félreértéseknek alkalmas szolgáló anyagot lehetőleg eliminálja, de örömmel konstatálhatja azt is, hogy az annyira kívánatosnak jelzett eredményt sikerült is elérnie. Kevésbé kedvező a kép, ha a Balkán felé fordítjuk tekintetünket. Ezen a téren, ahol a helyzet súlypontját a mürzsteigi megállapodáson alapuló macedóniai akció képezi, az eredmények még alig mutatkoznak. A külügyminiszternek a balkán-államokkal szemben inaugurált politikáját, amely határozott, anélkül, hogy sértő lenne, teljes mértékben helyesli és bizton reméli, hogy sikerülni fog általa úgy Törökországot, mint a többi ottani államokat meggyőzni arról, hogy a Macedónia pacifikálására irányuló akció sikere nekik is érdekük és hogy ezen siker elérésének főakadálya az a sajnálatos körülmény, hogy egyrészt Macedónia turbulens elemei még mindig számíthatnak a kisebb Balkán-államok egyes köreinek bizonyos fokú jóindulatára, másfelől az eredmény lényegesen van attól feltételezve, hogy Törökország a maga turbulens elemekkel szemben több erélyt és határozottságot tanúsítson és hogy a hatalmak reformtörvényeit saját részéről is gyorsabb eljárással segítse elő.

Különös helyesléssel fogadja az albizottság a külügyi exposékat az a kijelentését, amely utabban is hangsúlyozza azt, hogy mi a Balkán-félszigeten területszerzésre nem törekszünk. Nemcsak rámutat arra a fontosságra, amelyvel ezen országok reánk nézve gazdasági tekintetben bírnak, de meg is jelöli

azt az irányt és azokat az eszközöket, amelyek által ott a számunkra a természet által kijelölt közgazdasági pozíciót el is foglalhatjuk. Első eset ez, hogy külügyeink vezetőse a közgazdasági politika életbevágó fontosságát felismerve, oly utat tűz ki feladatául, a melyet ha a multban is követett volna, nem kellene most elvesztett közgazdasági pozíciók visszahódításáért küzdeni. Elismeréssel fogadja az albizottság azokat a válaszokat, amelyeket a külügyminiszter a mult delegáció által előadott határozati javaslat második, harmadik és negyedik pontjaira adott. A külügyminisztérium közegeinek a magyar hatóságokkal és felekkel való magyar levelezése, valamint a magyar közjognak a diplomatavizsga tárgyai közé való felvétele ismételve hangsúlyozott jogos kívánságunk volt, amelyet most végre teljesítve lát. Sajnálatos kell azonban kijelentenie azt, hogy az említett határozati javaslat első pontjára nem adhatott oly választ, amelyet kielégítőnek tarthatnánk.

Ezek alapján a következő határozati javaslat elfogadását ajánlja: „Határozati javaslat. A magyar országos bizottság a közös külügyminiszter urnak választást a megelőző országos bizottság határozatának második, harmadik és negyedik pontjaira vonatkozólag megnyugvással veszi tudomásul és elismerését nyilvánítja a magyar közjognak kötelező vizsgatárgygyá tétele, valamint a magyar hatóságokkal és felekkel való magyar nyelvű érintkezés és levelezés tekintetében tett intézkedése felett, minek folytán eme határozatok megújítása szükségességnek nem mutatkozván, arra kéri fel a közös külügyminiszter urat, hogy a magyar országos bizottság elé terjeszzen évenként kimutatást a külügyi szolgálatban alkalmazott magyar állampolgárok létszámáról, hogy megállapítható legyen, mennyiben felel meg a magyarul tudó magyar állampolgár-alkalmazottak száma a Magyarországot a paritás alapján megillető aránynak.

Az előbbi határozatnak a czimerre és zászlóra vonatkozó részét azonban, melynek értelmében felhívják a közös külügyminiszter ur, hogy intézkedjék az iránt, hogy az 1867-iki kiegyezési törvényekben lefektetett paritás és egyenlőség követelményének megfelelően minden követségi és konzulatusi épületen, illetve hivatalos helyiségen és pezséren az osztrák czimer mellett ezzel egyenlő nagyságban a magyar czimer is elhelyeztessék, továbbá minden alkalommal, mikor azokon az épületeken az osztrák zászló kitűzteni szokott, hasonlóképpen a magyar zászló is kitűzessék, tartsa és megújítja és elvárja a közös külügyminiszter urtól, hogy a maga részéről minden lehetőt megtesz arra, hogy a czimkérdés lehetőleg rövid idő alatt megfelelő megoldást nyerjen.

#### Barabás nyilatkozata.

**Barabás Béla**, a delegáció elnöke, ma délelőtt megjelent a képviselőházban. Természetes, hogy a folyosón nagy érdeklődéssel vették körül, éppen a tegnapi történetek miatt. Eleinte évődtek vele, sőt meg is kérdezték tőle, hogy magára merete-e hagyni a nyáját?

— Ugyan — felelte **Barabás** — az a nyáj már el tudja adni magát a pásztora nélkül is.

Azután a tisztí fizetések fölemelésének kérdésére és különösen az **Okolicsányi**-féle javaslatra terelődött a beszéd, amelynek folyamán **Barabás** a következőket mondta:

— Nem tudom, **Okolicsányi** miért terjesztette elő a javaslatot. Az illet meg kellett volna beszélni legalább. Én nem tehetek ellene. A delegációnak nagyon furcsa ügyviteli szabályai vannak. Elnök vagyok, semmi egyéb, az ügyekre semmi befolyásom nincs. Egyetlen albizottságnak tagja nem lehetek például ma azért jöttem haza, mert dolgom nincsen. Még a napirend és a munkarend megállapítására sincs ingerencziám. A kormány intézkedik, én bele nem szólhatok. Ami speciálisan a tisztí fizetések emelését illeti, én a leghatározottabban ellenzem. Sőt ellenzem azt is, hogy még csak napirendre is tűzzék. A függetlenségi delegátusoknak egyébként módjukban áll ezt megakadályozni. Remélem is, hogy nem fognak belemenni abba, hogy a külügyminisztert mi szólítsuk fel javaslatotokra. Azt mondják, meg kell adnunk ezt az emelést, mert különben magunkra zúdítjuk az egész ármádiát. De ki fél tőle? Hiszen akár-hogy van, a hadseregnek mégis azt kell tennie, amit az országgyűlés parancsol. Azt hiszem, ha ki akar-nak forszírozni, hogy plenáris ülésen tárgyalassék, vagy közös szavazást indítványoznának, hogy bennünket majorizáljanak, akkor ezzel szemben úgy védekezünk, hogy határozatképtelenné tesszük a delegációt, amelynek legalább harmincz delegátus jelenlétére van szüksége a határozatképeséghez. Nos, hát nem leszünk harminczan.

#### Batthyány a tisztí fizetések fölemeléséről.

**Gróf Batthyány Tivadar**, a katonatiszti fizetésemelés kérdésének a delegáció hadügyi albizottságában tegnapi történet felvetése alkalmából ma a következőleg nyilatkozott:

— A delegáció hadügyi albizottságában tegnapi történetek engem rendkívül megleptek. Abszolúte semmi tudomásom sem volt róla, hogy a tisztí fizetések kérdése most és ilyen formában napirendre hozatik. A magam részéről készséggel elismerem, hogy a katonatisztek illetményei a mai nehéz megélhetési viszonyok mellett nem teljesen kielégítőek; ámde a leghatározottabban tagadom, hogy az állam összes alkalmazottai között épp a katonatiszti fizetések felemelése lenne a legsürgősebben megoldandó probléma. A hadügyminiszter ur, úgy látszik, abszolúte nincsen tájékozva a magyar állam alkalmazottainak viszonyairól, mert ha tájékozva lenne, nem mondhatta volna azt, hogy az 1908. évi állami költségvetésben az állami hivatalnokok szükségleteiről bőszes mértékben számoltunk. Ez óriási tévedés! A nemzeti kormány, igaz hogy nagyjában és egészében szépen rendezte az állami vasuti tisztviselők, tanítók és az országgyűlési alkalmazottak illetményeit, néhány nap mulva tárgyaljuk a bírói és ügyészi kar fizetéseit, az állam összes alkalmazottainak fizetése azonban még rendezetlen és sürgős rendezésre szorul. Utalok a többek között a pénzügyi fogalmazói kar és az összes ágazatok kezelő karának inséges helyzetére, ugyszintén az állam altiszti és szolgáló karának igen csekély javadalmazására, nemkülönben a posta- és távirati alkalmazottak fizetésére. Hát még a szegény állami napidijások és állami napidijas szolgálók helyzetéről mit szóljak, akik sokkal rosszabban vannak dotálva, mint például az ipari munkások nagy része; azonkívül ki kell emelnem, hogy az állam összes alkalmazottainak lakáspénzei tetemesen csekélyebbek a katonatisztekénél, úgy hogy e téren a katonatisztek határozottan sokkal kedvezőbb helyzetben vannak. A törvényhozás csak nemrég rendezte a katonai övezetek és árvák nyugdíjgyűjtet, amivel szociális érzékének fényes tanubizonyságát adta; most azonban elsősorban az állami költségvetés helyzetéhez arányosítva minde-nekelőtt rendeznünk kell az állam alkalmazottai azon részének illetményeit, ideértve a napidijasokat, akikről még gondoskodás nem történt, akiknek fizetése a katonatisztekénél sokkal gyengébb. Szabályoznunk kell mindezek lakáspénzeit, a mai lakbérviszonyokhoz számítva; gondoskodnunk kell a magyar állam alkalmazottai, övezetei és árvái nyugdíjának méltányos rendezéséről és csakis, ha ezek rendezése biztosítva van, térhetünk át programmszerűleg a katonatiszti fizetésekre. Megjegyzem különben, hogy a katonatiszti fizetések kérdése nemcsak szociális, hanem elsörendű politikai kérdés is és nekünk meg kell gondolnunk, hogy a katonai kérdések az átmeneti kormányzat idejére ki lettek kapcsolva. E mellett meg kell állanunk, vagyis ellenkoncezssziók nélkül e téren, pláne most, a kvóta felemelése után, a választók megkérdezése nélkül niabb, nagyobb terhek átvételére nem vállalkozhatunk. A hadügyminiszter ur apellál a magyar nemzet belátására, igazságérzetére és lovagiaságára. Ezt vagyok hátor megiegyezni, hogy mi a mult évben megszavaztuk az új hadihajók költségeinek első részletét abban a feltételeben, hogy legalább is a hadihajók czimer- és zászlókérdése nyer megoldást. A hadihajók már épülnek, a zászló- és czimkérdés pedig még mindig „tárgyalás alatt” van! Ezen tény valóban nem szolgálhat buzdítással arra, hogy újabb áldozatokat hozunk mindaddig, míg konkrét formában megfelelő ellenértékek a magyar nemzetnek nem biztosítanak. Különbén a bírói és ügyészi fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalásánál lesz alkalmam ezen kérdésekkel részletesebben is foglalkozni.

#### A magyar delegátusok visszautazása.

Bécsből jelentik, hogy a magyar delegáció albizottságai holnap, pénteken befejezik tárgyalásaikat. Holnap délután hitelesítik a jegyzőkönyveket, este pedig a delegátusok visszautaznak Budapestre. Az egyesült négyes albizottságnak szombat délelőtre tervezett ülését a jövő hét végére halasztották. A magyar delegáció első plenáris ülését jövő csütörtökön tartja meg.

#### A delegációk tárgyalásai.

A közös ügyek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottság hadügyi albizottsága holnap délelőtt 10 órakor ülést tart. Tizenegy órakor a hadügyi albizottság élelmezési albizottsága ülésezik a hadügyminisztériumban. Délután félnyolc órakor a tengerészeti albizottság tart ülést, amelynek tárgya a bizottság jelentésének hitelesítése. Négy órakor a zárszámadási albizottság tart érdemleges ülést.

A jövő héten, február 4-én, délután négy órakor a hadügyi albizottság elhelyezési albizottsága ül össze, február 5-én, délelőtt tíz órakor pedig az egyesült négyes albizottság tart ülést, amelyen a megszállott tartományok rendkívüli szükségleteit tárgyalják. A magyar delegáció első plenáris ülése február 6-án, csütörtökön délelőtt tíz órakor lesz.

## Az új delegációs ülészek.

A delegáció új ülészaka nem májusban, hanem júniusban fog kezdődni. Ha azonban a képviselőház még júniusban is dolgozik, ez a terminus is korai.

## Az osztrák delegáció.

Az osztrák delegáció külügyi bizottsága ma délelőtt ülést tartott, amelyen a külügyminiszterium költségvetését tárgyalta.

Az osztrák delegáció hadügyi bizottságának jobbpárti képviselői egyhangulag elhatározták, hogy a bizottság első ülésén javaslatot nyújtanak be, amely szerint vételessék fel a tiszti fizetések felemelésére szükséges összeg illetékpótlék formájában az 1908. évi hadügyi költségvetésbe.

Az osztrák delegáció külügyi bizottsága mai ülésén gróf Nerwed több kérdést intéz a külügyminiszterhez, amelyek tekintettel a kiegyezés rendelkezéseire, a képviselő és az államszerződések megkötésének módjára vonatkoznak.

Baerenther delegátus konstatálja, hogy első eset, hogy európai békepolitika alapkövét képező hármasszövetségről az expozéban nem történik kimerítő fejtetés. Ennek oka nyilván az, hogy politikánk ezen bevált irányja természetessé vált. Sajnos ez maga nem mérvadó. A királyságban állandóan mozgalom észlelhető, mely Ausztria ellen irányul, amely főleg az irodalomban és a helyi sajtóban nyilvánul meg. De azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy közöttünk és Olaszország között surlódási pontok vannak. Behatóan fejtegeti az adriai helyzet politikai és stratégiai oldalát. Ezután Macedóniával foglalkozik, ahol alig észlelhető javulás. Tárgyalja a miniszternek bejelentett balkáni vasutak építésére vonatkozó programját. Inti a kormányt, hogy a Magyarországgal való tarifa-megegyezések mielőbb befejeztesse és a tengerpart kiépítését sürgeti. Örömmel látja a miniszternek a kivitel előmozdítására való törekvését, de óva inti attól, hogy a Magyarországgal való illetékességi kérdésekből származó viszályok elkerültesse és végül kereskedői, avagy iparoscsaládok tagjainak diplomáciai szolgálatba való felvételét javasolja.

Vukovics delegátus támadja Németországot annak a Balkánon elfoglalt álláspontja lengyel akciója miatt és szól az Olaszországhoz való viszonyról. Olaszország törekvéseire vonatkozólag megnyugtató felvilágosítást kér. Hibáztatja a magyarországi horvátok ellen való erőszakoskodást, a horvát kérdés megoldásának szükségességét hangoztatja és Dalmáciát, Albániát és Monasztirt összekötő vasuti vonalat kíván.

Axmann delegátus szerint a keresztényszocialisták ragaszkodnak a Németországgal való szövetséghez. A külügyminiszter ne engedjen a külföldi sajtó magyar-barát információjára vonatkozó magyar kívánalmaknak.

Glombinsky azt hiszi, hogy a hármasszövetség már nem nyújt elegendő békebiztosítékot, miért is azt kívánja, hogy a monarchia lépjen közelebb a nyugati nagyhatalmakhoz, Angliához és Franciaországhoz. Az ülést erre megszakították. Legközelebbi ülés holnap lesz.

Budapest, január 30.

A fővárosi függetlenségi párt értekezlete. A Terézvárosi függetlenségi kör helyiségeiben tegnap este tartotta értekezletét a fővárosi függetlenségi párt. Az értekezlet, amelyen Holló Lajos országgyűlési képviselő elnökölt, Ballagi Aladár tett jelentést a főváros országgyűlési képviselőinek a főváros érdekében kifejtett akciójáról. Ezután a tervezett nagy fővárosi függetlenségi pártgyűlés előkészületeit vitatta meg az értekezlet. A választmány kimondotta, hogy a polgárok nagygyűlését fontosnak és sürgősnek tartja és a nagygyűlés előkészítésére bizottságot küld ki. Utolsónak dr. Plattky György szólalt fel és a belügyminiszternek a pénzügyi bizottság ülésén előterjesztett nyilatkozatának két passzusát kifogásolta. Az értekezlet este kilenc órákor ért véget.

Két bizottsági jelentés. A képviselőház mai ülésén két jelentést és a kérvényi bizottság legújabb három sorjegyzékét terjesztették be. A pénzügyi bizottság jelentése az ideiglenes adóreform tervezetéről szól, a közgazdasági bizottságé pedig a statisztikai hivatalnál tervbevevett újításokra vonatkozik. Az előbbi jelentés hangoztatja, hogy a pénzügyminiszter által tervezett adóreform tudvalevőleg teljesen el akarja törölni a másodosztályú kereseti adót. Mint-hogy azonban a végleges reform rendelkezései aligha lesznek életbejelethetők két év leforgása alatt, szükség van oly átmeneti intézkedésekre, amelyek a végleges reformot bevezetik. Ezt célozza a pénzügyminiszter által a másodosztályú kereseti adóról

és a tőke-kamat- és járadékadóról szóló törvények módosításáról benyújtott törvényjavaslat. A jelentés azt mondja, hogy a törvényjavaslat humánus szellemben készült és az egész vonalon adó-leengedésre és adómérséklésre törekszik. Mintegy kétmillió az adómérséklés a törvényjavaslat szerint és ezáltal éppen a legszegényebb és a legsúlyosabban megadóztatott osztályokon történik könnyítés. — A közgazdasági bizottság jelentése a kereskedelemügyi miniszternek a statisztikai hivatal 1908. évi munkatervéről szóló előterjesztését tárgyalja.

## A t. Házból.

## I. A kavargás — közeiről.

Távolról úgy hallatszott, mint hogyha ágyuk ordítottak volna, puskák ropognának és az első sorokban a vitézek már szuronyokkal törnének egymásra. Így festett a bécsi csata a parlamenti képzeletben. És még nagyobb lármát, még nagyobb kavargást jelentettek innen hazulról, a képviselőházból ugyancsak a bécsi háboruszkodás miatt. Az ember alig hogy felkél, már hallja a szenzációs híreket. A hírlapok nagy betűkkel hirdetik az „árulást” és leírják részletesen „a kinn a bárány benn a farkas” meséjét, hogy miképpen szólott a szende Okolicsányi a delegációban, ajánlván a tisztek fizetésfelemelését a fokozatosság elmélete alapján. Ez a fokozatosság aként értelmezendő, hogy a király megparancsolta a hadügyminiszternek, a hadügyminiszter a kormánynak s a kormány erre megbökte a delegáció hadügyi előadóját. A jelszó ez volt: tessék felemelni a katonatisztek fizetését. A mikor azonban Okolicsányi a megbökést folytatni akarta, hát a hadügyi albizottságtól ugynevezett „rekuzé”-t kapott. Elsőrangú, ugynevezett felháborodás keletkezett. Még mi nem kellene? Hogy a delegáció utasítsa a kormányt a katonatiszti fizetések emelésére? Hogy a delegáción és specieliter a függetlenségi delegátusokon száradjon rajta a kezdeményezés, amelyik tulajdonképpen a Burgból eredt? Olyan nincs a sifonárba! S a kávéházakból már szaladnak a honatyák a képviselőházba, szaladnak és hirdetik: de bizony nem esztek abból pajtás!

Ezek után természetesen mindenki azt hitte, hogy a képviselőházban nagy kavargás van. A hírnökök telefonáltak is az elhagyott Dunapartról a városba, mondogatván, hogy nagy számban gyülekeztek a függetlenségi s mind azt hajtogatják, hogy:

— Nem emeljük a tisztek fizetését!

Tényleg a minisztereket is eképpen üdvözltek:

— Dicsértessél kegyelmes uram, de kénytelenek vagyunk egy kis felháborodást inszenzálni.

— Ahogy tetszik . . .

Tervezték volt, hogy a mai ülésen napirend előtt szóvateszik a kérdést. Lett volna egy megrendelt napirend előtti felszólalás, a mi a kormány intenciói szerint történt volna s erre felel vala Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter és elmondja, hogy a kormány csakugyan nem szállhat szembe ama kívánásokkal, melyeket hangoztatnak.

Persze, persze ez akkor történt volna, hogyha a delegáció elfogadja az Okolicsányi javaslatát. De nem fogadta el, sőt ellenkezőleg. Tehát . . . nem is lehetett rendezni ezt a napirend előtti színjátékot.

Kavargódtak. Semmi kétség. Most itt disputált egy függetlenségi és egy hatvashetes. Ott egy kormánypárti negyvennyolcas és egy diszszidens függetlenségi. Nagy György végigrobog a hosszú folyosón:

— Sürgős interpellációt írok be!

— Irjad fiam, irjad! — hagyta helybe Justh Gyula.

A benntmaradott függetlenségi azonban irigykedve nézik.

— Ez a Nagy György a fejünkre nő, amióta elvált tőlünk. Minden kérdésben ő szónokol és minden szenzációt lefogal magának.

— Mint egykor valamikor Ugron.

— Mint pályája kezdetén Lengyel.

— Én csak azért is azt mondanám, hogy nem szabad kavargodni.

— Egészen új szó, öcsém, ugyanaz, mint a háborgás?

— Ugyanaz. De ügyelietek. Ha Nagy Györgyék lármáznak, hát mi nem kiabálhatunk. Ha ők kavargóznak, nekünk csendben kell lennünk. Ha ők háborgóznak, akkor mi vagyunk olyan édes arcot, mintha mézet csöpögtetnének a nyelvünkre.

Suttognak, titkolóznak, fondorkódnak. Hisz ezt a Nagy Györgyöt, ha így halad, egyszerre három kerületben fogják megválasztani. Egy-néhány malicziát igyekeznek elhelyezni ellene.

. . . S egyszer csak azt vesszük észre, hogy az ülésteremben az unalmas viták legunalmasabbja folyik csendesen, huzamosan, álmosítóan: az erdélyi tagosítási és birtokrendezési vita. Tapasztalatokról diskurálnak és szakkérdéseket fejtgetnek. Sümegi Vilmosnak fáj a hazája, Himléder Ernőnek az őserdők zugása reális gondolatokat kergetett az agyába, Zakariás János a székely népert él-hal. És mégis egyhangu ügy ez; alig néhányan figyelnek reá csendesen, busulva . . .

Mezőssy Bélának, az államtitkárnak kellett felszólalnia, hogy a bányászati megszünjön. S neki is olyan képeket kellett festenie, amelyekben Zola volt nagymester. A mesés és kalandos erdőspekulációkról beszélt. Hogy miképpen pocskoltak el községek hatalmas erdőket, hogy egy kis pénzhez jussanak. És ezekből miképpen váltak dús gazdag milliomosokká mások, akik értettek hozzá, hogy miképpen kell hatalmas, nagy értékeket potom áron megvenni. Szines, gyönyörű beszéd volt, művészi és okos. Egy zseniális férfiu koreket festett.

Ezen aztán elandalgott a t. Ház és megsza-vazta a tagosítási és birtokrendezési javaslatot általánosságban.

És amikor azt kérdeztük egy jól látó képviselőtől:

— Hogyan leszünk a kavargással?

Felelte a következőket:

— Bizony rosszul állunk. Mindenki beszélni akar . . .

— A katonai kérdéshez?

— Dehogy! Hisz a katonai kérdés csak pár perczig tart, amíg Nagy György elmondja az interpellációt . . . Hanem ez a tagosítási dolog, ez itt tart bennünket.

Tessék elhinni, hogy közelről így fest a kavargás a t. Házban. Idegesség van, de nem a katonatisztek miatt, hanem azért, mert nagyon elnyulnak a tagosítási vita.

\* \* \*

## II. A többi eligazítják.

Nagy György valóban elmondta sürgős interpellációját. S minthogy nagyon sürgős volt, hát senkise felelt rá.

Hanem egyelőre maradt minden a régiben. A delegációban nagy beszédek mondatnak és szép formulák kerestetnek. Mindenki elmondja ott is, itthon is, hogy nem sajnálja a tisztektől a fizetésfelemelést, de nem lehet megcsinálni, mert a katonai kérdések ki vannak kapcsolva és mert a hadseregben nem lehet érvényesíteni a nemzeti szellemet. A másik azt mondja: ám jól van, a mi ki van kapcsolva, azt be is lehet kapcsolni, tehát vegyük elő az összes katonai kérdéseket és intézzük el. A harmadik aggodalmas-

kodik, hogy ez a paktum ellen van. De ha, akik a paktumot kötötték, ujat is csinálhatnak, meg is változtathatják. Csak hogy viszonzza egy nevedik, akkor előbb választani kell. És még előbb meg kell csinálni a választói reformot.

Csak hogy ez nem kell. Éppen ez nem kell. És ha valaki tudna erre valami jó formulát, hogy ne legyenek általános választói jogon választások, akkor teljes biztosítékot adnának rá, hogy a többit eligazítják.

Még, hogy ha katonai kérdésnek nevezik is azt a — többit.

## Székelyek és ujonczok.

— A két Ház ülése. —

Budapest, január 30.

A képviselőház a székely tagosításról szóló törvényjavaslatot ma általánosságban elfogadta; a főrendiház pedig az ujonczjavaslatokat fogadta el. A törvényhozás mai munkájának képe teljes lesz, ha még hozzáfűzzük, hogy a képviselőházban a tisztí fizetések felemelése dolgában sürgős interpellációt intéztek a kormányhoz.

A székely tagosításról szóló javaslatnak már csak néhány szónoka akadt ma. Közöttük Hinléder Ernő és Zakariás János két elentétes véleményt képviseltek. Hinléder a javaslatot nagyon rossznak gondolja és csatasorba hívott ellene minden székely képviselőt. Zakariás viszont üdvösnek, helyesnek ítélte a javaslat intézkedéseit.

Ezt az elentétet ügyesen péczte ki Mezőssy Béla államtitkár, aki a kormány nevében válaszolt az elentetésekre. A vélekedések annyira eltérők, hogy amit az egyik jónak mond, arra a másik kigyót-békát kiált. Az igazság alkalmasint a közepén van. A törvényjavaslat minden lehető érdeket fölkarol, de persze akadnak majd olyanok is, kik nem lesznek vele megelégedve. Behatóan foglalkozott az államtitkár a miniszternek biztosított diszkreczionális jog ellen fölhozott érvekkel, föltétlenül szükségesnek véli ezt a diszkreczionális jogot, melylyel különben visszaélni nem lehet. A visszaéléseket a miniszter kérelhetetlenül üldözte és üldözni fogja a jövőben is. Nem lehet a miniszteri tisztviselőket meggyanúsítani, mert nincs olyan tisztviselő, ki falvak pusztulását nyugodtan tudná elnézni. Hosszasan beszélt Mezőssy az erdélyi erdőgazdálkodásról és ezzel kapcsolatban az árlejtési rendszerről. Az államtitkár fejtegetését nagy tetszéssel fogadta a Ház.

Még Günther Antal igazságügyminiszter bírálta a javaslatot igazságügyi szempontból és aztán a Ház általánosságban elfogadta. A részletekkel holnap fognak foglalkozni. Az ülés végén Nagy György előterjesztette sürgős interpellációját. Azt tudakolta a kormánytól, vajon azonositja-e magát Okolicsányi Lászlónak a tisztí fizetésekre vonatkozó és a delegációban előterjesztett határozati javaslatával. Ehhez a kérdéshez borsos megjegyzéseket fűzött, amely megjegyzések a magyarság elől elzárkózó hadvezetőség ellen irányultak. Interpellációjára nem kapott választ.

A főrendiházban árva megjegyzés nélkül fogadták el az ujonczjavaslatokat.

Részletes tudósításunk ez:

I.

### A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök: Justh Gyula.

Jegyzők: Hentz Károly és Hammersberg László. Az elnök: Megnyitja az ülést.

Kegyeletes szavakban parentálja el a napokban elhunyt Betegh Imrét.

Emlékét a Ház jegyzőkönyvében örökíti meg. Jeleníti, hogy a miniszterelnök átiratban értesíti a Házat, hogy a király a kiegyezési javaslatokat szentesítette. (Helyeslés.) A szentesített törvények ki fognak hirdettetni.

Beterjeszti a képviselőház pénztárára vonatkozó jelentést, amelyet a számvizsgáló-bizottsághoz kér utasítani. (Helyeslés.)

Jeleníti, hogy Nagy György a katonatiszti fizetések felemelése tárgyában sürgős interpellációt jegyzett be, amelynek megtartását megengedte. Javasolja, hogy a Ház háromnegyed kettőkor térjen át az interpellációra.

Hammersberg László előadó beteterjeszti a pénzügyi bizottság jelentését a másodosztályu kereseti, tőkekamat- és járadékadóról szóló javaslatról.

Szmrecsányi György előadó beteterjeszti a kereskedelmi miniszter jelentését az elmúlt évben történt működéséről.

Napirend szerint az erdélyi birtokrendezésről szóló javaslat következik.

### A székely tagosítás.

Sümegei Vilmos: Elfogadja a javaslatot.

Hinléder Ernő: Mint ügyvéd, gyakorlatból ismeri a tagosítást, ami valóban annyira gyakorlati kérdés, hogy a javaslattal szemben való állásfoglalást nem lehet kormány iránt való bizalom kérdésével összefüggésbe hozni. Hosszasan bírálja a javaslatot s végül kijelenti, hogy mostani formájában nem fogadhatja el, sőt fölhívja az összes székelyföldi képviselőket, hogy egységesen álljanak sorompóba a javaslat ellen.

Zakariás János: A javaslat intenczióját üdvösnek, rendelkezéseit helyesnek tartja, így éppenséggel nem hajlandó követni Hinléder fölhívását. Nemzeti és szociális szempontból egyaránt fontos ez a reform, mert a nép érdekét szolgálja s hozzá a székely népet. A javaslatot elfogadja.

Mezőssy Béla államtitkár: A javaslat ellen fölhozott kifogásokra óhajt reflektálni. Rámutat arra a jelenségre, hogy a javaslat ellenzőinek érvelése közt a legnagyobb ellentét van: az egyik helyesnek tartja azt, amit a másik élesen kifogásol. A javaslat ellen tett észrevételek három csoportba foglalhatók. Kifogásolják, hogy a javaslat a földmivélsügyi kormányt diszkreczionális véleményezési jogot ad, amely a bíróság előtt bizonyos mértékig irányító. Kifogásolják, továbbá, hogy a visszaélések meggátolására olyan mélyreható rendelkezéseket tervez, hogy azok az egyéni jogot s a szabad forgalmat is korlátozzák s végül azt a rendelkezést is kifogásolják, hogy a tagosított terület egy része közlegelőnek tartandó meg.

Szólok pontról-pontra bizonyítja, hogy a fölhozott elentetéseket nem állják meg a helyüket. Egy olyan kormány, amely diszkreczionális jogával visszaélni, egyszerűen erkölcsi lehetetlenség. Nem lehet elképzelni olyan miniszteri tisztviselőket, akik egész falvak tönkretételére adjanak véleményt. Az ügyvédi gyakorlatból merített tapasztalatok, amelyekben a második csoportbeli kifogások alapulnak, ebben az esetben nem alkalmasak általánosításra, mert azok az urak egy-egy fél érdekét s nem a közérdeket képviselték. Ami a harmadik sorba joglalt kifogásokat illeti, szólnék szilárd meggyőződésé, hogy a visszaélések meggátolására tervezett reformok kezdéséért csak hála és elismerés illeti meg a földmivélségi minisztert. (Élénk helyeslés és éljenzés.)

Elpazarolt milliók és kárba vesztett nemzeti vagyon tanuskodnak e mellett. Ha az erdő tekintetében a teljes szabadságot biztosítják, elhiszi, hogy egy-két ember meggazdagodik minden községben, egy-egy honorációzr rövid idő alatt olyan vagyonra tesz szert, a minőt más becsületes munkával egész életen át sem képes megszerezni; elhiszi, hogy egy-két évig dinom-dánom lesz a községekben, de azután elmúlik a mámor s ott marad a letarolt erdő, az elpusztult vagyon. S a pénzé tett erdő értékének legfőbb csak tíz százaléka jut a községnek, a többi nagy külföldi vállalatok tartalékalapjába vándorol. (Zaj, mozgás.)

Fölhoz néhány megdöbbentő példát a székelyföldi erdőgazdálkodásból. A miniszter a magáneladást nem engedte meg, hanem nyilvánosan árverést rendezt el, ami sokszor 3—4-szeres eredményt jelentett. Nemcsak Darányi miniszter járt el így, hanem Tallán Béla is. (Zaj, mozgás. Hát Feilitzsch? — kiáltások.) Bizonyos esetekben Feilitzsch is. (Zaj, elentmondások.) Az ilyen gazdálkodást bármily jogos eszközzel meg kell akadályozni. (Élénk helyeslés. Fölkialtások: Még statáriummal is!) Kijelenti, hogy a fölhozott panaszokat a helyszínen rendre meg fogja vizsgálni (Élénk tetszés.) s hivatkozik rá, hogy a mikor milliókról folyik a játék, a földmivélségi kormány tisztviselői közül senkit még csak a gyamu árnyéka sem ér. (Zajos helyeslés és ugy van! kiáltások.) Elfogadásra ajánlja a javaslatot. (Hosszantartó élénk éljenzés és taps. Számosan a szónok üdvözlésére sietnek.)

Günther Antal igazságügyminiszter reflektált azután a felszólalásokra. Mezőssy beszéde után — ugymond — fölöslegesnek tartja, hogy bővebben nyilatkozzék. Csak konstataálni kívánja, hogy a javaslat az elődjé volt s azt ő magáévá tette. Az anketét ért kifogások alaptalanok. Soha anketén nem voltak annyian, mint ez ügyben összehívott anketén. Kon-

statálni kívánja azt is, hogy a földmivélsügyi miniszteriumnak adott hatalom nem sérti a bírói tekintélyt. Annak kijelentésével végzi szavait, hogy a törvényjavaslatához füzendő utasítások megszerkesztése előtt tartandó ankéthez meghívja az érdekelteket. (Helyeslés.)

Ferenczy Géza előadó záróbeszéde után a Ház a javaslatot általánosságban elfogadta.

Az elnök a tárgyalást itt félbeszakítja és javaslatot tesz a következő ülés napirendjéről.

Nagy György indítványára a fejadó eltörléséről szóló javaslatot is napirendre tűzik.

Nagy György a delegációban tegnap Okolicsányi László által előterjesztett határozati javaslatot teszi szóvá, amely a tiszték fizetésemelését célozza. Szólok szerint ez a határozati javaslat ellenkezik a paktummal és a kormány kifejtett programjával. Humánitárius kérdésnek mondják a tiszték fizetésemelését. Nem szabad ezt ilyen szempontból tekinteni. Az osztrák hadvezetőség az oka annak, hogy a tiszték fizetését nem emeljük, mert ők elzárkóznak a mi jogos követeléseink elől. A delegációnak egyébként nincs is joga a tiszték fizetésének felemeléséhez. Csak a két állam törvényhozásának van ehhez joga. A delegáció tehát túllépte a hatáskörét, amikor ezt a kérdést egyáltalában tárgyalni kezdte. (Helyeslés.) A hadügyminiszter a múlt évi delegációnak egyetlen határozati javaslatát sem teljesítette.

Molnár Jenő: Majd kiküldünk egy parlamentti bizottságot a tiszték fizetésemelésének tanulmányozására. (Derültség.)

Nagy György: Okolicsányi előadónak lehet tuhumanitárius szíve . . .

Lengyel Zoltán: Nem volt joga az előadónak a határozati javaslatot előterjeszteni, legfeljebb a kormány beleegyezésével.

Nagy György: . . . de javaslatát vissza kell utasítani. Ez értelemben interpellációt intéz a kormányhoz. Az interpellációt kiadták a miniszterelnöknek. Az ülés ezzel véget ért.

II.

### A főrendiház ülése.

— Kezdődött délelőtt tizenegy órakor. —

Elnök: Gróf Dessoffy Aurél.

Jegyző: Gróf Vigyázó Ferencz.

Az elnök: Megnyitja az ülést és előterjeszti a jelentéseket.

Ezután áttértek a napirendre.

Vigyázó Ferencz: Előterjeszti a közös hadsereg és hadi tengerészet, valamint a honvédség ujonczlétszámának az 1908. évre való megállapításáról és az 1908. évre kiállítandó ujonczok megajánlásáról szóló törvényjavaslatokra vonatkozó jelentéseket.

A javaslatokat minden vita nélkül elfogadták. Az elnök: Berekeszti az ülést.

Budapest, január 30.

A horvátországi helyzet. Zágrábból jelentik, hogy a bán demantálja az ellenzéki lapok ama hírét, hogy horvát területen nyolcz új magyar iskola felállítására adott volna engedélyt. A bánhoz napról-napra számos üdvözlő és hódoló irat és számos küldöttség érkezik. A bán már reggel négy órakor talpon van s tanulmányozza az aktákat, hogy az egyes reszortokkal minél behatóbban megismerkedjék. Amellett folytatja az unionista-párt szervezése iránti tevékenységét. De ezen felette intenzív tevékenysége mellett ráér a reprezentálásra is. Tegnap este a tisztikar táncestélyén jelent meg, hol is a bizottság részéről ünnepélyes fogadtatásban részesült. A bán hosszabb ideig társalgott Gerba hadtestparancsnokkal, Vraniczany-Pupp bárónóval, báró Steeb tábornagygyal, Pongrácz Guidónóval, Alurch bárónóval s a jelenlevők közül még többeket szólított meg. Hogy minél élénkebb propagandát csináljon a szervezendő alkotmány-párt részére, a bán kormánypartí sajtó szervezését kísérte meg. E célból „Usztav noszt” ezim alatt új lap jelenik meg február 1-ével, az „Agrar Zeitung” pedig a kormány nyomdájában fog megjelenni. A szerb radikális-párt lapja kommunikét tesz közzé, amely szerint e párt és a bán közt megegyezés jött létre. Krászojevicz György és a párt vezetőségének még három tagja a minap megjelent a bánnál s Krászojevicz előterjesztette neki a párt állásponcióját; kifejtette, hogy a párt felfogása szerint a bán kinevezése teljesen törvényes módon történt. Ami a párt programját illeti, ebben kétségtelenül sok jó van és a szerb radikális-párt elvéhez hiven támogatni fogja mindazt, ami a hazának javára válik. Igaz ugyan, hogy a szerb radikális-párt programja nem akadályozza a szerb radikálisokat abban, hogy úgy a szerb kérdésben, valamint minden

más kérdésben céljukat elérni igyekezzenek. Ami a vasúti szolgálati pragmatikát illeti, a szerb radikálisok azt a meggyőződésüket fejezték ki, hogy ezt a kérdést csak a regnikoláris deputációk útján lehet és kell megoldani. Zágrába ma érkezett a „Hrvatska Zastava“ című, Amerikában megjelenő horvát újság legújabb száma, amely jelenti, hogy január elsején az amerikai horvátok Csikágóban nagygyűlést tartottak. Behatóan foglalkoztak a magyarországi horvát heyzettel és olyan határozatot hoztak, hogy nagy összegekkel fogják támogatni a most folyó választási küzdelmeket. Külön bizottságot választottak, amely a gyűlés munkáját elvégzi. Zágrábi hírek szerint a választások február 26. és 27-én lesznek.

**Küldöttség a képviselőházban.** Heves vármegye küldöttsége tisztelgett ma délelőtt a képviselőházban Szederkényi Nándor főispán vezetésével. A küldöttség először gróf Apponyi Albert kultuszminisztert kereste föl, akinél Jankovics Dezső, Eger város polgármestere terjesztette elő a város kérését, hogy engedjék el a városnak azt a 12.000 koronát, amelylyel a reáliskola fenntartásához járul. A miniszter megígérte, hogy a jövő évi költségvetésbe be fogja illeszteni ezt az összeget. Ezután Kossuth Ferenc kereskedelmiügyi miniszternél tisztelegtek a hatvan-gyöngyös-egri vasút kiépítése ügyében. Maisig Viktor alispán volt itt a küldöttség szóncsa. A kereskedelmiügyi miniszter megígérte, hogy támogatni fogja a kérelmet. Ezután Eger város nevében Jankovics Dezső polgármester kérte a minisztert, hogy fogadja el az egri állomás kibővítését már elkészített tervezetét és adjon a kibővítésre mintegy másfél millió koronát. A miniszter azt válaszolta, hogy az állomás kibővítésének szükségét elismeri, de az erre szükséges összeget a költségvetésbe ez idén nem illesztheti be, a beruházási kölcsönbe sem veheti föl, mert ez már ki van merítve, azonban legközelebb, mihelyt alkalom nyílik rá, gondoskodni fog a kérelem teljesítéséről. A küldöttség ezután Popovics Sándor pénzügyi államtitkár elé járult, akitől kérték, hogy az 1885 óta Egerben állomásozó kataszteri fölmérési felügyelőséget ne helyezze át. Az államtitkár kijelentette, hogy a felügyelőség munkájának természete megkívánja, hogy időnként változtassa állomáshelyét, de mindenesetre tekintettel lesz Eger város kérelmére.

## KÜLFÖLD.

### Japán fegyverkezése.

Tokio, január 29.

Az orosz háború lezajlása után Japán nem sokáig pihent a győzelmű babérokon. Az ország vezető férfiai tovább kezdtek építeni azon az alkotáson, mely ma a modern Japánt képezi. Elsősorban gondjuk volt rá, hogy a hadseregnek pótolják azokat a hiányokat, melyek a mandzsuriai harcsteren nagyban akadályozták a japán hadsereg harcalképességét. Első sorban egész más alapokra fektették a hadsereg szervezetét és különösen gondjuk volt a lovaság újjászervezésére, mely a lefolyt háborúban nem állt feladatának magaslatán. Hogy ezt az újjászervezést sikeresen végrehajthassák, gondoskodtak a lótenyésztésről, mert a silány lóanyag nagyban járult hozzá a japán lovaság hasznavehetetlenségéhez.

Angliában új hadihajókat rendeltek és egyidőben a japán dokkokban is serényen munkához fogtak, hogy a hajóhadat ismét harcalképes állapotba helyezzzék. Első sorban az oroszoktól elvett hadihajókat javították ki és felszerelték a legmodernebb ütegekkel, úgy, hogy révükön hatalmasan megerősödött a japáni hajóhad. A fontosabb kikötőhelyek megerősítésén is serény munkálatok folytak. Még Formosa-sziget erődítéseire is rengeteget áldoztak. A mikádó személyes felügyelete mellett nagyarányú fegyvergyakorlatokat tartottak, teljesen harcszerűen és mindazon tapasztalatok alkalmazásával, melyeket a legutóbbi háborúban szereztek.

A japán haderőnek eme lázas fejlesztése oly csendben folyt le, hogy azokat talán egy hatalom sem vette figyelembe. Csak amikor az Atlanti Óceáni flottának a Csendes Óceánra való vezénylését vette tervbe az amerikai kormány, akkor irányult ismét a világ figyelme Japán felé. Tokiói sűrűnyök a legriasztóbb híreket röptettek világgá a japán fegyverkezés nagyságáról.

És tényleg attól a naptól fogva, amelyben Japán és Amerika között a viszony elmérgese-

dett, a japán fegyverkezés lázassága elérte zenitjét. És bár világos, hogy Japán jelenleg csak Amerika ellen fegyverkezhetik, mégis a világsajtóban gyakran merült fel annak kérdése, hogy vajon a szigetország fegyverkezése ki ellen irányul?

Az érdekelt hatalmak közül Oroszország nem jöhet számításba, mert hiszen nem heverte még ki az utóbbi szerencsétlen hadjárat és a belvillongások által okozott nagy veszteségeket. Franciaország megegyezett Japán szövetségével, Angliával és ugyanakkor bizonyára a kelet-ázsiai kérdés is tisztázva lett. Németország ezuttal nem jöhet számításba, mert kelet-ázsiai birtokai sokkal kisebb jelentőségűek, semhogy Japán miattuk háborúba keveredjen. Végeredményben tehát csakis Amerikáról lehet szó.

Az amerikai kormánynak az a terve, hogy egyesült hajóhada meglátogassa a Filippi-szigeteket, igen nagyjelentőségű, mert Japán semmi körülmények között sem fogja eltűrni, hogy szomszédságában ily hatalmas haderő befészkelje magát. Mert az amerikai hajóhad csak akkor lehet veszélyes Japánra, ha alkalmas hadműveleti bázisra támaszkodhatik.

A háború veszélye tehát akkor fenyegetne, ha Amerika ragaszkodna ahhoz, hogy hajóhada meglátogassa a Filippi-szigeteket. Ebben az esetben nem lehetetlen, hogy Japán komoly akcióra határozza magát, mely nem lehet más, mint a Filippi-szigetek megszállása. Ebben az esetben az amerikai flotta bármily hatalmas, teljesen akezióképtelen lesz.

Nem lehetetlen, hogy eme tényekből keletkezett az a hír, hogy Amerika szövetséget kötött Oroszországgal, melynek éle természetesen Japán ellen irányulna. Ebben az esetben ugyanis az amerikai hajóhad a kelet-ázsiai orosz kikötőkre is támaszkodhatna, különösen Vladivosztocka, mely igen értékes támpontnak bizonyult a legutóbbi háborúban.

E szövetséggel szemben azonban Japán erős hátvédet talál a angolokban, mert Nagy-Britanniával kötött szerződése értelmében, ha háború esetén egy második hatalom megtámadná Japánt, Anglia köteles teljes haderejével támogatni. Ily körülmények között alig hihető, hogy Amerika Oroszország szövetségét keresné, mert ezzel provokálná Anglia beavatkozását, ami feltétlenül az amerikai flotta megsemmisítését vonná maga után, miután Oroszország segítsége flotta hiányában ezidőszerint nem jöhet számításba.

**Porosz urakháza.** A mai ülésen az elhunyt Kniehausen herceg helyébe báró Mannteuffel eddigi alelnököt választották elnöké és első alelnökké Beckert, az eddigi másodalelnököt, ennek helyére pedig báró Landsberget. A megválasztottak köszönetet mondtak a megválasztásért.

A Ház ezután áttért a napirendre, melynek első pontja a keleti tartományokra vonatkozó javaslat. Dr. Kopp hiboros-érsek azt óhajtja, hogy a kormány a javaslatot még egyszer mérlegelés tárgyává tegye, mert a kérdés mindaddig nem tisztázódott teljesen. Szónok a javaslatot bizottság elé kívánja utalni. Ezután Bülow herceg a következőket mondta:

Valamennyien előttem szóló komoly szavainak hatása alatt állunk. A katolikus egyház jogosan szerzett jogait sohasem érintettem és gondoskodni fogok arról, hogy az e törvény által se történjen. Arról van szó, vajon a keleti tartományok lengyelek, vagy németek legyenek-e. A lengyel nemzeti, egyesületi és szövetségi ügy nagyszerű szervezését nem akarom hővebben tárgyalni. Keleti tartományaink azonban, amelyeknek egyike Berlinton 18 mérföldnyire kezdődik, betegek és attól kell tartani, hogy abból az egész birodalomra nézve baj származik. Nagy Frigyes, Flottwell és Bismarck munkáját folytatnunk kell. Nagy elődöm 22 évvel ezelőtt e helyen azt mondotta, hogy a lengyelekkel szemben német ipart kell gátként emelni. A lengyel agitációval szemben az eddigi gyakorlatot nem lehet folytatni. Választanunk kell új eszközök, vagy a telepítési politika feladása között.

Egy porosz miniszternek sem tanácsolnám, hogy az utóbbihoz nyuljon. Már mondtam, hogy nekem is nehézemre esett a kisajátítás követelése. De engedni kellett a kényszerűségnek, minthogy semmi más eszköz nem volt alkalmas. E törvény sohasem tekiüthető a nagybirtok kisajátításának precedenséül. Sem konzervatív, sem liberális kormány vagy parlament nem fog soha hozzájárulni a nagybirtok kisajátításához. Az erős intézkedés, a kisajátítás, a rendkívüli állapot folytán szükséges. Ment vagyok minden ellenszenvtől lengyel polgártársaink iránt, de

biztosítani kell azt, a mit lengyel kulturával szerezünk. Szabad arról gondoskodnunk, hogy a mit német atyák szereztek, azt német unokák örökölhessék. (Helyeslés.)

Radziwill herceg (lengyel) szerint a javaslat ellenkezik a törvénnyel és az alkotmánnyal, ugyisintén a magántulajdon elvével. A lengyel lakosság igazságot követel, a mit a nagy király megígért nekik.

A dicker főpolgármester kifejti, hogy a javaslat elvetése a lengyelek radikalizmusát még erősítené és bizonytalan irányu politikát tüntetne fel. Talán végzetes hiba lesz, hogy a kisajátítandó terület mindössze 70.000 hektárra tetteik.

Körte főpolgármester kijelenti, hogy aggodalommal nézi a javaslatot.

Rheinbaben pénzügyminiszter kijelenti, hogy a lengyel agitációval szemben a békülés politikája kudarcot vallott, nem maradt tehát más hátra, mint a kisajátítás követelése.

Rheinsaben pénzügyminiszter kijelenti, hogy a kisajátítás nem politikai, hanem nemzeti okból szükséges. Thiele-Winkler gróf a javaslat ellen foglal állást, Arnim miniszter a telepítébizottságokat védi. Kersten főpolgármester a javaslat mellett foglal állást. Bender főpolgármester ellenzi a javaslatot, mely, sajnos, precedenst teremt. Dr. Beseler igazságügyminiszter kifejti, hogy a javaslat nem ütközik az alkotmányba. Gróf Droschte elfogadhatatlannak mondja a javaslatot, mely alkotmányellenes. A javaslatot végül 25 tagu bizottság elé utalják.

**A porosz urakháza új elnöke.** A porosz urakháza mai ülésén elnöké egyhangulag Mannteuffel bárót választották meg. Ezután a kisajátítási javaslatot tárgyalták.

**Az angol felirati vita.** Az angol alsóház mai ülésén a felirati vita során, a kormány nevében Asquith kincstári kancellár kijelentette, hogy a Háznak alkalma lesz az Oroszországgal kötött egyezmény tárgyalására. Ily egyezmény megítélésében azonban nem szabad a kifejezéseket oly hájszálnyi pontossággal mérlegelni, mint egy kereskedelmi ügyletnél. A kormány az egyezményről bonyodalmak keletkezésének és a világbeke veszélyeztetésének nagyrészt elejét vette. Az egyezmény alapos vizsgálataból kitűnik, hogy elegendő garanciát nyújt Angolországnak a Perzsiával való kereskedelem védelmére. Ami a perzsa öblöt illeti, ez nem csupán egyéb érdekek és hatalmak is tekintetbe jönnek. A hágai konferenciához megjegyzi Asquith, hogy a kitűzött célhoz lényegesen közelebb vitte az ügyet és ezért nem indokolt a konferencia művét kicsinyíteni. Ami azt illeti, hogy Irországnak nagy kihágások és tüntetések fordulnának elő, a kormány nem haladhat ezeken megjegyzés nélkül át, rá kell azonban mutatnia ezek keletkezésének okaira. A marhalopásokat az okozhatja, hogy nagymennyiségű bérbeadatlán föld van Irországnak, amelyeket a kormány kisajátítás útján szándékozik közhasználat végett hozzáférhetővé tenni.

A felsőházi felirati vita során Ripon lord kijelenti, hogy a kormány a macedóniai ügyeket illetőleg mindent el fog követni, hogy a helyzet békésen rendeztessék.

**A kanadai miniszterelnök beszéde.** Sir Wilfried Laurier, Kanada miniszterelnöke tegnap az ottavai alsóházban feltűnést keltő beszédet mondott a kormány politikájáról a japánok bevándorlásával szemben. Laurier miniszterelnök többek között utalt az angol-japán szövetségre s így szólt:

Ha háború törne ki, ami szerencsétlenség volna, akkor Nagybritannia és Japán flottái a Csendes Óceán északi vizein együtt kiüzenének a közös ellenség ellen. Ilyen körülmények között hiba volna ebben a parlamentben azt mondani, hogy békében pedig nem tűrjük a japánok bevándorlását. A szerződés fennáll s meglehet azt szüntetni, ez azonban az utolsó eszköz volna. Fenn akarjuk tartani a békét Japánnal, szövetségeseinknek tekintjük a japánokat, nem kívánhatjuk tehát megalázásukat azáltal, hogy törvényt hozunk ebben a parlamentben ellenük.

**A portugál válság.** A helyzet Portugáliában és különösen Lisszabonban komoly aggodalomra ad okot. A Times jelentése szerint a keddi zavargások a forradalmárok két rendőrt megöltek. A lapoknak erről az eseményről nem szabad hírt adniok. Az Express értesülése szerint a kormány elhatározta az összes forradalmi vezérek elfogatását és a bíróság elé állítását, amely szigorúan meg fogja őket büntetni. Franko miniszterelnök azért határozta el magát erre

a lépésre, mert másképpen nem képes a rendet föntartani. Lisszabonban ismételt csődületek voltak, amelyeket a rendőrség szórt szét. A tömegben sokan fegyveresen jelentek meg. Egyébként a város külseje nyugodt.

**A maczedóniai reformakciók.** Alapítalak egyes újsághírek, amelyek szerint a porta már átadta volna a reformszervek mandátumának meghosszabbítására vonatkozó választjegyzékét, amelyben fentartja azon kívánságát, hogy a reformszerveket török szolgálatba fogadja. A választjegyzék átadása eddig nem történt meg; ennek okáról különböző híresztelések vannak forgalomban. Az egyik verzió szerint meg akarják várni báró Achrenthal expozéját, egy másik verzió szerint a szultán még báró Marschallal, a nagykövetek doyenjével kívánt tanácskozni. Egyéb okokat is megemlítenek.

**Marokkó.** Muley Hafid e hó 4-iki veresége miatt elmozdította helyéről fiát, Muley Rasidot és helyébe Tessigtanit, a marakesi kerület serijjét nevezte ki. Hafid Zettat irányában nyomul előre.

## Meghalt-e a romantika?

Londonban élt egy törvényszéki bíró; Crasborn Amadénak hívták.

Tizenöt esztendővel ezelőtt, harmincz éves korában beleszeretett egy özvegy asszonyba. Forrón, lángolóan, dühösen szeretett belé, amint arra egy tüzet fogott halvérű brit csak képes. Megvallani szerelmét azonban nem merete. Ha meglátta ideálját, dobogott a szíve, liktetett a halántéka, a vére nyargalt, de arra nem volt képes, hogy érzéséből valamit eláruljon. Pedig az özvegy épenséggel nem volt vad. Minden szavával és mozdulatával éreztette, hogy szíve teljesen be van arra rendezve, hogy a törvényszéki bírót befogadja.

De hát Amadé félnék volt, szerelmes volt és amikor elhagyta ideálját, mindig megfogadta, hogy legközelebb bátrabb lesz. Tizenöt esztendeig halogatta a döntő pillanatot. Tegnapelőtt végre rászánta magát, hogy elmondja az özvegynek: mely viharok szántják keresztül-kasul szerelmes lelkét. Mikor az özvegy elé került, így szólott:

— Asszonyom, én szeretem önt.

— Tudom! — szólott az özvegy olyan hangon, amilyent ilyen alkalmakkor használni szokás.

— Akar-e a feleségem lenni?

— Akarok!

E szóra Crasborn Amadé londoni törvényszéki bíró szívéhez kapott, összeesett és husz perc múlva kilehelte szerelmes lelkét.

Henri Drue-nek kerékpárgyára van Lyonban. Néhány hónappal ezelőtt elhatározta, hogy megházasodik. Jóképű legény volt, vagyona is volt: megkapta hát egy földbirtokos leányát, ki az esküvő előtt néhány héttel hagyta el a kolostort, ahol nevelkedett.

Drue mester azonkívül, hogy kerékpárokat gyártott, haszontalan, lumpfráter volt, feje egy hasonlóképen lump-komániának. A legénybucsun megigérté barátainak, hogy olyat mutat majd nékik, amire holtuk napjáig vissza fognak emlékezni.

Ez pedig az volt, hogy az esküvő után bevezette barátait a nász-szobába. A szobában a menyecske volt, de olyan helyzetben, hogy csak a férjét várhatta.

Mit csináltak ott a mámoros, brutális ficzkók, mit nem, mellékes. Másnap reggel az új asszony agyonlőtte magát.

No, most már azt fessegetni, hogy él-e, meghalt-e, vagy csak influenzában szenved-e a romantika: nyavalygós poétáknak való munka. Még csak annak a nagyképű felkiáltásnak sincs jogosultsága, hogy ez az élet.

Alkalmasit annak az orvosnak van igaza, ki ilyfajta diagnózist állítana föl:

— Crasborn Amadé ur akkor is kilehelte volna szerelmes lelkét, ha egy villamos elgázolásnak lett volna a tanuja... miután szivbillentyűi nem funkcionáltak kifogástalanul, avagy, magyarul mondva, inklinált a gutaütésre. Henri Drue urnál pedig meg kellene vizsgálni terheltségi állapotát; azonkívül azt, hogy az alkoholmérgezésnek mely fokára hágott fel.

## TÁVIRATOK.

### Báró Burián politikája.

**Szerajevó, január 30.** Az egész bosznia-hercegovinai sajtó nemzetiségi különbség nélkül akutnak tartja a báró Burián közös pénzügyminiszterrel támadt konfliktust s azt írja, hogy a bosznia-hercegovinai országos kormány vezetői féltik azt a szerbbarát irányzatot, amelyet báró Burián az okkupált tartományokban inaugurált. Az ausztriai és magyar származású hivatalnokok között erős áramlat észlelhető a közös pénzügyminiszter ellen, kiknek rossz néven veszik, hogy az országos kormány határozatait semmibe sem veszi, sőt azokkal ellentétesen rendelkezik. Az általános elégedetlenséget nyílt kitörésre bírta az a körülmény, hogy báró Burián megfosztotta az ausztriai és magyarországi városi hivatalnokokat a városi képviselőtestületi választásokon aktív és passzív választási joguktól, amelylyel eddigél rendelkezték. Ez a határozat szintén a nagy szerb törekvéseknek kedvez.

### A montenegrói költségvetés.

**Cettinje, január 30.** A szkupstina tegnapi ülésén elfogadta a 2,789.899 koronára rugó állami költségvetést.

### A jeruzsálemi kopt-zárda.

**Konstantinápoly, január 30.** Massasa abessziniai tábornok folytatja a jeruzsálemi kopt-zárda érdekében működését és okmányokat nyújtott be a portának, amelyek az abessziniai birtokjogot bizonyítják.

### Az Északi tenger ügye.

**Rotterdam, január 30.** (Saját tudósítónktól.) Az a londoni közlemény, hogy az angol kormány hozzájárult a német javaslatához az Északi tengeren a status quo fenntartása tárgyában, a legnagyobb megelégedést kelti itt, ahol a német javaslat tartalmát bizalmas előterjesztésből ismerik. Politikai körökben az a vélemény, hogy egy ilyen konvenczió teljesen megfelel Hollandia kívánságának.

### Közgazdasági táviratok.

**New-York, jan. 30. Terménytörzsae. Gyapoc.** New-Yorkban —, jan.-ra —, apr.-ra —, New-Orleansban —, Petroleum stand wilhe New-Yorkban 8.75. Filadelfiában 8.70, raffined in cases 10.90. Credit Balances of oil City 178.—. Zsir Vestern Steam 8.—. Rohe testvérek 8.20. On 27.50—28.—, Réz 13.68—13.87.  
**Csikagó, jan. 30. Gabonatorzsae. Zárlat.** Buza irányzata lanyha, májusra 98.50—100.75 K., júliusra 94.65—97.74 K. Fengeri engedő, máj-ra 60.50—60.75.  
**Csikagó, jan. 30. Terménytörzsae.** Zsir január 7.62, tegnap 7.55, májusra 7.82, tegnap 7.77. Szalonna short clear, 6.62 tegnap 6.62. Sertéshus májusra 12.67, tegnap 12.62

## EGYHÁZAK.

— (A jászberényi plébánia.) Jászberényben Koncz Menyhért prépost-plébánosnak egri kanonokká történt kinevezése következtében megüresedett plébánosi állást a napokban töltik be. Az állásra igen sokan pályáznak, azonban azt hiszik, hogy dr. Kucsora Ferencz hajdudorogi plébánost fogják megválasztani.



Minden gyógyszerben kapható!  
Hatalas megfogó, s kezdődő bajjal ugyszívó el nem tudatlan

## UJDONSÁGOK.

### Munka.

\* \* \*

Erkölesi törvények, amelyeket hatalmasok azért teremtettek, hogy engedelmes szolgálkat neveljenek az alacsonyabból, dicsőítik a munkát és úgy állítják be a dolgot, hogy a nehéz, verejtékes, becsületes munka az egyetlen, aminek a földön létjogosultsága van és amelyért élni érdemes. Nehéz, dübörgő frázisok dicsőítik az igazonást és ezer átkot szórnak arra, aki tagadni meri a robot szentségét.

Akik ezeket a törvényeket alkották, azoknak szükségük volt arra, hogy a népek nehéz, baromi munkában görnyedjenek, nehogy agyuk vígan működjék és észrevegyenek dolgokat, melyeket nem kell észrevenniök. A hatalmasok szövetségesévé szegődött azután az emberek hiúsága, pompavágya és rabigájába hajtotta a hatalmasok fényűzését majmolók seregét. Ma az igények rabja az ember és verejtékezve dolgozik, hogy kényelmeket, haszontalan fényűzéseket és mások által kitalált ostobaságokat előteremtson. A munka már régen szükséges rossz, amelyre ráadja magát a tulontulra fölszaporodott emberiség, hogy a szükséges táplálékra és a megszokott luxusokra fedezetet találjon, mert annyian vagyunk, hogy táplálékunkat nem leljük a mezőn és annyira eltértünk a természetől, hogy úgy, ahogy találjuk: nem jó.

Királyok munkára szorítják a népet és munkára szorítja egyik nyomorult a másikat, mert irigyen nem tűrheti, hogy a másik éljen, anélkül, hogy verejtékeznék. És hazug erkölesi törvények sulya alatt dolgozik az emberiség. Végez sóhajtva a legtöbbször olyan munkát, amelynek nincs más eredménye, minthogy bizonyos életet biztosít egy csomó embernek, de egyébként in produktív, mert nem viszi előbbre semmivel az emberiség ügyét.

A verejtékező had önmagát ámitva, átveszi a munka dicsőítését és átkot szór azokra, akik a léha luxus fedezetét könnyen és vakmerően akarják előteremteni. Földhöz ragadtak és gyávák ócsárolják azokat a filozófusokat, akik kitalálták, hogy a munka csak a száraz kenyér méltó megszerzője, a teljesen fölösleges és hiu fényűzés előteremtéséhez a kalandor kockázat méltó. És kigyót-békát kiáltanak azokra, akik elrugják maguktól a hazug erkölesi törvényeket és bevallottan kalandorok, szerencselovagok. Pedig a becsületes emberek ezek. Akik testi és szellemi erőt pazarolnak testi és szellemi gyarapodásért és a többi megszerzésére csak bizonyos furfangtöbbletet fordítanak.

Éppen ezért mosolyogva hallgatok, ha például szerencsejátékosokat szidnak here életmódukért és mindannyiszor kérdem magamtól, mennyivel herébb és in produktívabb azoknak az élete, mint például a könyvvezetőké, akik pontosan beírják balra, ami balra való és jobbra, ami jobbra való. Mennyivel becsületesebbek azok, akik egy fölösleges szines nyakkendőt a kártyaasztalnál nyerne ki, mint azok a bolondok, akik ezért nehéz munkában görnyednek.

Álszenteskedés a munka dicsőítése, mert az emberek kilencz tizedrésze nem dolgozik szívesen. Mindenki él a vágy, hogy gazdag legyen és örömeinek élje életét. Természetes tehát és nem erkölsileg lesajnálni való az embereknek az a törekvése, hogy könnyen és hirtelen meggazdagodjanak és aki azért az életével fizet — mint például Montekarlóban az új szezon óta tizenkét ember — az van olyan tiszteltreméltó, mint az a gyávább ember, aki egy piszkos, olajos gép mellett ugyanezt akarja és a haszontalan gép lekopja a karját. — Ur.—

**NAPIREND.** Napár. Péntek, január 31. Róm. kat.: Nol. Peter ny. — Prot.: Virgil. — Görög-ország: Jan. 18. N. Atarász. — Zsidó: Seb. 28. — A nap fél reggel 7 óra 31 perczkor, nyugszik délután 4 óra 56 perczkor. — A hold fél reggel 5 óra 56 perczkor, nyugszik délután 1 óra 45 perczkor. — A kereskedelmi miniszter fogad délután 4 órakor. — A belügyminiszter fogad délután 3 órakor. — A földművelésügyi miniszter fogad délután 5 órakor. — A közoktatásügyi miniszter fogad délután 4 órakor. — A belügyi államtitkár fogad délután 2 órakor. — A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor. — A fővárosi pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése délelőtt 10 órakor. — A Természettudományi Társulat közgyűlése délután 5 órakor az Akadémiában. — Kocnen Tilly hangversenye a Royalban. — A VI. ker. iügg. és 48-as kör Batthyány-estélye 8 órakor (Andrássy-ut 67.). — A MIÉNK kiállítás a Nemzeti Szalonban, nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. — Zombory Lajos kiállítása a Könyves Kálmán-műintézetben (Nagymező-utca 37-39.). Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uj Művészeti Szalon (Keckeméti-utca 3.). Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Nemzeti Múzeum régiségtára nyitva 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum zárva. — A Történelmi Képcsarnok nyitva 10-2-ig. — A földtani int. múzeuma zárva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-múzeum zárva. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Iparmúzeum nyitva 9-1-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3-7-ig. — Az egyetemi könyvtár nyitva 9-12 és 3-8-ig. — Az orsz. Réth György-múzeum zárva. — Az Erzsébet királyné ereklyemúzeum nyitva 9-1 és 3-4-ig. — A Fővárosi könyvtár nyitva 9-12-ig. — A Keresk. Múzeum könyvtára nyitva 9-2 és 6-8-ig. — A pedagógiai könyvtár zárva.

**Személyi hírek.** Kornfeld Zsigmond főrendiházi tag, a Magyar Általános Hitelbank vezérigazgatója Bécsből, ahol a delegáció ülésén résztvett, ma visszaérkezett a fővárosba. — Lánosy Leó főrendiházi tag, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank elnökgazgatója Bécsből visszaérkezett. — Mészáros Imre, a m. kir. Operaház igazgatója, aki néhány napig Drezdában és Hamburgban időzött, egyes darabok tanulmányozása végett, ma visszaérkezett a fővárosba és helyettesítésül, Alszegey Kálmán főrendezettől hivatalának vezetését átvette.

**Gyászmise Rudolf trónörökösért.** Rudolf trónörökös halálának tizenkilencedik évfordulója alkalmából ma délelőtt a budai királyi várpalota Szent István-templomában gyászistentisztelet volt. A gyászistentiszteleten megjelent gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagya, továbbá az udvarnagyi hivatal tisztviselői, a várkapitányság, a darabont testőrség, a testőrség és az egész udvari személyzet. A misét Kanteer Károly apátplébános mondta és megható imában könyörgött a megboldogult királyfi lelki-üdvéért.

Bécsben a kapuczinusok templomában ma délelőtt az elhunyt Rudolf trónörökösért misét mondtak. Rudolf trónörökös elhalálozásának mai évfordulója alkalmából Vilmos császár látogatást tett Szögyén-Marich osztrák-magyar nagykövetségénél, mely alkalommal osztrák-magyar tábornagyi egyenruhát viselt. A császár, akit a nagykövet, neje és leányai fogadtak a palota lépcsőházában, majdnem egy óráig időzött a nagykövetségénél.

**Az angol királyi pár utazása.** Hakon norvég királyt hivatalosan értesítették, hogy az angol királyi pár február közepén három napig hivatalos látogatásra Krisztiania-ba érkezik. A hivatalos látogatás után az angol királyi pár hosszabb, de még eddig meg nem határozott ideig marad a norvég királyi párnál.

**Kitüntetés.** A király Dalmay Kálmán pénzügyi számtanácsosnak, a rimaszombati pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség volt főnökének, saját kérelmére történt nyugalmaztatása alkalmából, sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül, a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

**Egyetemi tanári kinevezés.** A király dr. Klupathy Jenőt, a budapesti tudományegyetem a gyakorlati főiskola nyilvános rendkívüli tanárát, ugyanezen az egyetemen nyilvános rendes tanárrá nevezte ki.

**A központi állampénztár új igazgatója.** A király Vargha Dánielt, a budapesti IX. kerületi állampénztár főnökét a magyar királyi központi állampénztár igazgatójává nevezte ki. Megengedte egyezsersmind a király, hogy elismerését nyilvánítsák Páner Vilmosnak, az állampénztár nyugalomba vonuló igazgatójának.

**Uj gimnázium Fiumében.** Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter jóváhagyta Fiume városának az új gimnázium létesítésére vonatkozó előterjesztését. A város javaslata szerint az utonnan épülő állami főgimnázium részére a város adja a szükséges telket és annak kívül hatvan ezer koronával járul hozzá az építés költségeihez.

**Kinevezés.** Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter Ujhelyi Oszkát, a kereskedelemügyi minisztériumba beosztott máv. főellenőrt, a hazai vasutügy fejlődésének e jeles kutatóját, a vasúti tiszkepző tanfolyamhoz a vasutügy történetének rendes tanárává nevezte ki.

**Frigyes főherceg üdvözlése.** Pozsony város törvényhatósági bizottsága ma tartott ülésében elhatározta, hogy Frigyes főherceghez és Izabella főhercegnőhöz abból az alkalomból, hogy Henriette főhercegnőt eljegyezték, feliratot intéznek, amelyet nagy küldöttség nyújt át a Grassalkovics-terti főhercegi palotában.

**A szadvári vadászatok.** Gróf Andrássy Géza szadvári és szulovai erdőségeiben múlt héten tartották meg a szokásos téli vadászásokat. Gyönyörű idő kedvezett a szép sportnak, amely czuttal azonban nem hozta meg a szokott eredményt. Szadvártól egy medve, melyet gróf Andrássy Károly és egy vadkan, melyet Andrássy Géza lőtt, került terültre. A szulovai vadászaton mindössze egy vadászó esett. A vadászatokon Andrássy Géza és Károly grófokon kívül résztvettek: Fáy Gyula főispán, Prónay Gábor és György bárók, Rohonczy Lőrincz, gróf Sztáray Tibor, Hiszen Kálmán apátplébános, Nagy Elemér főszolgabíró, Maurer Oszkár tb. főszolgabíró, Lukács Géza vármegyei főjegyző, Mayer Géza erdőmester, Kostenszky Pál főerdész, Dénes Géza uradalmi erdőfelügyelő, mint a vadászatok rendezője és Diene Barna uradalmi erdőész.

**Beteg miniszteri titkár.** Dr. Leszner Richard miniszteri titkár, Sztórey József kereskedelmi államtitkárnak titkára, napok óta erős influenzában betegen fekszik lakásán. Kezelő orvosának véleménye szerint azonban a betegség normális lefolyású, úgy, hogy ha komplikáció közbe nem jön, a beteg rövidesen felépül.

**Vasutasok állásfoglalása gróf Batthyány Tivadart mellé.** A Vasutas Szövetség három budapesti kerületének választmánya ma este hét órakor együttes értekezletet tartott a szövetség központi helyiségében, hogy állást foglaljon azon támadásokkal szemben, amelyek a szövetség elnökét, gróf Batthyány Tivadart Vázsonyi Vilmosnak, a szövetség volt ügyészének részéről érték.

Az értekezletet, amelyen a választmányi tagok teljes számmal vettek részt, Sarlay János elnök nyitotta meg. Dr. Bezzeredy Ábel ismertette röviden az értekezlet tárgyát. Bejelentette, hogy a központi tisztikar és a három kerületi vezetősége az elhangzott rut támadások után nyomban megette a kötelességét elnökével szemben. Kötelességük azonban maguknak a kerületi tagoknak is állásfoglalni a tárgyban választmányi gyűlésük által, mert az ország legtávolabbi vidékein élő vasutasok is a fővárosi kerületektől várják az elhangzott sértéseknek és támadásoknak leghatározottabb visszautasítását. Beterjeszté a következő határozati javaslatot:

Mondja ki a budapesti kerületek együttes választmánya, hogy a központi tisztikar és a kerületi vezetőségek a szövetség elnökét ért támadásokkal szemben követelt eljárást helyesli. Rajongással szeretett vezére és elnöke, gróf Batthyány Tivadar nemes egyéniségéhez szíve egész melegséggel ragaszkodik és megtámadtatásáért mindenkor a legerélyesebben sikraszáll. Az elnökét egyéni becsületében ért támadásokkal és sértésekkel szemben legmélyebb felháborodásának ad kifejezést.

Schwarz Henrik szólalt fel ezután. Nem helyesli az indítványt már csak azért sem, mert Vázsonyi iránt a vasutasok az emlékezetes sztrájk idejéből nagyon is le vannak kötelezve. A közte és az elnök között történt összetűzés különben is politikai természetű volt.

A felszólalást általános élénk tiltakozás követte. Szigethy János, a szövetség alelnöke kifejtette, hogy Vázsonyi iránt a vasutasok már lerótták hálájukat és köszönetüket akkor, amikor a szövetség ügyészévé és dísztagjává választották meg. Vázsonyi azonban oly mélyen sértette a vasutasokat és oly mélyen támadta elnöki becsületében az elnököt, hogy azt a szövetség válasza nélkül nem hagyhatja, hacsak az elhangzott sértésekkel magát azonosítani nem akarja.

Csap Ferencz és Osváth István szólaltak még fel, s ezután az értekezlet a benyújtott határozati javaslatot egyhangú lelkesedéssel elfogadta.

**Pia Monika.** Pia Monika hercegnő, aki most Griesben, Bozen mellett tartózkodik, május 20-án át fog költözni a Pallaus-kastélyba Brixen közelében. Junius 15-én a szász udvar Drezdába viteti a kis hercegnőt.

**Széchenyi László hazajön.** Gróf Széchenyi László és neje február 15-én száll hajóra New-Yorkban és Cherbourg felé veszi útját.

**Bényei István halála.** A magyar színészvilágnak egy ismert veterán alakja, az öreg Bényei István halt meg ma reggel, hetvenhárom éves korában. Bényei István Bártfán született 1835-ben és huszonhat éves korában lépett színpadra. Mint vándorszínész bejárta csaknem az egész országot, de öregedvén, Budapestre jött és itt letelepedett. A színészek nyugdíjegyesületének a keleti pályaudvarral szemben épült bérháza az ő agitációjának eredménye. Ő alapította az Országos Színészegyesületet is, amelynek 1896-ig igazgatója volt. A nagysurányi színészmenedékház is az ő kezdesére épült s nem az ő hibája volt, hogy nemsokára meg is szűnt. A színészegyesülettel való visszavonulása óta Gödöllőn lakott. Bényei Istvánt évek óta rákban gyötörte. Betegsége az utóbbi időben annyira elhatalmasodott, hogy az óbudai Szent Margit-kórházba kellett magát fölvetetni. Ott érte utól a halál. Temetése felől még nem intézkedtek.

Bényei Istvánnak elhunytja széles körben mély részvételt keltett. Az Országos Színészegyesület a megboldogult halottjának tekinteti este eltemetéséről ő gondoskodik. A holttestet ma este díszes érczkoporsóba téve a Margit-kórház halottsházájában ideiglenes ravatalra állították. A temetés holnap, pénteken lesz. A koporsót a kórháztól délután két órakor indítják utnak s három órakor érnek a Színészegyesület Baross-terti palotájára. Itt megáll a menet, a kocsirol leveszik a koporsót és az udvarban felállított díszes ravatalra helyezik. Itt megy végbe a gyászszertartás és a római katolikus egyház szokásai szerinti beszentelés után a kerepesi-uti temetőben örök nyugalomra helyezik. A ravatalnál a Színészegyesület nevében is elbucsztatják a halottat.

**Gróf Apponyi Albertné melegedő-szobái.** Gróf Apponyi Albertné, akinek humanitása régóta ismert, az idén ismét három melegedő-szobát nyitott meg a főváros szegényeinek. A három szoba: I., Bors-utca 19., Tompa-utca 20. és Rózsa-utca 45. szám alatt van. A budai melegedő-szobára maga a grófné ügyel fel.

**Stössel után Kuropatkin.** Pétervárt úgy tudják, hogy az a híresztelés, mintlia Kuropatkin tábornokot vád alá helyezték, egyelőre korai. Először be kell fejezni a Stössel tábornok ellen indított pört, amelynek befejezése után az ítélet megerősítés céljából a császár elé kerül s csak akkor lehet szó arról, hogy vád alá helyezték-e Alexejev helytartót és Kuropatkin tábornokot.

**A szerelmes apáca szökése.** Czeldömölk városának lakosait, különösen a Szent Vinczen-rendi apácákat ugyancsak érdekes és pikáns ügy foglalkoztatja. A kórházban apácák ápolják a betegeket. Az apácák között legszebb és legérdekesebb Tóth Anna nevű apáca, aki mindössze huszéves, szőke, kékszemű, pirosképi leány. Budapestről, a szerzet anyaintézetéből került a czelli kórházba, ahol példás szorgalommal ápolta és gyógyította a betegeket. Három hét előtt nagy változás történt Anna nővér lelkében. Szerelmes lett egyik betegébe, Forgács Ödön máv. fékezőbe, akit könnyebb torokbajjal ápoltak. A szép apáca s a fiatal vasutas nagyon megszerették egymást s a kórházban suttogni kezdtek róla, hogy Anna nővér tulsokat társalog, sőt suttog a nem tulzotlan előkelő intelligenciájú vasuti alkalmazottal. A szerelmesek tegnap megszótktek a kórházból. Eleintén azt hitték, hogy öngyilkos lett az apáca, de jelentkezett az éjjeli őr, aki látta őt együtt, karonfogva a fékezővel. Hogy hová tűntek, nem lehet tudni. Keresték őket a leány szüleinél, Futakon, de még nem érkeztek oda. Este jelentkezett a fejedelemszónynál a czelli kiskorcsmáros és előadta, hogy a szőkevény apáca és a fékező, mielőtt elutaztak volna, együtt tíz liter bort ittak a korcsmában. Az esel miatt valamennyi apácát kicserélik, új nővérek jönnek a kórházba, valamint a régi fejedelemszónyt is kicserélik.

**Az új német ágyuk árulója.** Essenben a Krupp-gyár érczöntő-telepének egy hivatalnokát letartóztatták. Az a vád ellene, hogy az Olaszország számára készülő új ágyuk rajzait egy külföldi hatalomnak elárulta.

**Bezárt bank.** New-Yorkban a pénzforgalom ellenőre bezárta a News Amsterdamer Nationalbank intézetet és gondnokot rendelt ki hozzája. Az intézet kötelezettségei ötödfél millió dollárra rugnak, amelyből a letétek két millió dollárt tesznek ki. A bank fő-tisztviselőinek állítása szerint a betevőket teljeskörűen ki fogják elégíteni.

— **Görgey Arthur kilenczven éves.** Jóbarátok, rokonok és tisztelők körében ma ünnepli Görgey Arthur kilenczvenedik születésnapját. A negyvennyolczas hadvezér vasszervezete megengedte, hogy egészségben érje meg a nevezetes évfordulót, melyen a tisztelők nagy serege elárasztotta virággal és jókívánsággal. Az ünnepeket öcsésénél, Görgey Istvánnál, az Erzsébet tér 2. számú házában lakik, a hová ma délelőtt valóságos bucsujárás indult meg. Az érkezőket a két Görgey-testvér fogadta, akikhez azonban csak a rokonokat és a jóbarátokat bocsátották be, míg mások csak az előszobában adják le névjegyüket. Csak a ki a lakásba bejuthat, látja azt a rengeteg virágot, amelylyel az agg bajnokot elhalmozták. Valamennyi ablak, asztal, meg szék virágtakarót kapott. A sok virág között van egy kis ezüst koszoru tövissel körülveve. A koszorun két kis arany szallag lóg ezzel a fölirással: Örök hervadhatatlan babér fonja át a te vértanúságod tövis koszoruját. — Görgei Arthur tábornoknak kilenczvenedik születésnapjára, Kozma Andor és családja. De számosan keresték föl az ünnepeket a külföldről is. Így Dániából, Finnországból, Svédországból, Angliából, sőt még Amerikából is érkezett üdvözlő távirat. Legnagyobb része írók, művészek és katonabajtársak jókívánságait hozta. Görgey Arthur meghatottan fogott kezét minden érkezővel s mikor egyik ismerőse átadta neki hatalmas bokrétaját, mosolyogva jegyezte meg:

— Azelőtt kövel, most virággal akarnak agyonütni!

Mikor pedig az üdvözlő csodálkozva nézett körül a sok virágon, a tábornok így folytatta:

— Ugy-e, sok ez a virág, de hát kilenczven éves korral szerez magának az ember sok ellenséget, de jóbarátot is!

— **Köhner Zsigmond emlékezete.** A pesti izr. hitközség ma délután gyászistentiszteletet tartott néhai elnökének, Köhner Zsigmondnak emlékezetére. A gyászünnepe alkalmából a dohány-utcai templom, amelyet fekete drapériákkal vontak be, zsúfolásig megtelt közönséggel. Ott volt dr. Weinmann Fülöp hitközségi elnökkel az élén a pesti izr. hitközség előjárósága teljes számban és képviselőtestülete is alig egynéhány tagja híján. Ott voltak továbbá: Láncozy Leó főrendiházi tag, dr. Ballai Lajos min. tanácsos, Winterberg Gyula, a Chevra Kadisa elnöke, boglári Simon Jakab, a tőzsde al-elnöke, dr. Neumann Ármán udvari tanácsos, dr. Márkus Dezső kuriai bírósági, Weisz Manfréd, dr. Mezey Ferencz, dr. Dévai Ignác kir. ítélőtáblai bírósági, továbbá a budai, óbudai és kőbányai izr. hitközség elnöksége, a pesti izr. nőegylet vezetősége, a pesti izr. hitközség tisztikara, Weiszberg főtitkár vezetésével, a Pester Lloyd szerkesztősége, számos jótehető egylet és a gyászoló család tagjai. A gyászbeszédet dr. Kohn Sámuel főrabbi tartotta, aki szép beszédben méltatta Köhner Zsigmond emberbaráti, hitielekezeti és közgazdasági tevékenységét. A nagyhatású beszéd előtt és után Lazarus főkántor a kórus asszisztálása mellett gyönyörű gyász-dalokat énekelt.

— **A tanítónő merénylete.** Nagyszében egyik utcájában tegnap este véres merénylet történt. Salem János nevű magánhivatalnokot, amidőn nyolcz óra tájban jegyesével az utcán sétált, Harmat Juliska, a pelisteyi állami elemi iskola egyik tanítónője, lelötte. Salem hosszú ideig udvarolt a tanítónőnek, de néhány hónap előtt cserbenhagyta és más leánnyal tartotta meg eljegyzését. A tanítónő bosszút forralt, tegnap este megleszte volt kedvesét és revolverből rálőtt. Az utcán lejátszódó véres szerelmi dráma nagy izgalmat keltett Nagyszében. Salemet, akit a golyó súlyosan megsebesített, a városi kórházban ápolják. Állapota aggasztó. A merénylő tanítónő jelentkezett az ügyészségnél, ahol letartóztatták.

— **Orosz tiszték fizetésemelése.** A tiszték helyzetének javítását tárgyaló bizottság tervezetét dolgozott ki, amelynek alapelvei a következők: A hadnagy havi 15 rubel fizetésjavítást kap, a javítás pedig minden magasabb fokon 5 rubellel emelkedik. Ezenfelül a lakberek megfelelő összeggel emelkednek. Táborozási idő alatt a főtisztek egy, a vezérkari tiszték egy fél rubel napi pótlékot kapnak. Tisztekké váló ki-nevezésük alkalmával a pályázók egyszeri 300 ru-

beles támogatásban részesülnek. Ezeknek keresztül-viteléhez évi 15 milliónyi költségvetési többlet volna szükséges.

— **Képviselő és szolgabíró botránya.** Veszprém főterén parázs botrány játszódott le, amelynek alighanem még folytatása is lesz. Dr. Óváry Ferencz országgyűlési képviselő és Doktorics Sámuel volt szolgabíró kerültek egymással szembe és ott az utcán ugyancsak botrányos verekedést rögtönöztek. Az eset okai a legutóbbi tisztújításra vezethetők vissza. Ezen a tisztújításon ugyanis kibuktatták Doktoricsot, aki husz esztendeig volt szolgabíró és bukását a kerület képviselőjének, dr. Óvári Ferencznek tulajdonította. Bosszút fogadott Doktorics és azt hűtőn délelőtt végre is hajtotta. A főterén levő Bauer-féle mézárószület előtt ugyanis egyszerre csak szembe találkozott Óvárral. Az öreg urat elfogta a düh és magából kikelve kiáltott ellenfelére:

— Nyomorult! Piszokíráter!

És a következő pillanatban már arcul is ütötte a képviselőt, aki visszaadta az ütleget. Nagy csődület támadt, a piaci kofák ujjongtak a ritka jelenet láttára, a verekedőket pedig az üzletekből kisiető emberek választották szét. A városban szenzációt keltett a kinos affér és az ottani újságok kevéssel utóbb már rendkívüli kiadásban számoltak be a botrány részleteiről. Az ügynek lovagias folytatása lesz. Óváry Ferencz provokálta támadóját, aki utána elutazott Szekesfehértvárt lakó vejéhez, egy honvédszázadoshoz, hogy a lovagias eljárás felett tanácskozzék. Doktorics már jóval túl van a hatvan esztendőn. Veszprém városának képviselőtestülete megbotrányozásának adott kifejezést az eset fölött s küldöttségileg üdvözölte képviselőt, akit bizalmáról és becsüléséről biztosított.

— **A Thaw-pör.** Nagy közönség tódult tegnap a Thaw-pör tárgyalására, mindenki hallani akarta Littleton védő fényes plaidoyerját, de aránylag sokan künrekedtek, mert az esküdtzéki terem nem volt képes olyan rengeteg publikumot befogadni. A Thaw-család tagjai közül a vádlott öz menyője és felesége is jelen volt. Mrs. Evelyn Thaw tegnap nem a tanuk padján, hanem a közönség számára fentartott helyen ült. Ott volt továbbá Mrs. Lauder Carnegie, a vádlott luga és Josias Thaw is. Az amerikai hírlapokat egész sereg laptudósító látta el. Nagy napja volt tegnap Littletonnak. A hírneves ügyvéd igazán remekelt, védőbeszéde valóságos mestermű volt s magával ragadta az esküdtteket is, mikor a vádlott szomorú gyermekkorát festette és kimutatta, hogy Thaw nemcsak anyai, de apai részről is terhelt. Esetekkel bizonyította, hogy a fiatal ember beteges hajlamu volt világlátásban. A védőbeszéd öt óra hosszat tartott s amilyen tárgyalagos volt az okfejtése, olyan poétikus és szenvedélyes volt a befejezés.

— **Bóra.** Fiume fölött az este hirtelenül fekete felhők keletkeztek, majd erős menyődörgés és villámlás kíséretében záporosó támadt. Az eső megszűnése után hirtelen heves bóra keletkezett. Az abbaziai hegyleket friss hó borítja.

A vitorlás hajók mind a kikötőbe menekültek. Az Iréne olasz vitorlásnak a kikötő felé való útjában a heves szél szétépte vitorláit s teljesen ki volt téve a vihar dühének. Az Iréne vészjelöket adott, mire egy gőzös megmentette. A vonatok mind vastagon hóval borítva érkeznek.

— **Gazdátlan ékszerék.** Még ezerkilencszázhat év decemberében történt, hogy Kovács Mihály kereskedő Andor és Ferencz nevű fiait a Garay-tér egyik házában kapuja alatt egy csomagot találtak. A csomagban huszonhét darab ezüst óra, négy darab ezüst gyűrű és három ezüst lánc volt. Az ékszereket a megtalálók átadták a rendőrségnek s elmondották, hogy amikor a csomagot megtalálták, egy magas fekete fiatalember leste őket, de nem mert rájuk támadni, mert népes volt az utca. Ugy látszik, hogy az ékszerek betörésből származnak. Nyomozott is a rendőrség, de nem vezetett eredményre. Most, a törvényes határidő lejártá után a megtalálók jelentkeztek az ékszerekért. Mielőtt a rendőrség a tárgyakat nekik kiszolgáltatná, felhívja az esetleges tulajdonost, hogy jelentkezzék a főkaptányaságon.

— **Francia automobil nagyverseny.** Párisban az Automobil-Klub bizottsága elhatározta, hogy a francia automobil-klub nagydíjért, valamint a Veiturte nagydíjért való versenyt a dieppei úton tartja meg.

— **A kolera Mekkában.** A Mekkában és Medinában pusztító kolerajárvány úgy a török, mint általában az európai egészségügyi hatóságokat nagyban foglalkoztatja. A veszedelem annál nagyobb, mert éppen ebben az időben a két mohamedán zarándokhelyen a zarándokok száma meghaladja a kétszáz-ezretet. Szinte természetes, hogy ekkora embertömegben mindenféle betegség előfordul. A járványos betegségek azután persze Jamba és Dzseddah kikötőn keresztül könnyűszerrel elterjednek és állandó veszedelmét képezik az európai lakosságnak. Az ideai zarándoklat idején egyedül Mekkában eddig négy-ezernél többen haltak meg koleraiban. Arról meg egyáltalában nincs statisztika, hogy mennyien pusztulnak el a többnyire primitív berendezésű gőz-sőkön, a kikötőkben, vagy pedig már hazájukban a Szentföldön uralkodó hallatlan egészségügyi viszonyok folytán. A mostani kolerajárvány keletkezését a Mine-völgyben elterjedt dögvésznek tulajdonítják. Az iszlám hitrege szerint Ábrahám ezen a helyen találkozott a sáttánnal és úgy szabadult meg tőle, hogy hét darab követ vágott hozzá. Ennek emlékére a szent zarándoklat szertartásai közé tartozik a „sáttán megkövezése” is. A bajrám-ünnepek kezdetétől, ebben az évben január 14-ike óta, naponként átlag 5-6000 ember vonul ki Mekkából a Mine-völgybe, ahol minden egyes zarándok ráhajigálja a maga hét ködarabját az ott felállított három kőoszlop egyikére. A megkövezés szertartása a déli órákban folyik le és azt a mekkai kádi vezeti, aki a kövezési szertartás befejezése után sajátkezűleg vágja le a feldisztitett áldozati bárányt. Ennek megtörténte után valóságos öldöklés következik, mert a zarándokok mindegyike kötelességszerűleg utánozza ezt a műveletet. A véres szertartás végzetével a zarándokok szinte hihetetlen tolongásban menekülnek erről a helyről, ahol a patakokban ömlő vér, a felhalmozódó állati hullák és a hőség szinte elviselhetetlen állapotokat teremt. Már ez a vad tolongás maga is sok zarándoknak okozta korai halálát.

— **Öngyilkos tanítónő.** Mádya Irén szatmári születésű huszonhárom éves tanítónő vidékről jött a fővárosba. A Boráros-tér 2. száma alatt vett lakást. Hetekig járt állás után, de nem tudott foglalkozáshoz jutni. Nagy nyomorban slynélődött s e hónap tizenkilencedikén eltiint a lakásáról. Azt hiszik, hogy nagy elkeseredésében öngyilkos lett. Ugyanis aznap az Újpesti rakpartról egy fiatal nő ugrott a Dunába, akinek leírása megegyezik a tanítónő személyleírásával.

— **Sztrájk egy hajógyárban.** A budafoki hajógyár munkásai ma reggel sztrájkba léptek, mert bérüket leakarták szállítani. A gyárban szünetel a munka.

— **Paradicsomi táncmulatság.** Strambergben, egy morvaországi kis városban furcsa táncmulatságot rendeztek egy vendéglőben. A táncmulatságon ugyanis nem frakkban és estélyi tolettben, hanem paradicsomi kosztümben volt kötelező a megjelenés. A csendőrség nesztét vette a nem mindennapi táncmulatságnak s így a rendező-bizottság törvény elé került. Staniszlav Ágostont, a főrendező a bíróság tizennégy napi elzárásra ítélte. A vádlott azzal védekezett, hogy az eszme nem volt az övé, hanem a vendéglősné eszelte ki a táncmulatságnak ezt az eredeti módját, hogy helyisége mentől látogatottabb legyen. A koreszmárosnét is törvényszék elé állították, három heti elzárásra és vendéglői iparengedélyének megvonására ítélték.

— **Házasság.** Dr. Romy Béla min. tanácsos leányát, Gizikét eljegyezte dr. Tabajdi Béla zredorvos, a m. kir. darabont-testőrség testőrorvosa.

— **Tolvaj bankszolgá.** Drezdában a bankegylet egy pénztári szolgálja ma kétségbeesetten panaszkodott a rendőrségen, hogy egy sötét kapuban valaki fejbeütötte s elrabolta börtáskáját, amelyben 15.000 márka volt. A rendőrség mozgósította a detektiveket, de egyben megfigyeltette Tauschert — így hívják a szolgát — mert gyanus volt viselkedése. Be is bizonyosodott, hogy a szolga hazudta a rablótámadást és a pénzt poste-restante feladta a főpostán. A szolgát letartóztatták és a 15.000 márkát is megtalálták.

— **Hirtelen halál.** Makón Henne Jánost, a szárazéri vízmentesítő társulat főmérnökét ma ágyában halva találták. A vizsgálat megállapította, hogy a főmérnököt szívszélhűtés ölte meg.

— **Pisztolypárbaj.** A czinkotai kiserdőben Grund Károly földbirtokos és Hafner László magánhivatalnok pistolypárbajt vívtak. Segédek voltak Grund részéről: Lukács Etrud ügyvédjelölt és Grund Béla, Hafner részéről Thuróczy Kornél rendőrfogalmazó és Bogisich Imre. Egyszeri golyóváltás után a felek egyike sem sebesült meg, mire a segédek a párbajt beszüntették.

— **Földosztás.** A makói földművesek küldöttsége Csernoch János csanádi püspöknél járt, hogy felkerje, tekintettel a makói nép földéhségére, a püspök engedje át a püspökség lelei 4000 holdas birtokát kisgazdákból alakult földbérlő-szövetkezetnek haszonbérbe. Csernoch püspök szívesen fogadta a küldöttséget és biztosította jóindulatáról őket. Egyszermind kijelentette, hogy kérelmüket alaposan meg fogja vizsgálni, hogy meggyőződést szerezzen magának arról, vajon a szövetkezet helyes alapon áll-e és helyes irányban működik. Ha arról lesz meggyőződve, hogy helyes alapon indulnak, úgy készségesen hajlandó bérföldeket engedélyezni.

— **Gödöllő fénykora.** Ez a czíme egy új Regél H. féle balletnek, mely holnap, jan. 31-én kerül színpadra a Fővárosi Orfeumban. Rendkívül változatos táncképekben mutatja be a ballet a múlt század elején Gödöllőn tartott udvari és vadászünnepélyeket. Waldmann Imre igazgató nem kimélt költséget és fáradságot és igen szép új díszletekkel és jelmezekkel állította ki a balletet, melyben több mint 40 szereplő vesz részt. Február 1-én teljesen új műsor várja a bemutatót. Ugyanekkor lép fel először a világhírű kutyaszínház Meriani vezetése alatt, előadván a hűtelen feleség cím alatt egy remek háromfelvonásos darabot, melyben csupa négy lábú játszsa a kaczagató szerepeket.

— **Hirtelen halál.** Fodor Nándor ügyvédjelölt ma délután a Üllői-ut 113. sz. alatt levő Munkácsikávéházban hirtelenül rosszul lett és meghalt. Holttestét bevitték a törvényszéki orvostani intézetbe.

— **Halálozás.** Vasadi Vasady Lajos kir. tanácsos és nyugalmazott állami jószágigazgató életének 73-ik évében, hosszas szenvedés után a fővárosban meghalt. Halálát gyászolja özvegye, pazonyi Elek Emma és leánya Fogarassy Zsigmond orsz. képviselő felesége. Temetése nagy részvét mellett tegnap délután ment végbe a kerepesi-uti temető halottas házából.

Kardos Gyulának, a Nizzában oly tragikus véget ért magyar festőművésznek halála öszinte, mely részvétet kelt a főváros művészkörében. A gyászbeszéd híre a Képzőművészeti Társulat városligeti műcsarnokára és a Nemzeti Szalon épületére kitűzték a gyászlobogót. A művészt Nizzában temetik el és a művészegyesületek táviratilag rendelték koszorút ravatalára. A temetés költségeit a budapesti művészegyesületek fedezik.

Domahidy Sándor, a Szatmármegyei Gazdasági Egyesület elnöke 68 éves korában Szatmáron meghalt.

Dr. Hegedűs Jánosné, szül. Lejtényi Vilma, életének 64-ik évében meghalt Budapesten.

— **Vak tüzlárma.** A központi tüzoltóságnak ma délután azt jelentették, hogy a Páva-utcai műtrágyagyár lángokban áll. Nyomban kivonult a központi, a negyedik és a kilencedik kerületi tüzoltóság és mikor a helyszínre értek, tudták meg, hogy valaki felültette őket. A rendőrség vizsgálatot indított.

— **Premiére a Folies Caprice színpadán.** Nagy sikerrel mutatott be a kitűnő társulat egy rendkívül ötletes kaczagató helyzet-komikummal bővelkedő egyfelvonásos eredeti magyar újdonságot, melynek szerzője Nemo álnév alatt legkiválóbb bohózatírónk egyike. A darab czíme: „A házibarát” és elejétől végig zajos derűséggel tartotta a premiére nagyszámú közönséget. Az újdonság nagy sikerében igen nagy része van a társulatnak, nevezetesen Rott Sándornak, aki a czimszerpet alakította kifogyhatatlan humorával és bámulatos színjátszó képességével. Sándor József egy fogorvos szerepében aratóit szinte tetszést, míg a fogorvos nejét Beliczay Erzsébet játszotta, ugyancsak sikerrel. Werner Ödön, a jeles komikus, aki a darabot rendezte, valamint Schindlerné és Ferencz Valéria ugyancsak tehetségük javával járultak hozzá a sikerhez. Megemlítjük itt, hogy a páratlan sikerű „Was Männer fesselt” című budapesti humoros életkép napról-napra jobban hódítja meg a közönséget és különösen a jogászokat utánozza rendkívül mértékben, mert cselekménye egy ügyvédi irodában játszik csupa az életből vett kabinetalakokkal. Az új magyar darab a némettel együtt, előreláthatólag számtalan telt házat fog vonzani, mit a Révay-utcai színpad kiváló vezetésénél és társulatának elsőrendűségénél fogva minden tekintetben meg is érdemel.

— **Előadások fiatal lányok számára.** A Verő-féle leánynevelő intézetben meghonosított ingyenes délutáni előadások sorozatában az elmúlt szombaton dr. Szemere Samu Wagnert mint költőt és esztétikust ismertette. A legközelebbi szombaton, azaz február 1-én délután 6 órakor Benedek Elek olvassa föl „Maradjon itt kisasszony” című elbeszélését.

— **Meteor-szálló.** A székesfőváros néhány nap óta egy egyszerű látványossággal lett gazdagabb. Megnyílt a Meteor-szálló a főváros szívében; az Erzsébet-körút 6. számú palotájában. Maga a hely, mintha szállónak lenne teremtve. A pályaudvarok közelében, valóságos gócpontjában, a szerteágazó villamos vonatoknak, színházak és szórakozó helyek szomszédságában épült fel a Meteor-szálló, amely rövid idő alatt egyik legjelentősebb tényezőjévé lesz a főváros idegenforgalmának. Négy emeleten százhusz pompásan berendezett szoba áll a vendégek rendelkezésére. Olyan százhusz szoba, amelynek berendezésében a jóízű és a műipar versenyzett egymással. Kipróbált, elsőrangú személyzet áll a közönség szolgálatára. Pompás minden kényelemmel ellátott helyiségek, társalgó és írószobák várják a vendéget, akiket nem fog zavarni álmukban a szönyegporolás átká, mert a Meteor-szálló ebben a kérdésben korszakos ujtással szolgál. Mint egyedüli a monarchiában Vacuum Cleanerrel végzeteti el ezt a szükséges munkát, amely a porlás régi rendszerével nagyon sok alkalmatlanságot szerzett a vendégeknek. Mindezek együttlévé joggal tesszik azt a véleményt, hogy a Meteor-szállót hamarosan megismerik és megkedvelik.

x **Az elektromágneses gyógyítás** a legkényelmesebb villamos gyógy módok egyike, mert a kezelendő testrészt le sem kell mezteleníteni, mivel az áram ruhán át is hat a kívánt helyre. Gyógyhatása kettős, u. m. fájdalomcsillapító és megnyugtató. Ebből kifolyólag alkalmazásba kerül mindennemű idegzsába, görcsök, csúsz és köszvényokozta fájdalmak, a gyomor és szív ideges zavarai, a neurasthénia és hisztéria okozta fejfájás, tarkófájás, ingerültség stb. ellen, főképpen pedig szinte bámulatos hatást fejt ki álmatlanság ellen, mert sokszor már néhány ülés alatt sikerül az évek óta fennálló bajt megszüntetni. Az elektromágneses gyógy mód dr. Hönig tetni. Az elektromágneses gyógy mód dr. Hönig sz.) kerül alkalmazásba.

x **Zászlók, czímerek, minden kivételben kaphatók** Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x **Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.**

x **Fodor-féle vívóterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívó-terme. Különös gond fordították a gyermektorna és vívásra.

## MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Pápa város mai közgyűlése elhatározta, hogy csatlakozik a törvényhatósági városok azon mozgalmához, hogy az állam helyett teljesített közigazgatási és egyéb szolgálatok költségeinek fedezéséhez az állam is járuljon hozzá. Elhatározta továbbá, hogy ezirányban kérvényt intéz az országgyűléshez s a kérvényt megküldi az összes orsz. képviselőknek, valamint a rendes tanács városoknak, utóbbiaknak azon felhívással, hogy hasontárgy kérvényt nyújtsanak be saját orsz. képviselőik útján. A közgyűlés a kérvény megszerkesztésére bizottságot küldött ki.

Zimony szabad királyi város tanácsának mai közgyűlése alkalmából, midőn báró Rauch új horvát bán kineveztetését hivatalosan tudomásul vette, az új bánt táviratilag üdvözölte.

## Nyílt-tér

(E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

# WIKUS TÁTRA

NYERS EVÉSRE  
a legjobb tejcsokoládé  
BUDAPEST, ORÁK FERENCZ-UTCA 17.

## SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(\*) **A császár katonái bemutatója.** Földes Imrénék a Magyar Színházban színpadra kerülő modern irányú drámájával, A császár katonáival, amelynek szombaton, február 1-én lesz a bemutató-előadása, Márkus László rendezése mellett már teljesen elkészült a személyzet. A darab utolsó, jelmezes próbája szombaton, az előadás napján délelőtt 11 órakor lesz a sajtó meghívott képviselői előtt.

(\*) **A Petőfi-Társaság felolvasó ülése.** A Petőfi-Társaság rendes havi ülése február hó 2-án, vasárnap lesz a Magyar Tudományos Akadémia emeleti termében. Az ülés ezuttal nem délelőtt 10 órakor, hanem 11 órakor kezdődik. A tárgysorozat a következő: 1. A kitüntetett ember (elbeszélés) Gyarmathy Zsigáné r. tagtól, felolvassa Várad Antal r. tag. 2. Költemények Tóth Andor vendégtől, bemutatja Lampérth Géza r. tag. 3. Költemények Székelyi József vendégtől, bemutatja Várad Antal r. tag. 4. Harisnya-kérdés. (kabaret-tréfa) írta és felolvassa Berczik Árpád tiszteleti tag. A felolvasó ülés után zárt ülés lesz.

(\*) **Egyházi zene.** A Szent István Bazilika ének- és zenekara február 2-án, vasárnap délelőtt 10 órakor a mise alatt Sztójánovits Jenő karvezetése mellett előadja: Liszt „Esztergomi miséjét”, Graduale „Suscepimus Deus”, Offertorium „Diffusa est gratia”. A magán részeket éneklék: Dr. Pallady Leontinné Wensner Margit, Pichler Elemér, Tornay Károly.

(\*) **A „Kéve” első kiállítását,** amelyet az egyesület a „Nemzeti Szalon” volt helyiségében, IV., Ferencz-terez 9. sz. alatt rendez, pénteken mutatják be a sajtó képviselőinek. A kiállítás ünnepélyes megnyitása szombaton, február hó 1-én délelőtt 11 órakor lesz. Az ünnepélyes megnyitás napján a kiállítás csak meghívóval, vagy a rendes belépődíj kétszeresének lefizetése mellett tekinthető meg. Vasárnaptól fogva a kiállítás a rendes belépődíj, azaz 60 fillér lefizetése ellenében a közönség rendelkezésére áll.

(\*) **Vidéki színészet.** Szabadkán tegnapielőtt mutatatta be dr. Farkas Ferencz színtársulata a Nemzeti Színház nagyhatású drámaújdonosságát a „Vetélytárs”-at. A darab és az előadás megérdemelt sikert aratott, a helyi sajtó a legnagyobb elismeréssel emlékezik meg az előadásról és elsősorban Markovics Margit érzéletes, intelligens játékát dicséri.

(\*) **Hangverseny.** A Grünfeld-Danzinger-Bürger-társaság VI-ik hangversenye vasárnap, február 2-án délután fél 8 órakor lesz a Royal termében. Ezen a hangversenyen közreműködik Weingartner Bódog, ki szombaton érkezik Budapestre és itt saját hetesének (32. mű) zongora-szólamát játszsa; ezen hetessel, már egy korábbi angolországi köruton nagy sikereket aratott. Szamosi Elza dalokat énekel Weingartneről, a szerző zongorakísérete mellett. Végül előadják Schubert c-dúr vonósötösét. Jegyek kaphatók Rózsavölgyi és társánál.

Az országos orvosszövetség február 24-én a Zeneakadémia palotájának dísztermében az orvosi nyugdíj- és segítő-intézet javára hangversenyt rendez. A magas művészi színvonalon álló hangversenyen közreműködnek: Szamosi Elza, Geyer Stefi, Popper Dávid, Anthes György, Dégel Frigyes és a 30 tagból álló műbarátok zenekara, melyet valószínűleg Mihalovits Ödön, a Zeneakadémia igazgatója fog dirigálni. A jegyeladást egyelőre maguk az orvosok vállalták magukra.

## EGYESÜLETEK.

(—) **A Belvárosi Polgári Kör** dr. Pap József, a budapesti ügyvédvizsgáló bizottság egyik helyettes elnökének tiszteletére, kineveztetése alkalmából, február hó 1-én este fél 8 órakor a kör helyiségeiben (IV. ker. Eskü-tér 8. sz.) alatt rendezendő banketten szívesen látja az ünnepeltnek azon barátait is, akik esetleg nem tagjai a körnek.

(—) **Tagfelhívás.** A Dunántúli Közművelődési Egyesület nevében Széll Kálmán diszelnök, Rákosi Jenő másodelnök és dr. Fodor Oszkár titkár belépési felhívást bocsátottak ki, melyben a magyar közművelődési és hazafias szellem terjesztésére alakult egyesülethez való csatlakozásra hívnak fel. A D. K. E. tagja lehet Magyarországon minden férfi és nő lakosa, vagy olyan birtokosa is, akinek állandó lakhelye az ország határán kívül esik.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használatra valódi áldás gyomorbetegségeknek és székaporulásban szenvedőknek

Igmándi

keserűvíz

az elrontott gyomrot  
2-3 óra alatt tel.  
jelen rendbe hozza  
Kis üveg 40 fillér.  
nagy üveg 60 fillér.

## Mulatságok.

**\*\* Álarozos-bál a Vigszínházban.** Lázasan foly-  
nak az előkészületek a Vigszínház álarozos báljára,  
amelytől már csak egy hét választja el a főváros  
közönségét. Ma tartották meg a Vigszínházban a  
helyszíni szemlét, amelyen megállapították a zene-  
karok és bodegák helyeit. A színpadon és a két fo-  
lyósón tizenegy bodegát állítanak fel. Minden bode-  
gának külön czégre lesz s a bodegák vezetésére  
a rendezőség a fővárosi színházak fiatal művésznőit  
kérte fel. Ragyogó képet fog varázsolni a művésznő  
bodegák meszerü látványossága, amint az kitűnik  
az alábbi névsorból: „Déryné bodega” vezeti Var-  
sányi Irén, „Tolvaj bodega” vezeti Góthné Kertész  
Ella, „Josette bodega” vezeti Harmat Hedvig, „Ör-  
ög bodega” vezeti Hegedüs Gyuláné, „Mozi bodega”  
vezeti Kornai Berta, „Bernát bodega” vezeti Heltai  
Jenőné, „Bohémet bodega” vezeti Szamosi Elza és  
Szoyer Ilonka, „Aranyember bodega” vezeti Ligeti  
Juliska és Paulay Erzi, „Bákirálynő bodega” ve-  
zeti Küry Klára, Della Donna Eugénia, Szilágyi Dusi  
és Abelovszky Margit, „Varázskeringő bodega” ve-  
zeti Petrás Sári és Ötvös Gita, „Gretchen bodega”  
vezeti Mészáros Giza, Loránt Ilona és Hajós Ma-  
riska. Ma kezdődött meg a bál jegyek árusítása.  
A közönség óriási érdeklődését bizonyítja a már tö-  
meges jegyeladás. Páholyjegy már csak kevés szá-  
mban áll rendelkezésre, azok legtöbbjét már már elkap-  
kodták. A rendezőség ez uton tudatja a közönséggel,  
hogy földszinti páholy nem lesz az álarozos-bálon,  
mert az új pódium felállításával a földszinti páholyok  
eltek. Az álarozos-bálra a rendezőség csak kor-  
látolt számú jegyeket bocsátott ki.

**\*\* Estély Andrassy Tivadar grófnénál.** Fényes  
estélyt rendezett tegnap este gróf Andrassy Ti-  
vadarné budai kastélyában, amelyen vendégül látta  
a főváros egész arisztokráciáját. Az estély keretén-  
ben hangverseny is volt, amelyen közreműködött  
Fráter Lóránd huszárkapitány, aki magyar szer-  
zők szebbnél szebb alkotásaival mulattatta a közön-  
séget és többek között Andrassy Tivadarné grófné  
gyönyörű dalaiból is énekelt egyet, a Krasznahorka  
büszke vára kezdetűt. Fráter Lóránd énekéhez gróf  
Hadik Endréné szolgáltatott művészies zongoraki-  
séreteret és mind a kettőjüknek gyönyörű sikerük volt.  
Az előkelő társaság a késő éjjeli órákig maradt  
együtt. Az estélyen megjelentek: gróf Andrassy  
Gyula belügyminiszter, gróf Apponyi Lajos udvar-  
nagy a családjával, gróf Wenckheim Frigyesné a  
leányával, gróf Batthyány Lajosné leányával, gróf  
Desseffy Aurél, gróf Karácsonyi Imre, gróf Kará-  
csanyi Aladárné leányaival, báró Radvánszky Al-  
bertné leányával, gróf Zichy Béláné, gróf Almássy  
Dénesné leányaival, özvegy gróf Almássy Györgyné,  
gróf Batthyány István és sokan mások az arisztokrá-  
cia Budapesti időző tagjai közül.

**\*\* Széchenyi-bál.** A február 15-én rendezendő  
virágjelmez, illetve fejdíszes Széchenyi-bál meghí-  
vóit már szétküldték. A fővárosi úri családokon kívül  
a vidéki társaságok tagjai is kaptak meghívást a  
bálra. A százhuszonhét háziasszony örömmel és lel-  
kesedéssel karolja fel a gyönyörű farsangi ünnepség  
egyét s mindannyian biztosra ígérték megejelensé-  
ket. A nagyszámú kérdésközpontokra a bál elnöksége  
ezuton tudatja, hogy a virágjelmez vagy a fejdísz —  
és pedig a kettő közül bármelyik — csak a lányokra  
kötelező, többen azonban az asszonyok közül is fejdí-  
szben jelennek meg. A bál estéjén a Royal egyik  
műteremmé átalakított helyiségben Uher Ödön ud-  
vari fényképész magnézium-fény mellett fog felvéte-  
leket eszközölni, melyek a Szalon Ujság legközelebbi  
Széchenyi-számában jelennek meg. A kisteremből  
nyíló éttermet pedig Gerbaud buffetnek rendezi be,  
mely díjtalanul fog a bál egész közönségének a ren-  
delkezésére állani. A bálon Radics Béla először  
játssza lovag Dobrziniczky ez alkalomra írt Szé-  
chenyi-keringőjét. Meghívót a már megállapított  
számon felül nem adnak ki. Jegyeket a borítékos meg-  
hívó előmutatása mellett a bál irodájában lehet vál-  
tani (Ráday-utca 16.) délután 4—7 óráig.

**\*\* Építész-bál.** Az Építési és Műszaki Rajzoló  
Országos Egyesülete február hó 15-én fényesnek ígér-  
kező bált rendez a Vigadó összes termeiben. A bál  
meghívók — melyek pályadíjat nyert rajz nyomán

készültek — a napokban küldetnek szét. A bál táncz-  
rend szintén pályadíjat nyert rajz után készült és fe-  
lette eredeti és izléses.

## FŐVÁROS.

**( Sorozás Budapestben.** A honvédelmi miniszter  
értesítette a fővárost, hogy a főváros által 1908. évre  
megállapított ujonczozási működési tervet, vala-  
mint az abban megnevezett sorozóbizottsági polgári  
tagok kiküldetését jóváhagyta. Együttal tudatja a mi-  
niszter, hogy az ujonczozás Budapestben márczius  
elsejétől május harminczegyig fog tartani s a közbe-  
eső ünnepeken és április 11-én a sorozóbizottságok  
működése szünetel.

Itt említjük meg, hogy a honvédelmi miniszter  
rendeletileg intézkedett arról, hogy az 1908-ban mű-  
ködő állandó vegyes felülvizsgáló bizottságok miként  
szerveztessenek. Bizottságok fognak működni Buda-  
pesten és Szegeden január 8-án, február 25-én, már-  
czius 19-én, április 29-én, május 26-án, június 23-án,  
július 25-én, augusztus 26-án, szeptember 22-én, ok-  
tóber 19-én és 27-én, november 24-én és december  
16-án, továbbá szükség esetén az ezen napokat kö-  
vető hétköznapokon is. A bizottságok polgári elnökei  
a következők: Budapestben dr. Orlay Antal minisz-  
teri osztálytanácsos, helyettese dr. Vrabely Ármánd  
miniszteri titkár. Szegeden: Kelemen Béla főispán,  
helyettese László Gyula kir. tanácsos. A budapesti  
kivételesen működő miniszteri felülvizsgáló bizottság  
polgári elnöke Láner Gyula miniszteri tanácsos lesz.

**( Tüzelőszén kiszolgáltatása széninség esetére.**  
A pénzügyi és gazdasági ügyosztály előterjesztést  
tejt, miként szabályozzák a nagyközönség részére  
való szén kiosztását a főváros tüzelőszertárházából.  
Ennek az előterjesztésnek az alapján elhatározta a  
tanács, hogy a széninség esetére rendelt és már  
megérkezett angol szenet, amely a székesfőváros  
központi tüzelőszertárházában van elhelyezve, a  
bekövetkező széninség esetén viszontelárusítók ut-  
ján szolgáltatja ki a fogyasztóknak. Eladás céljából  
a szenet egyrészt a főváros területén működő szén-  
kiskereskedők, másrészt egy nagykereskedő-czég  
kapja. Fenntartja azonban a főváros hatósága, hogy  
tetszése szerint bármely más uton, például a fuvar-  
telepbeli kocsikról közvetlenül árusíthassa, illetőleg  
kiszolgáltatathassa a szenet. Egyébként a tanács szí-  
goruan szabályozza annak a módját, hogy a kész-  
letheben tartott angol szenet miként adják ki a kis-  
kereskedőknek. Ezek közül csak az kaphat eláru-  
sítás végett szenet, aki tagja a budapesti fa- és szén-  
kiskereskedők ipartársulatának és aki a részére ki-  
állított igazolványon közölt feltételeket aláírta. Egy-  
egy kiskereskedő naponta legfeljebb 35 métermáza  
szenet kap; ezt a mennyiséget azonban a pénzügyi  
és gazdasági ügyosztály felemelheti, ha a viszonyok  
ugy kívánják. A kiskereskedők a szenet métermá-  
zánként 4 kor. 80 fillérről kapták. A főváros kö-  
zegei folytonosan ellenőrzik az elárusító-helyeket. A  
szenet vámtól mentesen hozhatják be az árusítók és  
ebből a célból külön bécztát kapnak a szén-tárház-  
nál. Amennyiben az elárusító vét a szabályzat ellen,  
a pénzügyi ügyosztály tőle az elárusítást megvon-  
hatja, sőt ellene a kihágási eljárást is megindítja.

**( Vázsonyi és a fővárosi tisztviselők.** Abban az  
ügyben, amely dr. Vázsonyi Vilmos fővárosi bi-  
zottsági tag és a főváros tisztviselői kara között fel-  
merült, ma a tisztviselők részéről a következő nyil-  
latkozatot vettük:

„A tisztviselői kar és dr. Vázsonyi Vilmos főv.  
bizottsági tag között állítólag felmerült ügyben dr.  
Melly Béla tanácsnok a mai napon nála járt tiszt-  
viselőknél kijelentette, hogy dr. Vázsonyi Vilmos bi-  
zottsági tag felhatalmazta őt annak a kijelentésére,  
hogy az, mintha ő a legutóbb tartott pénzügyi bizott-  
sági ülésen vagy azután a társalgóban a tisztviselői  
karral szemben a mai napilapokban neki imputált  
sértő kifejezéseket használta volna, a valóságnak meg  
nem felel.

Mint hogy pedig dr. Vázsonyi Vilmos a Terézvá-  
rosi Kaszinóban tartott vacsorán a tisztviselői karról  
a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott, a tisztviselői  
kar ezt az ügyet nyugodtan befejezettnek tekinti.”

**( A Kanadába való kivándorlás eltiltása.** A bel-  
ügyminiszter értesítette a fővárost, hogy — mivel  
a kanadai kormány a bevándorlást, újabb intézke-  
désig eltiltotta — a kivándorlási törvény alapján a  
Kanadába való kivándorlást egyelőre megtiltotta.

**( A kórházi orvosok ügye.** A tanács ma tartott  
ülését foglalkozott a kórházi orvosok dolgával.  
Bárczy István polgármester ismertette az orvosok  
akezióját, azután dr. Müller Kálmán megadta a  
szükséges felvilágosításokat. A tanács elhatározta,  
hogy az orvosok és segédorvosok fizetésemelésére  
vonatkozó közgyűlési határozatot még ma felterjeszti  
a belügyminiszterhez, a határozatnak többi részét a  
közgyűlés után terjeszti fel. Az orvosok és segéd-  
orvosok küldöttsége járt ma a polgármesternél s  
arra kérte, hogy a fizetésemelésre szánt összeget  
ugy osztsák meg, hogy az orvosok fizetését is, a se-  
gédorvosét is 280 koronával emeljük. A tanács a ké-  
relmet pártolja, mert ez a megállapítás nem kerül  
többbe, mint ahogyan a tanács tervezte. Megállapi-  
totta a tanács, hogy az orvosok és segédorvosok  
fizetésemelése kikerül a miniszter által megállapított  
ápolási díjból.

## SPORT.

**( Megalakult az olimpiai bizottság.** A Nemzeti  
Lovarda földszinti termében ma este az ország  
embersportjának vezérferfiái gyűltek össze a ma-  
gyar olimpiai bizottság alakuló ülésére. Gróf Ap-  
ponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter  
képviselésében báró Barkóczy Sándor üdvözölte  
a szövetségek képviselőit, bejelentvén, hogy a minisz-  
ter a bizottság elnökévé gróf Andrassy Gézát,  
elnöktársául Muzsa Gyula országgyűlési képviselőt  
nevezte ki. Gróf Andrassy Géza elnök megnyitván  
az ülést, a szabályzatban gyökerező joga alapján be-  
jelentette, hogy titkáruul Lauber Dezsőt, a MAC  
titkáruul nevezte ki. A titkár, továbbá a szak-  
osztályok elnökeinek és előadójának jelölésére kikü-  
ldött bizottság által előterjesztett listát közfelkiáltás-  
sal fogadta el a gyűlés.

A magyar olimpiai bizottság tisztikarába és szak-  
osztályaiba a következőket választották: Ügyvezető  
alelnök Gerenday György, alelnökök Perger Ferencz,  
dr. Czelder János, Brüll Alfréd, másodtitkár Meleki  
Román, pénztáros Baronyi Artur, ellenőr Plachy  
Jenő, jegyzők ifj. Csurgay István, Szaldy Péter,  
Cseke Gyula, Kiss Géza. — Szakosztályok: Atleti-  
kai szakosztály. Elnök Stankovits Szilárd, előadó  
Lindner Ernő. Torna-szakosztály. Elnök Iszer Ká-  
roly, előadó Sulyok Károly. Vivő-szakosztály. Elnök  
dr. Nagy Béla, előadó Földváry György. Uszó-szak-  
osztály. Elnök dr. Virava János, előadó Kugler Sán-  
dor. Birkózó-szakosztály. Elnök Brüll Alfréd, elő-  
adó Vida Henrik. Lawn tennis-szakosztály. Elnök  
Schmid Ödön, előadó ifj. Kertész János. Evezős-  
szakosztály. Elnök dr. Perger Ferencz, előadó Áb-  
ray Zoltán. Labdarugó-szakosztály. Elnök Kárpáti  
Béla, előadó Opree Rezső. Czéllövő-szakosztály.  
Elnök Járity, előadó Karafiáth Jenő. Póló-szakosztá-  
ly. Elnök gróf Andrassy Géza, előadó Örggróf  
Pallavicini. Koresolyázó-szakosztály. Elnök Zsig-  
mond Béla, előadó dr. Liedemann Frigyes. Sajtó-  
szakosztály. Elnök Friedrich N., előadó Herendi A.  
Automobil-szakosztály. Elnök gróf Zichy Béla Rezső,  
előadó Holub József.

Gróf Andrassy elnök javaslatára tiszteletbeli  
tagokul választották: dr. Bárczy István, báró  
Barkóczy Sándor, Fülepp Kálmán és dr.  
Nagy Emil.

**( A Motorkerékpár-Egyesületnek folyó hó 29-én**  
Král Sándor százados elnöklete alatt megtartott ülés-  
sén, tekintettel az automobil és voiturette-tel bíró  
tagok felvételére, egyhangulag azt a határozatot hoz-  
ták, hogy az egyesület nevét „Magyar Motorclub”-ra  
váltottatják. A beiratási díjak 10 koronában, az évi  
tagsági díjak 24 koronában állapították meg. Levele-  
zések a klub elnökéhez, Budapest, VIII., Gyöngygyuk-  
utca 3. szám alá intézendők.

**VITA FORRÁS**

**SÖSKÜT VASMEGYE**

**ALKALIKUS NATRON-JITHIONGYÓGYVIZ**

Orvosi ajánlva: húgysavas diathesis, kövezvény, ozukor-  
betegség, gyomor-, vese s húgyhólyag-bántalmaknál stb.

**Mint üdítő és borvíz páratlan.**

Bővebb felvilágosításra szolgál: a

**Központi iroda: Budapest, V., Váci-körút 54.**

Főraktár: Edesutya L. úrnál Bpest, Erzsébet tér 8.

# TÖRVÉNYSZÉK.

**§ Katonatiszt és ujságíró.** A nagyváradi esküdt-bíróság előtt három nap óta tárgyalják Alézi közöshadseregbeli kapitánynak az „Arad és Vidéke” szerkesztője, Szudy Elemér ellen indított pörét. Szudy azzal vádolta a kapitányt, hogy brutális módon üldözte a magyar legénységet, harminczkét székely katonát hamis följelentéssel, hamis tanúkkal ártatlanul börtönbe juttatott. A bíróság a három napi izgalmas tárgyalás után megállapította, hogy az inkriminált cikkben rágalmazás van, de kimondták egyúttal azt is, hogy a kolozsvári helyőrségi hadbírószék a székely bakákat ártatlanul ítélte el, hogy Alézi százados üldözte a magyar legénységet. A magyar katonákat Kossuth-kutyáknak nevezte s tendencziózus följelentést tett ellenük. A bíróság az esküdték igazmondása alapján Szudy Elemért a rágalmazás vádjá alól fölmentette és elrendelte, hogy az ítélet az illetékes hadbírószéggel is közöltessék.

**§ Elítélt „poéta”.** Mikor a múlt évben a hírhedt Hlinka András igazgatás miatt pörbe fogták s elítélte a bíróság, egy turóczzsentsmártoni tót betűszedő, Turzó Gedeon, a Turóczzsentsmártonban megjelenő tót élelclapban „Rózsahegy-i foglyok” czim alatt egy verset tett közzé, amelyben tót nemzeti hősként dicsőítette Hlinkát. A kir. ügyészség a vers miatt büntetett feldicsérlésének vétsége czimén vádat emelt Turzó Gedeon ellen, akinek ügyét ma tárgyalta a budapesti esküdtbírószék dr. Sárkány elnöklete alatt. Az esküdték dr. Balás kir. ügyész vád- és dr. Ivánka Milán védőbeszéde után büntőnek mondták ki a vádlottat, akit a bíróság négy havi fogságra ítél.

**§ Harcz a milliókért.** A boroszlói országos főtörvényszék egy régóta huzódó pörben hozott végérvényes ítéletet. Gróf Chamaré Pius évek előtt Bécsben nőül vette Blaustein Vanda énekesnőt s nem sokkal az esküvő után meghalt. Több millióra menő vagyonát özvegye örökölte, de a gróf testvérei pörrel támadták meg az örökséget. Miután az orvosszakértők egybehangzóan úgy nyilatkoztak, hogy gróf Chamaré a házasság megkötésekor nem rendelkezett szabad akarral, a főtörvényszék semmisnek nyilvánította a házasságot s az örökséget az elhunyt gróf testvéreinek ítélte meg. Gróf Chamaré Pius egykori felesége az ítélet ellen felterjesztéssel élt a birodalmi törvényszékhez és revíziót kért. A birodalmi törvényszék ma elutasította a kérést s így az ítélet jogerős lett.

**§ Késelő gazdász.** A múlt év április hó 7-én éjjel nagy feltűnést keltő gyilkosság történt Nagyváradon. Hevesi Ákos gazdasági akadémiai hallgató vadász-késével leszurta Jánbor Sándor járásbírói irnokot. A rendőrség előbb Szabó Jenő járásbírói irnokot, a meggyilkolt régi haragosát vette gyanúba s le is tartóztatta. Pár nap múlva azonban Hevesi barátja, Békési Jenő ügyvédjelölt, aki a gyilkosságnak szemtanúja volt, jelentkezett a rendőrségnél s elmondta, hogy Hevesi volt a tettes. Hevesist letartóztatták s a nagyváradi törvényszék erős felindulásban elkövetett halált okozó testi sértés czimén négy évi börtönre ítélte. A nagyváradi kir. tábla két és fél évi börtönre szállította le a büntetést s ma a semmiségi panaszok elutasításával a kir. Kuria is helybenhagyta a tábla ítéletét.

## DR. HONIGIZSÓ

**Elektrotherapiai és Röntgen-Intézet.** Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift  
Telefon 102-39.

**Gyógytényezők:**  
Elektromágneses gyógyítás.  
Röntgen sugarakkal való kezelés.  
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).  
Kék fényvel való kezelés.  
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).  
Villamos fényfürdők.  
Villamos massage (Vibratio).  
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.  
Villamos vízfürdők.  
Szénsavas fürdők.  
**Főbb javallatok:**  
Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).  
— Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig. —  
Később egész napon át. — Kiváratra prospektum

# KÖZGAZDASÁG.

**Az új beruházási kölcsön.** Szerdai számunkban regisztráltuk az új kölcsön felől elterjedt véleményeket, azonfelül azokat a jó helyről vett információkat, melyek tudomásunkra jutottak. Ez a közleményünk pénzügyi és tőzsdéi körökben nagy feltűnést keltett s egyben beigazolódott az a közlésünk is, hogy a tőzsde a Magyar hitelrészvények föltünő emelkedését az államkölcsön közeli kibocsátásával motiválja. A koronajáradék iránti folytonos érdeklődés is szimptomája ennek a tőzsdén és különösen a bécsi tőzsdén erősen tartja magát ez a hír, amint az majdnem az összes lapok bécsi tőzsdetudósításai-ban olvasható. Mi sem tettünk többet, mint azt, hogy a tőzsdén felszínre lévő híreket regisztráltuk, azonfelül jeleztük, hogy a kormány és a Rothschild-csoport között folyt bizalmas jellegű megbeszélésekről tudomásunk van. Értesüléseinket többféleképpen kommentálták s anélkül, hogy ezekre rátérnénk, igazolásunkra és információink helyességére vonatkozólag fölemlítjük, hogy a „Kölnische Zeitung” ugyanazon (szerdán) megjelent száma bécsi értesülései nyomán a következőket közli: Bécsi pénzügyi körökben híre jár, hogy a magyar pénzügyminiszter a beruházási kölcsön egy részének megkötése ügyében folytatott tárgyalásokat a Rothschild-csoporttal még február első felében megkezdte. Azonkívül a bécsi Fremdenblatt, melynek tudvalevőleg kitűnő összeköttetései vannak, mal számában a következőket írja: Itteni (bécsi) pénzügyi körökben az a nézet, hogy egy újabb magyar járadékkibocsátás a külsőben állónak tekinthető. Wekerle miniszterelnök az 1908. évi költségvetés benyújtása alkalmával mondott expozéjában odautalt, hogy 350 millió korona az az összeg, amit hitelművelet útján kell beszereznie Magyarországnak. Ugyanakkor — október 22-ikén kijelentette azonban, hogy a kormány egy éven belül nem szándékozik a pénzpiacokat igénybe venni, de hozzátette, hogy nem fog habozni az államkölcsön felvételével, amint annak megkötésére a pénzpiacozon az előfeltételek meglesznek. Ezeknél mi sem irtunk többet, sőt talán kevesebbet s sem a Köln. Zig.-nak sem a Fremdenblatt-nak nem állhatott érdekében hangulatot csinálni a spekuláció érdekében, amint hogy nekünk sem, hanem csak értesüléseinket adtuk közre. Ami végül a pénzügyminiszter ismeretes decemberi kijelentéseit illeti, már közöltük, hogy akkor mindjárt kétségessé vált, hogy az alatt a kitétel alatt, mely szerint ebben az évben nem kerül sor járadékkibocsátásra, 1907-et vagy 1908-at értette-e a miniszter. Természetesen az a valószínűbb, hogy az első értette, egyébként pedig — ami a kormány elhatározását illeti — utalunk Wekerle fönt említett október 22-i kijelentéseire.

**Lakatosmesterek tanulmányútja.** Megírtuk annak idején, hogy Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter tizenkét lakatosmesternek tanulmányi ösztöndíjat engedélyezett, akik el is utaztak. A lakatosmesterek útja Bécsen keresztül Prága, Drezda, Lipsec, Berlin, Hamburg, Hannover, Dortmund, Köln, Paris, Frankfurt, Nürnberg, München, Salzburg megkerülésével ért véget. A nevezett városokban lelkesedéssel fogadták őket s minden lehető elkövettek, hogy magyar iparostársaik a szakmájukba vágó hasznos és tanulságos dolgot megnézzék. A nagyobb gyárakat és műhelyeket is megnézték, némely helyen azonban nagy tartózkodással fogadták őket, nyilván attól való félelemből, hogy egy-egy élelmesebb magyar lakatosnak sikerül élesni valamelyes hasznos tudnivalót. A műhelyek és gyárak nagyobb részében azonban előzékenységgel fogadták a magyar lakatosokat s minden gyártmányt, minden gépet megmutattak nekik.

**A pénzpiac javulása és a kisbankok.** Az egyre javuló pénzpiaczi helyzet a kisbankok helyzetét is elviselhetőbbé tette s azokról a helyekről, hol még nemrégiben rideg visszautasítás volt a válasz a hitelkérőkre, már ma kínálnak pénzt. Így azok az aggodalmak, amelyek a kisbankok tekintetében fönnálltak, ma már javarészt eloszlottak s azonfelül kárba vesznek bizonyos köröknek a törekvései, melyek a kisbankok végnapjait nagyon is kívánatosnak látták s ennek megfelelően cselekedtek. A kisbankok és főleg a szövetkezetek javarésze már ismét folyósít pénzt s hihető, hogy a válságot kiállott szolid alapon nyugvó

intézetek, melyek a próbát kiállották, ezután ismét teljesen rendben fognak működni.

**Az acetylen-szabályrendelet módosítása.** A kereskedelmi miniszter az acetylen-szabályrendeletet rövidesen reformálni akarja. Figyelembe akarja venni a magyar szakiparosság részéről hozzá jutott kívánásokat. Evégből leiratot intézett az Országos Ipari-egyesület acetylenipari szakosztályához, hogy idevonatkozó javaslatait vele közölje. A szakosztály ennek következtében pénteken, január 31-én, délután 4 órakor az Országos Ipari-egyesület helyiségében (VI. Gróf Zichy-utca 4.) értekezletet tart, amelyen mindenki, akit az acetylen- és más modern gázvilágítás közéről érint, résztvehet.

**Személyi változások a Pozsonyi II-od kerületi takarékpénztárnál.** A Pozsonyi II-od kerületi általános takarékpénztárnál, mely intézet tudvalevőleg a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank affiliált intézete, legközelebb személyi változások fognak végbemenni. Bettelheim H. F., az intézet igazgatósági tagja, ki egyben az ügyvezető igazgató szerepét töltötte be, nyugalomba vonul és csupán az igazgatósági tagsági állását tartja meg. Helyére, mint igazgató-helyettes, Száva Ernő kerül, ki a kereskedelmi bank főtisztviselője. E változások február 1-vel lépnek életbe.

**A vásárpénztár felszámol.** A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaság, amelylyel a főváros tudvalevőleg felbontotta a szerződést, tegnap tartott közgyűlésén elhatározta a részvénytársaság felszámolás útján való feloszlását s felhívja a társaság hitelezőit, hogy követeléseiket hat hónapon belül érvényesítsék.

**Az osztrák gépgyárkartel — és a magyar gyárosok.** Mai számunkban már jeleztük, hogy Günther György, a Skoda-művek vezérigazgatója, a Magyar vasművek és gépgyárak országos egyesületében fölválasztást tartott az osztrák gépgyárkartelről. A kartel előnyéről szóló fejtegetésekkel megspékelt előadásnak az volt a burkolt célja, hogy a magyar gyárakat az osztrák kartelhez való csatlakozásra fölhívja. A hangulatczináláson kívül — amint értesülünk — a vezérigazgató „bizalmas” megbeszéléseket is folytatott a nagyobb gyárak vezetőivel s négy szemközti bizonyára még nyomósabb érvekkel támogatta az újabb közös kartelre vonatkozó törekvését. Mindenesetre különös mód, hogy a közös kartel érdekében fölulvasással kell beharangozni.

**Mozgalom a divatáru-kereskedők ellen.** Az utóbbi időben a székesfővárosi úri- és női divatáru-kereskedők elvállalnak vevőiktől szennyes fehérneműket kitisztításra. Ezen ruhaneveléket aztán, rendszerint külföldre (!) küldik ki kitisztítás végett s így érzékenyen károsítják a hazai iparosokat. A budapesti fehérnemű- és vegytisztító ipartársulata Kiss Imre elnöklete alatt tartott választmányi ülésén erősen tiltakozott a fővárosi női- és férfi divatáru-czégek ezen eljárása ellen, hogy külön iparigazolvány nélkül vállalnak el fehérneműeket tisztításra. Az elnök indítványára a választmány elhatározta, hogy ezen sérelmének orvoslása czéljából panaszszal fordul a kerületi előjáróságokhoz, s feljeleni mindazon divatáru-kereskedőket, akik iparigazolvány nélkül belekontárkodnak az iparukba.

**Elhalasztott tőzsdébírószági tárgyalás.** Esterházy Pál grófot, az ismert gavallért, a tőzsdébírószág bizonyos Goldstein Mór budapesti kereskedő felperes keresete alapján 115/1908. számú idézése alapján ma 12 órára megidézte egy 6846 korona tőke és járuléka iránti pörben. Ezt az idézést a tőzsdébírószág a hivatalos lapban tette közzé, mivel nevezett ismeretlen helyen tartózkodik. Az illusztris alperes ma nem jelent meg a tőzsdébírószág előtt s így a bíróság — amint a legtöbb esetben amugy is megtörténik — elhalasztotta a tárgyalást. Új tárgyalást még nem tűztek ki.

**Központi mintatár.** A kereskedelemügyi miniszter — mint értesülünk — központi mintatárt szervez, melyben az ország összes kamaráinál letett ipari minták központilag fognak kezelni és nyilvántartatni, abból a célból, hogy bárki mindenkor egy helyen megtalálhassa és megtekinthesse az országban védett mintákat, ami az iparosságoknak régi óhajítása volt. Hasonlóképp Bécsben szerveztetik egy központi mintatár Ausztria részére. Mivel pedig az Ausztriával kötött vám- és kereskedelmi szerződés 17. cikke értelmében a két állam egyikében annak lakosa által letett minta ipso fakto a másik államban is élvez oltelmat, ezért szükséges, hogy a két állam kölcsönösen megküldje egymás központi mintatárának a saját területén letett minták egy-egy példányát.

**Előléptetések a Pesti Hazainál.** A Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület igazgatósága a mai napon tartott ülésében Erney Károly és Grüner Tivadar czéggvezetőket igazgató-helyettesekké, Hegyesi Károly főtisztviselőt pedig czéggvezetővé nevezte ki.

**Felolvasás a Csarnokban.** Nagy Budapest és a pályaudvarok kitépítésének kérdésével behatóan foglalkozott ma a Magyar Kereskedelmi Csarnokban Fogl Emil építőmester egy érdekes és tanulmányos előadás keretében. Előadó Nagy Budapest megalkulásának időpontját most a krízisszerű gazdasági pangás után elértnek látja, tekintettel a kereskedelem és ipar kedvező alakulására, mert csak ezek bázisán lehet igazi Nagy Budapest kulturális kiépítését is fejleszteni. Előadása végén előterjesztésekkel ért, mely szerint:

1. Hogy Nagy Budapest létesítésének alapelveit tekinti az extenzív fejlesztést s pl. úgy, hogy a főváros nagykiterjedésű extravillan-teleit szabadon álló kisebbszerű építkezések befogadására alkalmassá tegye.

2. Sürgős felterjesztéssel oda kell hatni, hogy a végleges szabályozási terv 1909 évig elkészítettessék és e célból a Kereskedelmi Csarnok ezen országos fontosságú ügyet a képviselőház elé viszi.

3. A pályaudvarok rendezése dolgában mondja ki, hogy a kereskedelem fejlődése szempontjából nem a személpályaudvarok kitépítését tartja sürgősnek, hanem azok sokszorosítását, a feherpályaudvaroknak kibővítését és ujaknak felépítését, átrakódók és a forgalmat elősegítő felépítmények létesítését kívánatosá tartja, valamint szénrakodóknak a város belsejéből való kisajátítását. E célból ugyancsak hathatós felterjesztés intézendő kormányunkhoz.

Előadását nagy tetszéssel fogadták.

A tárgyhöz hozzászólt még Palóczy Antal és Erős Sándor s behatóan és szakszerűen fejtették a kérdést, fejtetéseik nyomán igen érdekes vita fejlődött ki.

**Kossuth Ferencz a munkásjóléti intézményekért.** A kereskedelmi kormány nagyszabású szociális programjának megvalósítása terén jelentős lépés történt már a munkásbiztosítási törvény megalkotásával és életbeléptetésével. Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter azonban rendkívül súlyt helyez arra, hogy a munkásjóléti intézmények megteremtésének és a munkásvédelem hathatós megszervezésének munkájából a társadalom is kivegye részét. Hogy erre módot adjon, Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter a Társadalmi Múzeumhoz oly értelmű leiratot intézett, hogy kezdeményezzen egy országos munkásjóléti bizottság megalakítását, amelyben az összes érdekelt társadalmi körök képviselve vannak. A társadalmi múzeum a miniszter felhívásának megfelelőleg a szükséges lépéseket megtette és már az eddigi akcióiból megállapítható az az üdvös eredmény, hogy az iparosok, kereskedők, valamint kereskedelmi alkalmazottak, ugyancsak a gazdasági érdekeket képviselő összes egyesületek és szervezetek a legnagyobb készséggel csatlakoznak a mozgalomhoz és a megalakítandó bizottságban való közreműködésüket kilátásba helyezték. Ugyancsak a kereskedelmi miniszter megbízása alapján foglalkozik a Társadalmi Múzeum egy munkáséletrajzi tanfolyamnak a rendezésével és azzal a tervvel, hogy az alkoholfeltes mozgalmat élénkebb mederbe tereli.

**Az Angol Bank állása** január 30-án: Össztartalék 28,933,000 (+ 1,410,000). Bankjegyforgalom 28,025,000 (- 235,000). Bankkészlet 38,508,000 (+ 1,175,000). Váltótárca 25,837,000 (- 508,000). Magánosok követelése 42,099,000 (- 1,299,000). Kincstár követelése 8,884,000 (+ 2,131,000). Bankjegytartalék 27,740,000 (+ 1,276,000).

**Szücsiparosok Sztérényi államtitkárjánál.** A budapesti IX-X. kerületi vegyes ipartestülethez tartozó szücsiparosok nevében husz tagból álló küldöttség járt ma délelőtt Sztérényi József államtitkárjánál Schunda V. József elnök és Robicsék József alelnök vezetése mellett. A küldöttség szónokája Schunda V. József volt, aki arra kérte az államtitkárt, hogy tolmácsolja hálás köszönetüket Kossuth Ferencz miniszter előtt — aki betegsége miatt nem fogad — azon az egész magyar szücsiparra nézve igen fontos és rendkívül hasznos intézkedéséért, hogy a szücsiparosok további kiképzésére a magyar királyi technológiai múzeumban egy szaktanfolyam létesítését engedélyezze. Együttal Sztérényi József államtitkárjának is hálás köszönetet mondtak az ügyben kifejtett támogatásáért.

Sztérényi József államtitkár szívesen fogadta a küldöttséget és megköszönte úgy minisztere, mint a maga nevében elismerésüket. Hangsúlyozta válaszában, hogy a kereskedelemügyi miniszteriumot minden lépésében a magyar ipar és kereskedelem fejlesztése vezeti és a szaktanfolyam létesítésével is a magyar iparnak akartak szolgálatot tenni. A küldöttség kérésére vonatkozólag kijelentette, hogy azt pártolól fogja előterjeszteni és kérte végül az

ipartestületet, hogy a maga részéről is teljes erővel támogassa a tanfolyamot, hogy annak sikerét a szücsipar fejlesztése és előmozdítása érdekében minél inkább biztosítsák.

A küldöttség lelkesen megélemezte az államtitkárt, aki bemutatatta magának a küldöttség egyes tagjait és barátságosan elbeszélgetett velük.

**A francia bank állása** január 30-án: Készpénzkészlet (arany) 2686,448,000 (+ 3,066,000). Készpénzkészlet (ezüst) 908,944,000 (- 5,996,000). Váltótárca 1322,216,000 (+ 101,132,000). Bankjegyforgalom 4949,549,000 (+ 60,632,000). Magánosok követelése 594,862,000 (+ 115,731,000). Kincstár követelése 128,894,000 (- 40,565,000). Összes előlegek 556,194,000 (- 10,202,000). Kamat és leszámítolási jövedelem 6,437,000 (+ 617,000). A bankjegyforgalom aránya a készpénz-készlethez 72.64.

**Új orosz kincstári utalványok.** Az orosz kincstár kölesön-törékvései már nem mai keletiek. Kezdetben külföldön próbálgattak kölesönt szerezni, de ezek a kísérletek, úgy látszik, nem vezettek eredményre s így az állam most a belföldi piacra mérli szerény igényeit, amennyiben a milliárdos tervek 163 millióra olvadtak le, melyet 4 százalékos kincstári utalványok útján szereznek be. Ezek a kincstári utalványok az 1903. december 10-iki ukáz alapján kibocsátott birodalmi kincstári jegyek beváltására fordítottak. A kormány ugyanis 1904. augusztus havában 150 millió 3-6 százalékos jegyeket hozott forgalomba négy év utáni esedékességgel, amelyeket az állami pénztáraknál mindennemű fizetés felében elfogadnak, tehát tulajdonképpen kamatozó államjegyek voltak. Mindenesetre eklatáns bizonyítéka az orosz államkincstár szorult helyzetének, hogy a pénzár csökkenése idején magasabb kamatozású kibocsátásokkal kell pótolnia a lejárt bönokat. Ezzel a burkolt formában kibocsátott belső kölesönnel azonban még nincs segítve az orosz budget deficiitén, pedig nemrégiben hivatalosan is kijelentették, hogy a deficit elüntetésére szintén belső kölesönre kerül a sor.

**A malmok üzemkorlátozása.** Az „Egyetértés” január 24-iki számában megírta, hogy a budapesti malmok külön-külön, minden beavatkozás nélkül, ezentúl hetenként csak négy napon át örölnek. Ez alkalommal a következőket írtuk:

„Az „Egyetértés” megemlékezett annak idején a budapesti malmok azon törékvéséről, hogy az örítés egy a fővárosi, mint a vidéki malmokban hetenként négy napra redukáltassék. Megállapodásra azonban a malmok nem jutottak, a vidéki malmok ugyanis nem mentek bele a redukecióba. Mint határozottan megbízható forrásból értesülünk, a fővárosi malmokban a redukeziót mégis életbeléptetik, amennyiben a malmok külön-külön, minden beavatkozás nélkül elhatározták, hogy ezentúl csak négy napon át örölnek hetenként. Meg lehet állapítani azt, hogy a malmokat erre az elhatározásra a kényyszerűség viszi, jobban mondva a liszt-üzlet pangása. A heti négy napos örítés produktumait sem bírják a malmok értékesíteni; hozzájárul ehhez liszt-kivitelünknek apadása is. Egyáltalában ma a lisztnek az országban nincs vevője, mert a régi készletekből üzletekben, lisztraktárakban nagy mennyiség hever még ma is eladatlanul, minek oka a szertelen drágaság. A nép redukálja liszt-szükségletét is és — mint ezt lapunk más helyén megírjuk — még a kenyéren is spórol. A malmok üzemkorlátozásának tehát meg vannak a maga mélyreható okai.”

Ez a jelentésünk teljesen bekövetkezett, mert a malmok egy nagy része azóta hetenként csak négy napon át öröl, sőt két malom egy időre teljesen beszüntette üzemét s — hír szerint — egy harmadik malom hoinap szándékozik megállítani a malmot. A malmok üzemének korlátozásáról különben ma este a M-g a következőket írja:

„A fővárosi malmok raktáraiban hosszú idő óta létszó mértékben szaporodik a liszt s a liszt-üzlet kedvezőtlen konjunkturái napról-napra nagyobb akadályokat gördítenek a malmok azon törékvései elé, amelyvel liszt-készletük apasztását szorgalmazzák. A liszt-kivétel teljesen szünetel s egyelőre nincs is kilátás, hogy a liszt-kivétel meginduljon. Ilyen körülmények között nagyon természetes, hogy a malmok keresik az eszközöket, amelyek segítségével enyhíthetnék azt a veszedelmet, amely az üzletet állandóan fenyegeti. Ezen eszközök között első helyen áll az üzemkorlátozás. Tárgyaltak is, hogy közös megállapodással hatályon kívül helyezik a nyáron életbeléptetett üzemkorlátozást s hetenként csak négy napon fognak örölni. Ámde közös megállapodás nem jött létre s így a fervevett egyöntetű üzemkorlátozás egyelőre elmaradt. Két malom azonban már beszüntette az üzemét. Az egyik azért, mert állítólag tíz nap előtt eltört a gép s ez kapóra jött a malomnak, megállt

az üzem s nem dolgoznak. A másik malom, ahol szintén szünetel az üzem, nem buzamalom. A többi malmok további üzemi korlátozásának ügyében azonban eddig még nincs egyöntetű megállapodás, ami azonban nem zárja ki azt, hogy egyes malmok külön-külön vagy korlátozzák, esetleg egy időre be is szüntessék az üzemét. Mindegyik malom természetesen a maga viszonyainak mérlegelésével kezeli ezt a kérdést s úgy segít magán, ahogy tud. Mert addig, amíg a liszt-készlet nem fogy, amíg a szállítás meg nem kezdődik, minden malom üzemkorlátozásra gondol. A többszárnyu malmok egyik szárnyában állítják meg majd a gépet és más malomban is elcsendesedik a munka zaja.”

Ez a közlés teljesen fedi az Egyetértés január 24-iki számában megírtakat.

**Adriai hajók forgalma.** Érkezett: „Széchenyi” Triesztbe Cardiffból, (jan. 25.) „Bátori” Lisszabonba Fiuméből, „B. Kemény” Livornóba Fiuméből, „Jóka” Triesztbe Santosból, „Nagy Lajos” Cardiffba Rouenből (jan. 26.), „Kálmán király” Velenczébe Bordeauxból, „Rákóczy” Marseillebe Port-Manrizisből (jan. 27.), „Andrássy” Nápolyba Genuából, „Szeged” Mesimába Fiuméből, „Matlekovics” Palermóba Fiuméből. Indult: (jan. 25.) „Szent László” Máltából Triesztbe, „Zichy” Londonból Cardiffba.

## TŐZSDÉK.

### A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE Gabonatőzsde.

A tegnapi pánikszerű eladások ma az üzlet kezdetén folytatódottak és különösen az áprilisi buza árfolyama volt nagy esésnek kitéve. A tegnapi zárkuzusához képest 11.85-ig, további 14 fillért vesztett, hogy azután erős javulásnak adjon helyet. Óriási forgalom mellett nagy fedezési vásárlások történtek és ezek az áprilisi buzáknak 20 fillér emelkedést okoztak. A többi terminusok szintén javultak, de ezeknél az árvesztéség tegnaphoz képest nem léven nagymérvű, a javulás áprilisi rosznál 6 fillért, az októberi buzánál 4 fillért és a tengerinél szintén 4 fillért tett ki. A készáru piacra a helyzet továbbra is a lehető legkedvezőtlenebb. Készáru csak nagy áldozatok árán lehet eladni. Buza és rozs 50 kilónként ma további 20 fillérrel olcsóbb lett.

#### Eladott:

**Buza.** Tiszavidéki: 200 mm. 78 kg. 24.30 korona, 100 mm. 77 kg. 24 korona, 200 mm. 74.8 kg. 23.80 korona.

**Pestvidéki:** 100 mm. 79 kg. 24.30 korona, 400 mm. 76.5 kg. 23.40 korona, üszkös, 100 mm. 76 kg. 23.70 korona, 100 mm. 75.5 kg. 23.40 korona.

**Kalocsai:** 500 mm. 76 kg. 23.80 korona.  
**Marosmenti:** 500 mm. 76 kg. 23.50 korona.  
**Felsőmagyarországi:** 100 mm. 77.5 kg. 23.60 korona.

**Tengeri:** 200 mm. 23.40 korona, paritás.  
**Luczerna:** 250 mm. 108 korona, barna, ab Bpest.  
**Zab:** 100 mm. 16 korona, 200 mm. 15.90 korona, hibás.

#### Budapesti gabonaforgalom.

1908. január 28-tól január 29-ig.

Érkezett: Elszállított:

Buza	3433	—
Rozs	859	354
Arpa	611	—
Zab	411	—
Tengeri	832	—
Liszt	—	8586
Korpa	—	3216

A határidőpiacra köftetett:

Előfótt:

Előfordult kötéseik (50 kg.-kint):  
Buza 1908. áprilisra 11.88, 11.89, 11.86, 11.96, 11.89, 12.02.

Buza 1908. októberre 10.47, 10.59, 10.51.

Rozs 1908. áprilisra 10.03, 10.12, 10.05.

Rozs 1908. októberre 9.08, 9.03.

Zab 1908. áprilisra 7.92, 7.89.

Tengeri 1908. májusra 6.81, 6.78, 6.82, 6.71.

#### 1 óra 30 perczkor zárulnak:

áprilisi buza	12.06	12.07
októberi buza	10.54	10.55
áprilisi rozs	10.14	10.15
októberi rozs	9.08	9.09
áprilisi zab	7.94	7.95
májusi tengeri	6.82	6.83

#### Délutáni forgalom.

Délután alig váltóztak az árak.

4 óra 30 perczkor zárulnak

Buza 1908. áprilisra	12.05-12.06
Buza új októberi	10.52-10.53
Rozs 1908. áprilisra	10.14-10.15
Rozs új októberi	9.06-9.07
Zab 1908. áprilisra	7.93-7.94
Tengeri 1908. májusra	6.85-6.86

Értéktőzsde.

Az értéktőzsdén nagy bizalommal tekint a spekuláció a jövő felé, azonkívül egyre nagyobb körök vesznek részt a vásárlásban, minnek folytán a forgalom egyre élénkül, az árfolyamok pedig tovább is emelkedő irányt követnek. Ma is különösen a Magyar hitel és a Koronajáradékot favorizálta a spekuláció és azok az ellenvélemények, melyeket a különböző állampapírok felvételére vonatkozólag más, jobban értesült forrásból származó hírekkel szemben fölhoztak, ez utóbbiakat nem ingatták meg.

Már az előtőzsde bécsi arbitrázs-vételekre, valamint helyi vásárlásokra szilárd irányzattal folyt le, különösen Magyar hitelbank-részvények és a 4%-os magyar koronajáradék élénk kereslet mellett lényegesen emelkedett. A déli tőzsdén bécsi és berlini vásárlásokra élénk forgalom mellett szilárd irányzat uralkodott. A forgalom folyamán jó vételkedv uralkodott, ami bécsi vásárlási megbízásokra még élesztést is nyert és így élénk forgalom mellett meglehetősen emelkedtek az árfolyamok. Az utótőzsdén nyereségrealizálásokra kis forgalom keretében mérsékeltten gyengült az irányzat.

Előtőzsde.

Előtőzsde szilárd.  
Köttek: Osztrák hitelrészvény 645.50-646.25. Magyar hitelrészvény 781.25-783.50. Osztrák-magyar államvasút 680.50. Déli vasút 147.50-148. Rimamurányi vasmű 534.50. Magyar leszámitoló bank 497.50-498. Jelzálogbank 443.50-442. Közuti vaspálya 569. Városi villamos vasút 284-285. Magyar koronajáradék 94.10-94.32<sup>1</sup>/<sub>2</sub>. Hazai bank 294.50-295. Orosz járadék 91.35. Magyar kereskedelmi r.-t. 602.50-603.25. Adria tengerhajózási r.-t. 422.50. Salgótarjáni közszénbánya r.-t. 611-612. Drasche-féle téglagyár 505-510. Magyar vasúti forgalmi r.-t. 384-386.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde szilárd.  
Köttek: Osztrák hitelrészvény 645.75-648. Magyar hitelrészv. 783.50-784.75. Rimamurányi vasmű 535.50-537. Magyar leszámitolóbank 497.50-498. Jelzálogbank 442-443.50. Közuti vaspálya 569-572.25. Városi villamos vasút 282.25-285. Magyar koronajáradék 94.25-94.37<sup>1</sup>/<sub>2</sub>. Hazai bank 293.75-294.50. Hazai sorsjegy 107.50-108. Kereskedelmi részv.-társ. 602-603.75. Magyar kereskedelmi bank 3500-3508. Drasche-féle téglagyár 510-515. Salgótarjáni közszénbánya 609-612. Nicholson-gépgyár 245. Weitzner-féle vagongyár 365-367. Magyar vasúti forgalmi r.-t. 388-389.50. Erzsébet kir. szanatórium sorsjegy 8.25.  
Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4-5. K, 8 napra 8-10. K, február végére 24-26. K.

Utótőzsde.

Az utótőzsde irányzata kissé gyengébb lett. Köttek: Osztrák hitelrészvény 647.50. Magyar hitelrészvény 783.75-782. Leszámitoló bank 497.75. Rimamurányi vasmű 536. Államvasút 680.25. Déli vasút 147. Közuti vasút 571.75. Hazai bank 249. Orosz járadék 91.55. Végül maradt: Magyar hitelrészvény 782.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, január 30. (Az Egyetértés távirata.) A baisse-mozgalmat a budapesti határidőpiacon tegnap tovább tartott s a kész árukban a hanyatló árfolyamok jelentékeny árvesztéseket idéztek elő, anélkül, hogy a legcsekélyebb vásárlási kedv mutatkozott volna s így az üzlet majdnem teljesen megakadt. Az itteni piacon különösen roszban jelentkezett a lanyha irányzat s ez a czikk ismét 25 fillért veszített. Buza is 15 fillérral olcsóbban lett volna kapható, de még ilyen alapon sem fejlődött ki forgalom. Takarmányárak aránylag jól tartották magukat, tengeri ára változatlan, zab ellenben 5 fillérral hanyatlott. Az észak-amerikai piacok gyöngye árjegyzéseket jelentettek, egybéként a külföldi piacok magatartása változatlan.  
Jegyzetett buza: tiszavidéki 12.70 13.15 korona, mosoni 11.65-12. korona, tótfelvidéki 11.60-12.05 kor., déli vasúti 11.55-11.85 korona, marchfeldi 11.35 11.70.  
Új-rozs: tótfelvidéki 10.35-10.60 korona, csepeli 10.30-10.55 kor., pestmegyei 10.35-10.60, korona különféle magyar 102.5-10.55 kor., osztrák 10.25-10.45 korona.  
Arpa: morvaország 9.20 9.70 kor., marchfeldi 8.70-9.20 kor., bécsvidéki 8.70-9.20 kor., tótfelvidéki 7.90 9.60 kor., csepeli 8-9., győri 8.20-9. kor., déli vasúti 8-9.40 kor., tiszavidéki 7.20-7.80 korona

Magyar tengeri: régi 7.30-7.45, új -.-  
-.- korona, cinquantin 8.25-8.35, új -.-  
korona.  
Magyar zab: selejtes 8.20-8.30 kor., közepes 8.30-8.55 korona, elsőrendű 8.55-8.80 kor., válogatott 8.80-9.05 korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, január 30. Barátságos hangulat mellett nyílt meg a mai előtőzsde. A nemzetközi értékek realizációik dacára is csak mérsékelt árfolyamcsökkenést szenvedtek. Alpesi bányarészvények, melyekben nagyobb mérvű fedezéseket eszközöltek, továbbá Unio és bankgyesületi részvények emelkedtek. Magyar jelzálog-részvényeket kerestek. Orosz járadék és Magyar koronajáradék javult. A déli tőzsde szilárd magatartással indult és ezt a jellegét később is megtartotta. Hitelrészvényeket kerestek. Járadékok szilárdak. A déli tőzsde nyugodtan zárult. Páris szilárd irányzatot jelentett.

11 óraker zárulnak:  
Osztrák hitel. 645.75, Magyar hitel. 783.-, Länderbank 422.50.-, Államvasút 679.75.-, Elbavölgyi vasút -.-, Déli vasút 146.50.-, Alpési bányatársulat 613.25, Rimamurányi 534.-, Májusi járadék 97.55, Magyar koronajár. 94.40, Orosz érték -.-, Török sorsjegy 188.50, Német márka 117.57.

A déli tőzsde erős irányzattal nyílt meg.  
1 óraker jegyeztek:  
Osztrák hitel 646.75, Magyar hitel 784.-, Länderbank 422.50, Unio-bank 555.-, Államvasút 680.-, Angol-bank -.-, Bankverein -.-, Déli vasút 146.50, Gőzhajó -.-, Alpési bányarészvény 613.50, Májusi járadék 97.55, Magyar koronajáradék 94.30, Török sorsjegy 188.-, Német márka 117.57, Elbavölgyi vasút -.-, Rimamurányi 534.-, Orosz járadék -.-, Keleti vasutak -.-, Skoda -.-, Magyar jelz. -.-, Kárpáti petroleum -.-.

Bécs, január 30. (Osztrák értékek zárlata.) 4-2 százalékos papír-járadék 97.75, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.50, 1860-as sorsjegy 154.-, Osztrák hitelsorsjegy 458.-, Angol osztrák bankrészvény 304.10, Bécsi Bankverein 540.75, Osztrák-magyar bank 17.71, Déli vasút 145.90, Dunagőzhajózási társaság 1026.-, Dohány részvény 414.-, Cs. kir. arany (vert.) 11.35, Német bankváltók 117.62, Osztrák Lloyd 407.-, 4.2 százal. ezüst járadék 97.75-100.-, Osztrák koronajáradék 97.75, 1864-es sorsjegy 263.25, Osztrák hitelintézeti részvény 647.90, Unio-Bank 554.50, Osztrák Länderbank 421.-, Osztrák-magyar államvasút 678.75, Elbavölgyi vasút 424.50, Alpési részvény 613.-, 20 frankos 19.12, Londoni váltóár 240.70, Lipótkohó 440.-, Töröksorsjegy 187.60. Szilárd.

Bécs, január 30. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 112.50, Tiszai és szeg, kölcs. sorsjegy 151.85, Magyar hitelbank részvény 784.-, Magyar leszámitoló és váltó részvény 296.-, Rimamurányi 534.50, Magyar cukoripar -.-, Adria hajózási részvénytársaság 424.-, Magyar koronajáradék 94.35, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 95.10, Magyar nyer.-k. sorsjegy 195.75, Kassa-Oderbergi vasútrészvény -.-, Magyar jelzálogbank 441.-, Magyar keresk. bank -.- kor.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, január 30. (Tőzsdejelentés.) A mai tőzsdén ismét bankok és járadékok részesültek előnyben és képeztek az érdeklődés tárgyát, ami mellett az árfolyamok lényegesen emelkedtek. Ezek között fel kell említenünk az oroszok, a japánok, a 3%-os német járadék, bankok közül a Deutsche Bank és a Handelsgesellschaft, mindazonáltal a forgalom csak az utolsó órában vett nagyobb terjedelmet, különben igen szűk korlátok között mozgott. A többi téren a forgalom majdnem jelentéktelen. Amerikaiak Newyork-ra esőkkentek. Osztrák vasutak elhanyagoltak. Bányarétek iránt kevés a figyelem, ugyanigy hajózási értékek iránt. A tőzsde nyugodt irányzatban zárult. A magánleszámitolási kamatláb emelkedésének főoka terjedelmes diszkontinál, csak a bankokra és járadékokra gyakorolt átmenetileg esékély hatást. A készpénzpiac ipari értékei legnagyobbbrészt szilárdak, magánleszámitolási kamatláb 4%, napi-pénz ultimóul 5<sup>1</sup>/<sub>2</sub>-től 5<sup>1</sup>/<sub>2</sub>%-ig.

Zárlatok jegyeztek: 4-2 százalékos papírjáradék -.-, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.-, osztrák hitelrészvény 204.-, Déli vasút 26.50, orosz bankjegyek 214.50, 4 százalékos új orosz kölcsön 75.50, Disconto Commandit 174.30, Dinamit-truszt 162.25, Harpeni 202.-, Unifikált török

járadék 96.-, 4-2 százalékos ezüst-járadék 97.85, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.50, Magyar koronajáradék 94.50, Osztrák-magyar államvasút 145.60, Bécsi váltóár 85.-, Olasz járadék -.-, Ált. villamossági Edison 200.75, Gelsenkirchen 184.40, Laurakohó 218.- Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat.) január 30. 4-2 százalékos papírjáradék -.-, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.80, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.50, Osztrák hitelintézeti részvény 204.-, Osztrák-magyar államvasút 145.60, Északnyugati vasút -.-, Bustiehradi vasút -.-, Londoni váltóár 204.70, Bécsi Bankverein 137.10, Villamos részvény 149.-, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77.30, 4-2 százalékos ezüstjáradék 99.90, Osztrák koronajáradék 97.65, Magyar koronajáradék 94.45, Osztrák-magyar bank 127.-, Déli vasút részvény 26.50, Elbavölgyi vasút -.-, Bécsi váltóár 849.15, Párisi váltóár 814.-, Unio bankrészvény -.-, Alpési bányarészvény 305.- Szilárd.

Hamburg, (Zárlat.) január 30. 4-2 százalékos ezüstjáradék 99.50, 1860. sorsjegy 155.75, Déli vasút 26.15, 4 százalékos Aranyjáradék 98.70, Osztrák hitelrészvény 203.35, Osztrák-magyar államvasút 145.25, Olasz járadék 103.75, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 94.75 Szilárd.

London, január 30. Angol consol 86<sup>1</sup>/<sub>16</sub>  
Páris, január 30. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 96.32, Osztr. aranyjáradék 99.30, Magyar aranyjáradék 94.20, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 435.-, 4 százalékos Olasz járadék 103.25, Déli vasút elsőbbségi kötv. 344.-, 5 százalékos marokkói járadék 502.-, 4 százalékos 1890. Román kölcsön 95.90, 4 százalékos Kons. amort. román járadék -.-, 4 százalékos Amort. román járadék 1905.-, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 97.-, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 507.-, 4 száz. Szerb járadék 1907.-, 4 százalékos spanyol járadék 94.20, 4 százalékos unifikált török jár. 46.65, Török sorsjegy 181.50, Török dohányrészvény 444.-, Osztrák földhitelintézet 1118.-, Osztr. Länderbank 465.-, Magyar jelzálogbank 477.-, Banque de Paris 14.58, Banque Ottomane 710.-, Osztr. magyar államvasút 726.-, Déli vasút -.-, Meridional vasút 680. Keleti vasutak -.-, Waggon Lits -.-, Hartmann gépgyár 599.-, Rio Tinto 16.71, Sucerie d'Égypte 34.-, Tula 356, Thomson Houston -.-, Urkányi köszén 140, Chartered 20.50, De Beers 376.-, East Rand 97.-, Jagersfontein 99.-, Transvaal Consols -.-, Transvaal Land Company 50.25, Váltó Amsterdamba (rövid) 208.25, Váltó német piacokra (rövid) 122.37, Váltó Bécsre (rövid) 104.37, Váltó Belgiumra (rövid) <sup>1</sup>/<sub>2</sub> sz. Olasz aranyváltó (rövid) pari, Váltó Svájcra (rövid) <sup>1</sup>/<sub>4</sub>, Csek Londonra 251.65. Magánkamatláb 2<sup>1</sup>/<sub>16</sub> Szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbánya.  
Budapest, január 30-án. (Hivatalos tudósítás.) Hízott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) -.- fillér Közép (páronként 300-400 kilogrammig terjedő súlyban) -.- fillér. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 117-119 fillér. Fialat közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban) 119-121 fillér. Könnyű (páronként 250 kler-ig) 119-123 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül súlyban) -.- fillérig, közép (páronként 240-260 kilogramm súlyban) -.- fillérig.)  
Sertélszámla 1908. évi január 28. napján volt készlet 21850 drb., 1908 január hó 29-én felhajtott 201 darab, 1908 január 29. napján elszállított 126 darab. 1908 január 30. napjára maradt készletben 21925 drb. A hízott sertéslélet irányzata: változatlan.

Sertéskonsumvásár.

Budapest jan. 30. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 884 darab sertés, - darab süldő, - darab malacz. Pótelhajtás - drb sertés, - drb süldő, - malacz. Mai napi felhajtás 1396 darab sertés, 32 darab süldő, - darab malacz, összesen 2280 darab sertés, 32 darab süldő, darab malacz. Eladott 1469 darab sertés, 26 darab süldő, darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 911 drb sertés, 6 darab süldő - drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül életsúlyban 88 92 fillér, életsúlylevonással -.- fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig 86 88 fillér, életsúlylevonással -.- fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül -.- fillér, életsúlylevonással 110 120 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig -.- korona, életsúlylevonással 110-120 fillérig, könnyű 220 kg.-ig -.- korona, életsúlylevonással 114-120 fillérig. Belföldi süldő 100-112 korona. Horvát süldő -.- korona. Malacz

korona. (Arak minden levonás nélkül kilo-grammankint, élősúlyban értendők.) A vásár irányzata közepes, az árak változatlanok.

Borjuvásár.

Budapest, január 30. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 104 darab élő borjut (közte 13 rugott), 31 darab leölt borjut. Fizettek elsőrendű élő borjukért 96-104 fillért, kivételesen 106 - fill. Középmínőségű élő borjukért 86-94 fillért, silány és rugott borjukért 56-72 fillért kilogrammkint (levonás nélkül), leölt bárányokért 12-24 korona páronként. Az irányzat a bprjuvásáron csendes, míg a bárányvásáron élénk volt.

Heti lóvásár.

Budapest, január 30. (Hiv. tud.) A Tattersallban ma tartott heti lóvásárra felhajtottak 293 darab I., 353 darab II. oszt. Összesen 646 darab lovat. Elkelt 360 darab ló.

Kivonat a hivatalos lapból.

Január 30.

Kinevezések. A földmiveltésügyi miniszter a vizügyi műszaki tisztii személyzet létszámában Wirthl József műszaki tanácsosi címmel és jelleggel felruházott kir. főmérnököt műszaki tanácsossá; a vallás-és közoktatásügyi miniszter Lovass Erzsébet okleveles tanítónő a hiripi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé; a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Fábian Pál dohányáruraktári ellenőrt a győri dohányáruraktárhoz kezelővé; a kaposvári törvényszék elnöke Suldi Mihály kaposvári fogházort a kaposvári törvényszékhez hivatal-szolgárára nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás-és közoktatásügyi miniszter Literáty Endre hiripi állami elemi iskolai tanítót a patóházi állami elemi iskolához, Csiba Géza Szentmargitai és Debreczeni Károly hődmézövásárhely-székfőnökeket állami elemi iskolai tanítókat, folyó év július 1-től kezdődő hatályúval, kölcsönösen áthelyezte.

Anyakönyvi kinevezések. A belügyminiszter Pest-Pilis-Solt-Kiskun-vármegyében a ceglédi anyakönyvi kerületbe dr. Gombos Lajos polgármestert anyakönyvvezetővé, Fogaras vármegyében a fogarasi

anyakönyvi kerületbe Szentpály Gyula városi főjegyzőt anyakönyvvezetővé, Ancsán József városi jegyzőt pedig anyakönyvvezető-helyettesé nevezte ki és őket a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

Pályázatok. A soproni pénzügyigazgatóságnál titkári, a löseai és edelényi adóhivataloknál adóosztályi, a nyíregyházi pénzügyigazgatóságnál két fővagyózi állásra 2 hét; a nyitrai törvényszéknel fogházörmesteri állásra 5 hét; a tordai törvényszéknel hivatal-szolgái állásra 6 hét és a nyíregyházi pénzügyigazgatóság kerületében három vgyvagyózi állásra 8 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (Dana, Horva Vág, Rába, Dráva, Bura Száva, Szamos, Kraszna, Latorca, laborca, Ung), date (jan. 30, jan. 29.), and water level (m é t e r). It lists various locations and their corresponding water levels for two consecutive days.

Felcélő szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1908. január 30-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap — kevés kivétellel — mindennél volt csapadék, melynek mennyisége helyenkint meghaladta a 10 mm-t. A hőmérséklet délkeleten kissé emelkedett, míg egybeült — főleg északnyugaton — süllyedt; a maximum: Fiumében 12 C° és a minimum: Tátrafüreden 10 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Változóan felhős idő várható lényegtelen hóváltozással és helyenkint, inkább csak délen, csapadék-kal.

Table with columns for station name (Allomás), wind direction (Szélirány és ereje), and temperature (Hőmérséklet). It lists various stations and their weather conditions.

Table titled 'Buza' showing prices for different types of wheat (Tiszavidéki, Jelehmegyeri, Pestvidéki, Bányási, Bácskai) in various units.

Table titled 'Egyéb gabonafélék' showing prices for other grain products like rye (Rozs), barley (Árpa), and oats (Zab).

Table titled 'Borsonya' showing prices for different types of beans (Korona-tól, Koronától).

Table titled 'Faj' showing prices for various types of beans (Korona-tól, Koronától).

Table titled 'Lencse' showing prices for different types of lentils (Budapesti, Vidéki, Prima, Városi).

Table titled 'Államadósságközlökössönök' showing interest rates for various types of bonds and securities.

Table titled 'Bankok részvényei' showing stock prices for various banks like Magyar Államkassza, Kassa-oderb, etc.

Table titled 'Takarékpénztárak' showing stock prices for various savings banks and financial institutions.

Table titled 'Biztosító társaságok' showing stock prices for various insurance companies.

Table titled 'Gőzmalomok' showing stock prices for various steam mills and industrial companies.

Table titled 'Külföldi vállalatok' showing stock prices for various foreign companies.

Table titled 'Ujlaki tépa és mészégető' showing stock prices for various industrial and mining companies.

Table titled 'Sorsjegyek' showing prices for various lottery tickets and bonds.

Table titled 'Pénznekem és váltók' showing prices for various types of currency and exchange rates.

Table titled 'Külföldi vállalatok' showing stock prices for various foreign companies.

Table titled 'Külföldi vállalatok' showing stock prices for various foreign companies.

Table titled 'Külföldi vállalatok' showing stock prices for various foreign companies.

# KÜLÖNFÉLÉK.

## A mi utunk.

Tied az időm. Tied az álmom.  
Tied a lelkem. Tied a vérem.  
Viszonzásképpen fehérhús lány  
Csupán egy üde mosolyod kérem:

Had' vájjék egyszer valóra, édes,  
Az a virágot fakasztó álom,  
Had' dobbanjon meg szívem is, míg az  
Üdvnek mosolygó utait járom!...

Kereslek itt is. Kereslek ott is.  
Itt lent a földön. Ott fejt az égben.  
Tudom, hogy egyszer reám borulsz majd  
Mosolygó arczzal, tiszta fehérben...

Te sem tudod majd, én sem tudom majd,  
Mit is fog akkor suttogni aink.  
De mindketten érezni fogjuk,  
Hogy a zokogás erőt vesz rajtunk...

Siraini fogjuk, tudom, esténként  
Azt a sok elszállt fiatal évet,  
Amikor, édes, mindkettőnkre  
Forró sugarat hintett az élet...

Kis kezéd varrta, batiszt ruhában  
Sétálsz kaczagva rózsák között...  
Herczig, ezüstös, kis locsolóval  
Töviket, ugy-e, megöntözd?

S míg odabent én receptet írok  
Egy betegemnek, kint ezalatt  
Pattogni kezd a tűz a konyhában,  
S pirosra festi lent a falat...

Ész egy ragyogó kicsike házunk.  
Te leszel majd a ház asszonya.  
Körülfutjuk fehér akácczal,  
S nem hagyjuk el majd egymást soha!...

S ha kettőnk közül meghal az egyik,  
Koszorút köt majd neki a másik  
Borongó őszszel, mikor az akác  
Másodszor otthon kivirágzik...

Kiss Ferencz.

(Szép emberek.) Északkeleti Oroszországban,  
Perm közelében él egy Rasatnikov nevű földbirtokos,  
aki egy nem mindennapi dolgot mivel. Ez az  
érdemes ember ugyanis, aki egyike a vidék leggazdagabb  
birtokosainak, embertenyésztéssel foglalkozik és pedig „szép”  
embereket tenyész.

Óriási birtokain természetszerűleg nagyon sok  
jobbágy népséget kell tartania, hogy földjeit megművelhesse;  
ezek között a jobbágyak között azonban csakis szép embereket  
és nőket tűr meg. A birtokain élő férfiak és nők kivétel  
nélkül tökéletesek formában és arcban egyaránt. Évtizedek nagy  
pénzáldozatokkal teljes munkájával sikerült Rasatnikovnak  
jobbágyait és cselédeit így összeválogatnia. Mert nemcsak  
szépeknek kell lenni azoknak, akik a Rasatnikov birtokain  
akarnak szolgálni, hanem egészséges embereknek is egyzersmind.  
Ami pedig nagy szó Oroszországban, ahol tudvalevőleg minden második  
ember iszákos, még a jobb körökben is.

A dolog tehát nehezen ment, de mégis sikerült,  
mert ma már Rasatnikov minden jobbágya és cselédeje  
valóságos mintaember. Csupa szép nőkből és férfiakból áll  
a faluk lakossága, sőt ma már a második nemzedék is  
embersorba növekedett. Természetesen az utódok is gyönyörű  
szépek. Amit különben nem is lehet csodálni, mert egészségtől  
duzzadó és szép szülőknél csak szép gyermekek lehetnek.

Meg kell még jegyeznünk, hogy Rasatnikovnak arra is  
gondia van, hogy a házasságok alapja mindig a kölcsönös  
szerelem legyen. Kényszer- és érdekházasságokat nem tűr meg,  
de arra soha nincs is ok, mert például ha egy legény  
valamelyik szegényebb sorsú leányba szeret, a földesur maga  
gondoskodik róla, hogy a menyasszony olyan hozományt kapjon,  
mint akármelyik jobb módú gazda leánya. Így aztán minden  
szerelemes pár egyesülhet és Rasatnikov sem rosszul  
gazdálkodik, mert ilyen kiváló, józan, munkabíró és munkaszerető  
jobbágyok mellett csak természetes, hogy birtokai mintaszerű  
megművelésben részesülnek, gazdasága virágzik, vagyona  
gyarapodik és jobbágyai valósággal rajonganak érte, olyan  
szerelemmel és tisztelettel veszik körül.

A napokban éppen egy igen érdekes házasság volt megint  
azon a boldog vidéken. A harmadik nemzedék házasságának  
kezdődött meg a láncolata. Az első feleségek unokái  
keltek egybe. Gyönyörű szép szál legény volt a vőlegény,  
a menyasszony pedig egy bájos tizenhétéves esztendő  
hajadon. Csodamód szép pár volt s a földesur, a gazdag  
ajándékon kívül, amivel a párt elhalmozta, még azt is megígérte,  
hogy cunak a párnak a gyermekei — illetőleg fiúutódai —  
az uradalmi pénztár költségén tudományos pályára neveltessenek.  
Rasatnikov ugyanis azt hiszi,

hogy ez a negyedik nemzedék igazi lángészt kell, hogy adjon,  
amelyet ki kell képezni az emberiség javára.

Rasatnikov ma már öreg ember, gyermekeit azonban úgy  
nevelte, hogy valószínűleg folytatni fogják édesapjuk példás  
tisztaságú, derék életét.

(Élető pálinka.) Amerikában nem hiába működnek olyan nagy  
buzgósággal a mértékletességi egyesületek; ugyancsak szükség  
is van a buzgóságukra. De még az éberségükre is. Amerikai  
orvosok újabban egyre sürűbben jutottak arra a szomorú tapasztalatra,  
hogy női betegek között lehangelően szép számban vannak olyanok,  
akiknek a betegsége okozati összefüggésben van a szeszszel.  
És ezek közt sok az előkelő úri nő, asszony és leány egyaránt.  
A dolog a milyen szomorú, ép oly rejtélyes is volt, mert hasztalan  
tartották figyelemmel a „betegeket”, nem lehetett ráta-  
cspálni őket, hogy ittak volna. Ellenben rájöttek a doktor  
urak arra, hogy pálinkát nem csak inni lehet annak, aki  
szereti, hanem enni is. Az amerikai cukrosboltokban  
mindenfélő olyan süteményeket árulnak, amelyek tele  
vannak konyakkal és más igen erős pálinkával. Aki  
néhány falatot lenyel belőlük, menten hozzájut a  
heveny alkohol mérgezés minden gyönyörűségéhez,  
magyarán mondva, egész takarosan becsíp, sőt ha  
van benne igyekezet, eljuthat egész a sárga földig.  
Már pedig azt nem lehet megtiltani az amerikai  
hölgyeknek, hogy ne szeressék nagyon a süteményt.  
Az meg nem az ő bűnik, hogy a sütemény nagyon szereti  
a pálinkát.

(Kivégzettek utolsó szavai.) Van Houten, a hírdé-  
téseiről világszerte ismert kakao- és csokoládé-gyáros,  
egyike a legötletesebb embereknek. Ismeretes, hogy mikor  
Hollandiában egy rablógyilkost a bitófa alá akartak vinni,  
Van Houten azt az ajálatot vette neki, hogy el fogja a  
családját tartani, ha a bitófa alatt Van Houten egy  
reklám-mondását fogja elkiáltani. Ugy is történt. Az  
elitét a bitófa alá vitték. A hóhér a nyakába akasztotta  
a kötelet. Erre a halálra ítélt hangosan felkiáltott: —  
„Legjobb a világban a Van Houten-kakao!” Ekkor  
megragadták a próbék és a rablógyilkos hatodéltperc  
mulva már halott volt — ... Németországban,  
Görlitzben egy Emmerich nevű rablógyilkost vittek  
október 9-én bitófa alá, mert öreg nagynénjét  
fejzecsapásokkal megölte és aztán kirabolta. Az  
elitétnek a bitófa alatt felolvasták a halálos ítéletet.  
Emmerich arra kérte az ottvoltoakat, hogy mutassák  
meg neki a császár aláírását. Ezt az utolsó kívánságát  
teljesítették. Emmerich erre hangosan felkiáltott: —  
„Éljen II. Vilmos császár!” Aztán a bako-  
hoz fordult: — „Végezzen velem röviden” szöit.  
Hatodélt perc mulva már halott volt.

	Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
1	4	9	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
7	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
8	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
10	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
11	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
12	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
13	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
14	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
15	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
16	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
17	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
18	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
19	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
20	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
21	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
22	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
23	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
24	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
25	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
26	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
27	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
28	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
29	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
30	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
31	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

# MEGCSALT ASSZONYOK.

— BEGYEN. —

Irta: E. GABORIAU.

— Az Amsterdam-uton van egy vendéglő,  
a „Gourmand”-hoz című, oda menjetek és vár-  
játok be a továbbiakat.

Lecou kiment a bormérésből, hogy megte-  
kintse kívülről azt a házat, amelyben Tremorel  
lakik.

— Mit szándékozik most tenni — kérdezte  
tőle Plantat.

— Ebben az ügyben egyelőre semmit; meg-  
kell várunk az estét. Neked kedves Ferencz,  
fordult a mellette levő ifjuhoz, két óra időt adok.  
Van időd, hogy megebédéljél és úgy öltözködjél,  
hogy a ház portása fel ne ismerjen; kárptos ta-  
nonezniak fogsz szerepelni. És most menjél, itt  
várak majd a sarkon levő vendéglőben.

— Most már mi is megengedhetjük magunknak  
a fényűzést, hogy ebédeljünk, igazán megérde-  
meltük; jöjjen, itt kitűnően lehet ékezn.

A dince, amit Lecou rendelt, igazán pompás  
volt, de Plantatnak nem volt étvágya, a szívét szo-  
rongatta valami és annyira izgatott volt, hogy kép-  
telen egy falatot is lenyelni. Az a gondolat, hogy  
Lecou milyen tervet eszelt ki, — foglalkoztatta  
szakadatlanul. De a detektiv nem árult el sem-  
mit a tervéből; s midőn a békebíró faggatni  
kezdte, csak ennyit mondott:

— Bizzék meg bennem, remélem, hogy sike-  
rülni fog.

— Fog-e sikerülni, kérdezte önmagától az  
őreg ur és a szive mindinkább elszorult.

Étkezés után Lecou irócszkózt hozott.

— Legközelebbi feladatunk most abból áll,  
hogy Laura kisasszonnyal beszélhessünk Tre-  
morel tudtán kívül.

— Ez nagyon nehezen fog menni, sőt azt his-  
zem, hogy teljesen lehetetlen lesz, felelte a  
békebíró. A gróf nehezen fogja elhagyni a házat,

mert kiteszi magát annak a veszélynek, hogy a  
rendőrség kezébe kerül.

Van egy mód, amivel kicsalom őt a házból  
— felelte Lecou, — várjon csak egy pillanatig.  
És gyorsan inni kezdett:

Wilson James urnak Helyben.

Az ezer frankos bankjegyek közül, amely-  
lyel ön a számláját fizette, négy drab hamis-  
nak bizonyult; midőn a bankban be akartam  
őket váltani, visszautasították azokat. Ha ma  
tiz óráig nem keres fel ebben az ügyben, legna-  
gyobb sajnálatomra, kénytelen volnék az ügyet  
az államügyésznek átadni.

Tisztelettel Reche.

Ez minden bizonynyal felriaszítja őt buvá-  
heiyéről, mert azt hiszem, csepp kedvet sem fog  
érezni, hogy az ügyészséggel összeköttetésbe  
jusson. Sejtelné sem lesz róla, mikép jutott a ha-  
mis pénzhez, de okvetlen felkeresi e levél vétele  
után a butorkereskedőt.

— Én is azt remélem és ezzel legyőztük a  
legnagyobb akadályt, ami tervemet esetleg meg-  
akadályozhatta volna.

Ebben a pillanatban felnyitott az aító, egy  
fiatal ember bedugta rajta fejét, de azonnal ismét  
el is tűnt.

— Itt az ideje, — szölt Lecou. Felkelt, kifiz-  
ette a számláját és felkérte Plantat-t, hogy kö-  
vesse őt.

Kint az utcán elébe jött egy fiatal ember,  
munkászubonyban, kicsiny, fekete bajszkájá,  
simára lefésült haja és sötét szemöldöke volt.

Plantat nem ismerte volna fel benne Feren-  
czet, de Lecou így szölt:

— Nem, fiam, ez nem ér semmit.

— Nézd meg magad a tükörben és valld be,  
vajjon a szemed pillantása, vagy a mosolyod  
megváltozott-e? Egy parókat feltenni és zubbonyt  
felvenni, ezt mindenki megtudja tenni, eb-  
ben semmi ügyesség nem rejlik.

— Igyekezni fogok más alkalommal jobban

megfelelni az utasításnak, mondta Ferencz egész  
megszégyenülten.

— Ugy bizony, máskor jobban igyekezzél,  
ha iparkodó és jó tanítvány akarsz lenni. Mára  
jó lesz így is, a portás nem fog felismerni... És  
most hallgass ide, mit kell tenned, folytatta Le-  
cou. Először is kocsit veszel jó lovakkal és elho-  
zod az Amsterdami-utról az embereinket. Wil-  
son ur házána elhagyod a kocsit és a társaid  
és beviszed a portásnak a levelet, azt mondva:  
— nagyon sürgős. Azután elrejtőzöl és megvárod  
míg Wilson ur elmegy hazulról. Egyik társad er-  
ről rögtön jelentést hoz nekem, te azonban kö-  
veted a vad nyomát. Ő valószínűleg kocsit fog  
venni, te a tiédet követed őt, de óvatosságból  
a kocsis mellé ül a bakra, mert az ángol na-  
gyon ravasz és képes az ut alatt elszökni, te pe-  
dig az üres kocsit követed...

— Nem fog elszökni.

— Ne beszélj, ide figyelj! Valószínűleg Reche  
butorkereskedőhöz fog hajtani, de az sem lehe-  
tetlen, hogy a legelső vasuti indóházhoz viteti  
magát és elutazik a következő vonattal. Akkor  
követed őt, akárhová megy és mihelyt lehetséges,  
sürgönyözöl nekem. — Megértettél?

— Teljesen. De ha utaznom kell, akkor  
ne küld el, hanem átengeded ennek az urnak,  
pénzre van szükségem, az természetes!

— Itt van ezer frank, ez elég egy világkö-  
rűli utra.

— De mit kell tennem, ha Wilson ur nyugod-  
tan haza jön?

— Ha hazatér, szintén követed és mihelyt  
belépett, a bizonyos fittytyót kétszer hallatod; és  
megvársz engem a kapu alatt; a kocsit azonban  
esetleg szüksége lesz reá! Így, ez az egész.

Ezzel Ferencz elsiett.

A két férfi szótlánul sétált az utcában fel-  
s alá, sokkal izgatottabbak voltak, mintsem be-  
szélni lett volna kedvük, hiszen itt volt egészen  
közel a kibontakozás.

Lecou hirtelen összerendezte; meglátta egyik  
ügynökét, türelmetlenül elébe sietett s meg-  
kérdezte:

Folyt. köv.

SZÍNHÁZAK

Pénteken 1908. január 31-én

Nemzeti színház

**A boszorkány.**  
Dráma 4 felvonásban. Irta Sardou  
Viktor. Fordította Fái J. Béla.  
Ximenes bíbornok Iráuffi  
Don Lopez Sacsay  
Juana leánya Lenkey  
Don Enrique Odry  
Ramiro Bónis  
Zoraya, mór nő Márkus  
Aisla, cecédeje Paulayné  
Cardenas Gyenes  
Cleofas Pethes  
Oliveria Rézsahegyi  
Fatam Fáy Sz.  
Afrida Jászai M.  
Kezdeté 7 órákor

M. Kir. Operaház

Zárva.

Nepszínház-Vigopéra

Czigánybáró.

Operetta 3 felvonásban. Irta  
Jókai Mór. Zenéjét szerzezte  
Strausz János.  
Zsupán Kálmán Nagy  
Arzons leánya Halmágyi A  
Mirabella Veszpreminé  
Barnáky Sándor Környel  
Otokár Pazmány  
Csopra Székely A.  
Zsili Noy Leona  
Gabor diák Seckely  
Cancro gróf Virág  
Kezdeté 8 órákor

Vigszínház

Először:  
**Sámson.**

Színmű 4 felvonásban. Irta Bern-  
stein Henry. Fordította Góth S.  
Brachard Jacques Góth  
Anne-Marie G. Kertész  
Le Gouvin Jérôme Fenyvosi  
D'And l'he Honoré S. éremy  
A maquisse Haraszthy  
Rutherford Grace Gazi M.  
Flach, üzleivelvő Japóczai  
D'Andelme Maximil Tanay  
Kezdeté 8 órákor

Király színház

Varázskeringő

Operett 3 felvonásban. Irta  
Dörmann és Jacobsen. Fordit-  
otta Mérei Adó. Zenéjét szer-  
zezte Strauss Oskár.  
XIII. Joahim Németh  
Lohár Papi  
Heléna Párás S.  
Niki Ráthonyi  
Guszti Csapó  
Friderika Orley G.  
Francz Ottó G.  
Vendolin miniszter Szabó  
Sigmund, lakáj Sárány  
Kezdeté 8 órákor

Várszínház

Zárva

Magyar színház

GRETCHEN.

Tréfa 3 felvonásban. Irta Dawis  
és Lipschütz. Fordította Hajó  
Sándor.  
Von der Plein gróf Lóránt I.  
Dr. Schweigelmann Forrai R.  
Mosquó P. Térnoki G.  
Beinago Tarnay  
Mili Hajós M.  
Tilda Harmos L.  
Greta Gloom Mészáros G.  
Francziska Kacsóh F.  
Ó Jenege Csontos  
Von Strehle Réthely  
Emma Németh I.  
Bina, polgármester Baross  
Tobisch Kórmendi  
Niemann Rátay  
Kezdeté 8 órákor

Uránia színház

A szerelem története.

Kezdeté 8 órákor

MODERNSZÍNHÁZ CABARET

Andrássy-ut 69. Telefon 93-16.

MICSI HERCEG

Lehár egyfelvonásos operettje.

Utazás egy siker körül.

Bohózat egy felvonásban.

- A szerelem trombitája -

Egyfelvonásos tréfa.

GÖZFÜRDŐBEN.

Tréfa jelenet.

25 kabaret szám.

Szerzők: Szomaházy, Heitai,  
Molnár.

Szerzők: Medgyaszay Vilma

Vörös Ill, Keleti Juriska, Poor

Lili, Nyárai, Sarkadi, Tihanyi,  
Bárony, Bóros.

Apolló színház.

(Telefon 68-39.)

Tejjezen új műsor!

Husz szenzációs attrakció

került műsorra. Kiemeljük

a következőket:

Kis kéményseprők.

Brazíliai kirándulás. Párisi

színházi kalap. (Tüntetés

egy színházban.) Könyvül-

letek az állatokon.

Bucsua legényélettel.

Alföldi nyulvadászlat. (Sa-

ját fölvetéltünk.) A zab ha-

tása. Téli élet Chamoni-

ban. Kutyá és macska fajok

A hárfás leány.

Kezdeté 8 órákor.

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE igazgató. VI., Nagymező-u. 17

Ma először:

Gödöllő fénykora.

Táncképek a multból. Irta: Regel H.

Uj diszletek.

Uj jelmezek.

40 szereplő.

Továbbá: A januári műsor utolsó előadása.

- Az előadás kezdete 8 órákor. -

Jegyelővétel: 10-1 és 3-6 óráig.

A félikertben reggel 5 óráig VÖRÖS ELEK czi-

gányzenekara hangversenyez.

FOLIES CAPRICE.

REVAY-UTCZA 18.

Igazgatók: LEITNER és KELETI. Rendező: ROTT SÁNDOR

Az előadás kezdete 1/9 órákor.

1/10 órákor: Ma Ujdonság!

„A házibarát”

Bohózat írta: Nemó. Rendező: Werner Manó.

„Kirándulás a szabadba”

(Cabaret) előadja a Folies Caprice egész személyzete.

Rendezik: Rott Sándor és Geiger J. balettmeister.

Végül Was Männer fesselt? 11 órákor

Bohózat írta: Satyr. Rendező: Trebitsch Sándor.

Nappali pönztár 9-11-ig és délután 3-6 óráig.

Az 1-ső emeleti Casino de Parisban reggeli

5 óráig zene és tánc.

HÁZTARTÁS

Kürthy Emilné lapja, a magyar gazdasszonyok né-  
külözhetetlen közlönye 1908. januárban kezd meg XIV.  
évfolyamát. Mintegy 100 rovata a külső és belső háztartás  
minden ágára kiterjed. Ezenkívül ezernél több könyvhatározat.

Előfizetési ára:

Negyedévre 3 kor. Félévre 6 kor. 1 évre 12 kor.

Kiadóhivatal:

Budapest, VIII., József-körút 31/B.

Tessék mutatványgyűjteményt kérni.

**Nászajándékok**  
jubileuma díszlapokat, eskü-  
eszközök, műipari cikkek

**részletfizetésre**  
le kaphatók jutányos áron

**POLGÁR KÁLMÁN**  
művészi ékszerterelepén

Budapest, Erzsébet-körút 29. l. em.  
Arjegyéb 2000 rajzzal látogya és bórmentra.

**TATRA-MULATÓ**  
VII., KIRÁLY-UTCZA 77.  
Igazgatóság: WABITS és GRUNER.

Rövid vendéjátéka  
**Dr. Hegedüs József**  
az angyalföldi tébolyda volt orvosának a  
**PARALITIKUS**  
címmű jelenetben. — Első fellépte  
**Posen Bernát**  
aktuális humoristának saját tulajdon műsorával. — Naponta  
fellép még 20 elsőrendű attrakciós szám.

**!! Grand Revue de Etoiles!!**  
Pénztárnyitás 5 órákor. Kezdeté 8 órákor.  
Telefon 15-10.

**Olcsó írógépek.** Néhány használt  
Remington, Yost,  
Underwood stbbi  
kifogástalan állapot-  
ban, olcsón eladó. **Gereben, Kristóf-tér 2.**

BUDAPESTI Cabaret Teréz-körút 28  
BONBONNIERS. Telefon 52-88

Ma és minden este  
**UJ MŰSOR**

(A februári új műsor első estélyei.)

Uj bohózatok. Uj színpadi tréfák. Uj Cabaret számok.  
Fellépnek: László Bécsi, Nagy Endre, Fereny Károly,  
Balogh Béke, Fábán Kornélia, Szócsy Magda, Kepf Jolán,  
Huszár, Sajó, Gabányi, Máhr, Kóváry.  
Jegyek: Bárd-nál Kossuth Lajos-utca és Andrássy-ut, Zipsar-nál  
Andrássy-ut 4. és a Cabaret pénztáránál, Teréz-körút 28.

**Nyilatkozat. A Csillaghegyi forrásvíz**

bakteriológiai szempontból tisztának és kifogástalan-  
nak minősítendő.

**Dr. Preisz Hugó**  
s. m. kir. állami bakteriológiai intézet  
vezetője.

A Csillaghegyi forrásvíz központi iro-  
dája Bpest, III., Bécsi-ut 94. Telefon 77-98.

**Varieté-Színház**

ezelőtt: Nemzetközi Orfeum.

BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám.

**Socurs Blanche** combinált trambolin  
jelenet.

**HARRY HOPKINS** állatidomító,  
világhíres egy ketrecben

**2 Orenses, komikus akrobaták.**

**Uj Varázspolka** Uj!

Vigjelenetek. Irta: Erdélyi Emil.

Éjjeli 12 órától, reggeli 5 óráig

**zene és tánc.**

kedvűs Gyula elsőrendű cigányzenekara hangversenyez.

Vasár és ünnepeken délután 1-4 óráig délutáni

előadás mérsékelt hólyarakkal.

**Zenemű ujdonságok.**

Bogdán: A bosnyák leány paraplé dala	Koronázóárk
Csegeri: 104 magyar dal	2.-
Dózy Nőtáskönyve	3.-
Donátdsor: Szoknya-nóta, énekli Pálmai Ilka	1.80
Fall: Die Dollarpriincessin operette	6.-
Farkas Pali: Eleő szerelem dalkeringő	2.-
Fráter Loránd szerkesztésében 100 dal	3.-
Fuók: Traum idoleo keringő	2.40
Winterstürme	2.50
Gross: Walkover Moni a tipp király, énekli Gyárfa	1.80
Haines: Bálkirálynő operette 2 füzetben	6.-
Bálkirálynő 6 betűszena Sirmay Albertől	3.-
Hetényi: A kezem, Cabaret dal	2.-
Dal a kokotról	1.80
Jasz leány	1.80
Lét	1.80
A szép Spitzerné	1.80
Haber: 120 magyar dalaalbum	3.-
Jókason: Jola serenade	2.16
Dr. Kacsóh Pongrácz: Dal a töröl	2.-
Kálmán Imre: Dal a moztól	2.-
A Lloyd munkatársa	2.-
A mama levele	2.-
Komárom: Dobó induló	2.-
Lehár: Vig özvegy (Justige Witwe) operette	6.-
Majo: Heliantie Valde-Trigane	2.-
Moret: Ezüst patkó indian intermezzo	2.16
Mákvirág japán románc	2.16
Rubens: Miss Hook of Holland operette	4.80
Stephanides: A garni, Cabaret dal	1.80
Strauss: Varázskeringő (Walzertraum) operette	6.-
Sirmay: Alató dal	1.50
Böske	1.50
Az öslegény és a színésznő	1.50
Tájber: Elmegyek a templom mellett	1.50
Tarka Színpad: Van-e tehetségem	2.-
Vén kocsis dala	3.-
A diófa románcza	1.50
Weiner: A zsúr szíró	1.50
Frimm diadala	1.50
Hallja maga Schwarz	1.50
Nagymarosi nyaraló	1.50
Zerkovitz: A léha nőtéja	1.80
A házmeister kisasszony	2.-
Bankó	1.80
Dalffy Dávid	1.80
Elveszett a harisnyakötőm	1.80
Pésu nóta	1.80
Izro indian	1.80
Látta-e már Budapestet éjjel?!	1.80
Mért oly rövid a szoknyád Melanie?!	1.80
Poldi, Cabaret dal	1.80

Az összeg előleges beküldése után bármennyre szállítjuk.

Minden nyomtatásban megjelent zenemű nálunk kapható

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai)

r.-t. Budapest, VI., Andrássy-ut 21.

HETI MŰSOR.

Január—Február	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vigszínház	Király-Színház	Nepszínház (Vig-Opera)	Magyar Színház	Vár Színház	Uránia színház
1 Szombat . . . . .	Annuska	Tosca	Vigáro halálhaja	Varázskeringő	Czigánybáró	A császárt katonái	—	—
2 Vasárnap . . . . .	J. u. Napszemély este Az örök küade- lem előtt	Faust	Patachon	Vig özvegy	Carmen	Ujalkovics leányok	—	Az élet komédiája A szerelem tör- ténete



## Meghívás.

A »Budapest Székesfővárosi Takarékpénztár Részvénytársaság« 1908. február hó 8-án délelőtt 11 és fél óraker az intézet helyiségében tartandó nyolcadik évi rendes közgyűlésére. Napirend: 1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság évi jelentésének előterjesztése. 2. A mérleg megállapítása és határozat a nyereség felosztása tárgyában. 3. A felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelőbizottság részére. 4. Kisorsolt két igazgatósági tag választása alapsz. 29. § 5. A választmány kiegészítése, a felü. felügyelőbizottság és két póttag megválasztása s a felügyelőbizottság díjazásának megállapítása. A részvényesek felkérnek, hogy az alapszabályok 20. §-a értelmében nevükre irt részvényeiket az intézet pénztáránál részvételi jegy ellenében február 5-ig deponálják. Budapest, 1908. január 24-én. Az igazg. tóság. 1907. évi mérleg. Vagyon: 1907. december 31-én. Készpénz 26013.83, Postatakarékpénztárnál 2731.60. Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztárnál 40081.01. Első magyar iparbanknál 33109.22. Magyar általános takarékpénztárnál 4423.97. Osztrák magyar banknál 569.31. Értékpapírok 24638.45. Váltók 664046.47. Lettár 4200. Budapesti gyűjtőpénztár és hitelszövetkezet 134672.78. Jelzálogkölcsön 23625.31. Adóssok 57442.66. Összesen: 105551.61. Teher: Részvénytőke 300.000.— Tartalékalap 10550.73. Hitel-egyleti biztosítéki alap 34073.12. Takarékpénztári betétek 491841.88. Visszleszámitolás 174194.51. Átmeneti tételek 4638.05. Fel nem vett osztalék 702.—. Hitelezők 11761.79. Nyereség áthozai 1906-ról 3324.81. Nyereség 1907. évben 24469.72. Összesen: 105551.61. Tisztelt közgyűlés! Van szerencsénk jelenteni, hogy megbízásunk teljesítésével megvizsgáltuk az 1907. év folyamán a takarékpénztár ügykezelését és könyvvezetését s ezt, valamint a készpénzt és értékeket a legnagyobb rendben találtuk. A bemutatott 1907. évi zárszámadásra vonatkozólag azt jelentjük, hogy annak minden egyes tételét a főkönyvvel és segédkönyvekkel összehasonlítottuk és mindenben egyezőknek találtuk. A kimutatott 24469.72 korona tiszta nyereség felosztására nézve magunkévá teszszük az igazgatóság javaslatát és ezt a tisztelt közgyűlésnek elfogadásra ajánljuk, kérve, hogy ugy az igazgatóság, valamint a felügyelőbizottság részére az 1907. évi üzletévre a felmentvényt megadni sziveskedjék. Kelt Budapesten, 1908. január hó 25-én. Dr. Reich József fb. elnök, Mellinger Lipót és Sós Bernát fb. tagok.

Mindenütt kapható a legfinomabb  
**Weider tejszín és Zsolna csokoládé**  
 Csokoládé dessert bonbonok.  
**Weider Ármin és Béla**  
 csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA.

## Meghívó

a Budapesti takarékpénztár és országos zálogkölcsön részvénytársaság.

részvényeseinek 1908. évi február hó 8-án, szombaton, délelőtt 11 óraker, a takarékpénztár I. emeleti üléstermében (VI. Andrassy-ut 5. sz.) tartandó

## XV. évi rendes közgyűlésére.

### NAPIREND:

1. Az igazgatóság jelentése.
  2. A zárszámadások előterjesztése és a felügyelő-bizottság jelentése.
  3. A mérleg megállapítása és a felmentvény iránti intézkedés.
  4. A nyereség hovatartozása iránti határozathozatal.
  5. Az igazgatóság indítványa az alapszabályok 23. §-ának módosítása tárgyában.
  6. Az igazgatóság indítványa az intézeti alkalmazottak nyugdíjintézményének életbeléptetése iránt.
  7. A felügyelő-bizottság tagjainak választása és a bizottság tiszteletdíjának megállapítása.
  8. A választmány kiegészítése.
- Budapest, 1908. évi január hó 23-án

Az igazgatóság.

Azon t. cz. részvényesek, kik ezen közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkérnek, miszerint nevükre irt részvényeiket az alapszabályok 20. §-a értelmében legkésőbb három nappal a közgyűlés előtt, tehát bezárólag 1908. február 5-ig Budapesten a társaság főpénztáránál (VI. Andrassy-ut 5. sz., földszint) letenni sziveskedjenek, hol a letett részvényekről elismervényt nyernek, mely igazolási jeggyel szolgál a közgyűlésen való részvételre.

A közgyűlésen az alapszabályok 16. §-a szerint minden részvényt általa letett öt darab részvény után egy szavazat illet meg, azonban 30 szavazatnál többet sem saját, sem megbízójának nevében, sem mindket minőségben együtt, senki sem gyakorolhat.

A mérleg és a felügyelő-bizottság reá vonatkozó jelentése az alapszabályok értelmében a társulat irodahelyiségében közszemlére ki van téve s kívánatra minden részvényesnek kiszolgáltatik.

## AZ «ELSŐ MAGYAR IPARBANK»

t. cz. részvényesek

1908. évi február hó 15-én délután 5 óraker az intézet helyiségében (IV., Deák Ferenc-utca 5. sz.) tartandó évi rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívotnak.

### NAPIREND:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A mérleg és zárszámadás előterjesztése a felügyelő-bizottság jelentésével.
3. A mérleg megállapítása és a nyereség felosztása feletti határozat.
4. A felügyelő-bizottság díjazásának megállapítása
5. A felügyelő-bizottság három tagjának és egy póttagjának, valamint a választmány tizenkét tagjának megválasztása.

Azon t. cz. részvényes urak, kik ezen közgyűlésen résztvenni szándékoznak, sziveskedjenek részvényeiket az alapszabályok 121. §-a) értelmében folyó évi február 12-ik napjáig bezárólag, d. e. 9-12 óráig az intézet pénztáránál letenni.

Kelt Budapesten, 1908. január hó 30-án. Az igazgatóság.  
 \*) 121. § A rendes közgyűlés összehívása, annak megtartása e öit két héttel a magyar hivatalos lap útján eszközöltetik Minden részvényes ki a közgyűlésen részt akar venni, a közgyűlés előtt három nappal nevére irt részvényeit az igazgatóságnál letenni tartozik. (Ütányomás nem díjazatik)

### Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

## Dr. KAJDACS

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerre, rövid idő alatt gyógyít húgycsőfolyást, hólyagbajt, sebeket, bujakórt (syphilis), bőrbetegségeket, elgyengült férfierőt, idősekbenkelt is, únterfőzést és annak utóhájt, ideg- és hágerincbajt, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 9-4-ig és este 7-8-ig.

Budapest, VIII., József-körut 2.  
 Levélre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.  
 Levél útján is biztos gyógyssiker.

## BIZTOS

gyógyulást keresőknek

kik bármily

### nemi betegségben szenvednek

mint húgycső és hólyagbajok, húgycsőszűkület, vizelet savarot, éjjeli magömlések, sebek és bujakoros rántalmak (syphilis), az únterfőzés utóhájként fellépő idegbajok, korai fertőző elgyengülés, bármily bőrbetegsége stb. nőknél fehérhólyag, méh bajok, alapos, gyors és gyökeres gyógyítására szigorúan tudományos és lelkiismeretes gyógymédánál fogva legjobban ajánljuk

## Dr. Garai Antal

v. cs. és kir. osztály főorvos országos hírt és a legrosszabb 22 éve fennálló rendelt intőzést

Budapest, V. ker., Andrassy-ut 24. sz.

Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Idült húgycső és hólyag bajok vizsgálatá villamos árammal történő vizsgálással.

Vidékliok levelekre kimerő választ és szakszertű tanácsot nyernek, gyógyszeréről gondoskodik. Titoktartás biztosítva.

Nőknek külön váróterem.

### Levelek Hullása

Irtá: KISS JÓZSEF  
 Falus Elek rajzaival.

Ezzel a címmel: LEVELEK HULLASA az utolsó esztendőiben irt költeményeit: gyűjtötte össze: KISS JÓZSEF

SHEREZADE A NAPHOZ MECSVILAG KNYAZPOTEMKIN - KÉT HAJÓ - A TROMBITAS ODESSZA stb. stb. mind benne vannak a szép albumalaku kötetben, amelyet stilszerű művészi rajzok díszítenek. Amikor egy egész ország übbileumi ünnepegekkel veszi körül a mai magyar költészet e nagalakját, ez a gyönyörű könyv harmonikus kísérője az ünnepegeknek - irodalmi esemény.

Az albumalaku - könyv ára - diszkótésben 15 korona.

Megrendelhető:

SINGER ES WOLFNER  
 :: könyvkiadóhivatalában ::  
 Budapest, VI., Andrassy-ut 10



## Grammofonok, hangszerek, fegyverek.

### látcsővek és fényképező-gépek

részletfizetés mellett

árfélelemelés nélkül kaphatók

## Aufrecht és Goldschmied

áruházában

BUDAPEST, VII., Rakóczi-út 26. sz.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve!



A hirdetés rovában minden szó egyszeri beiktatása közönséges... 4 fillérrel, kompakt betűkkel szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETESEK

A hirdetés rovában minden szó egyszeri beiktatása közönséges... 4 fillérrel, kompakt betűkkel szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban. Budapest, V. Sárvány-utca 6/C. 288

Vadászfegyver

brüskéből származó gyűjtemény, potom áron egyenként is eladó. Modern Toplewer kulcsu 18 frt. Grener záru angol lakatu visszaugró kakasu 25 frt. Ontöltő és töltényvető sörétes Winchester 35 frt. Több szép Hammerles és Drilling feltűnő olcsó áron. Ismétlépistolovok és revolverek közöttük velodogg-hammerles és Brauning is ugyszintén fényképező gépek alkalmi vételárban. Radó, Egyetem tér 5E.

Ilona.

Eddig nem irhattam. Vasárnap szokott helyen, szokott időben váriak. Szombaton lakásom előtt sétálok. 5530

Parketagyár

Gyöngyösön ajánlja gyártmányait.

Vigyázzon,

ha meghúlt és vásároljon valódi Réthy-féle cukor kát 60 fillérért. 721p

Izlésesen

butorozott különbejáratu utcai szoba egy vagy két intelligens ur részére fürdő használattal azonnal kiadó. Csepregi utca 2. szám, I. emelet 9 ajtó.

A Falkogen

tűdöbajt gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt. Ára 3 korona. Kapható: Falk-gyógyszerár, Budapest, VIII Rákóczi-ér 2. sz. 25828

Gyógyszertár

szép házzal együtt, bácskában, pályától való megvásárlás miatt eladó. Bővebbet, Mayer vasúti állomás Szenicz.

Lengyelül

sikeresen tanít társalgási és nyelvtani uton gyakorlott lengyel tanító. Ugyszintén ügyvédi és kereskedelmi munkák fordítását is elvégzi. Király-utca 54. III. 21.

Magánkutató iroda

Rákóczi-út 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat vállalhat úgy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyar Géza. Telefon 67-47. 26703

Temetkezési

vállalkozók, intézetek, egyletek, társulatok részére képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a Budapesti Ravatalgyár Részvénytársaság Nagymező-utca E. 46. 27933 C.

Tea

elsőrendű Hoyune és Assam keverék 1/4 kiló 3.20 korona, nagyobb vételnél engedmény, Veinek, Kelenföld. 27948

Singer varrógépek,

egész új 30 frt, szakértőleg javítottak 12 frttől főjebb, jótállás mellett szállít. Habán József műszerész, Almásy-tér 14. Képes árjegyzék ingyen. Javítások jutányos áron. 27965

Jogi,

politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyestárgyakból is) Kolozsvárra, Budapestre ugyszintén államszámveleltani államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészíti. Jogi személnárlum, Budapest VI. Róssa-u. 44. III. 8.

Csemegecsözlöt

fagymentesen csomagolva, 5 kilónként 5 koronáért, leginomabb táblaalmát, 4 koronáért, mézédés narancsot 3 koronáért szállít Rötman Hormin Kiskunhalason. 27850

Lakást,

üzlethelyiséget akar kiadni, vagy kivenni, akkor csak Huszárhoz kell menni Budapest, V. Mérleg-u. 2. Telefon 81-08. Teljes garancia, első rangú ajánlatok. Minden bérhelyiség és ingatlan nyilvántartva.

1000 családnak

azonnalra szerzett „Huszár” lakást, helyiséget, állást Budapest, Mérleg-u. 2. Telefon 81-08. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok. Minden bérhelyiség, ingatlan naponta nyilvántartva.

Zálogcédulákat,

brilliansokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platinát legmagasabb áron veszek. Brilliansokért többet fizetek, mint amennyiért vették. SCHILLER IZIDOR, Sip-utca 8. 27133

Lakást,

bérhelyiséget, üzletet akar venni, akkor csak Gresham-palotába „Huszárhoz” kell menni. Telefon 81-08. Elsőrangú ajánlatok. Teljes garancia. Válaszbélyeg. Minden bérhelyiség naponta nyilvántartva.

Polgári, gimnáziumi.

kereskedelmi, real, mai gánvizsgálatra, gimnázium különbözőre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes, Almásy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyegeket kérek. 25465

Kisbirtok

40-50 holdas kerestetik megvételre a Duna vagy Ipoly menti községben, házzal, vasút mellett, hegyes vidéken, Budapesthez közel. Csak tulajdonosoktól kér ajánlatot Mayer vasúti állomás Szenicz.

Fénykép-készítéket

objectívét vesz, elad, cserél híres Appolo lemeznek egyedi-elárúsító helye.

HATSCHEK EMIL

Andrássy-út 13., fiókja: Erzsébet-körút 88. Alapítástól 1877. Sokkal olcsóbb, mint részlet fizetésre.

Eladó

circa 800 Complett legutóbban szabadalmazott himző-dobkeret szabadalommal együtt, melyet a m. kir. miniszterium az összes magyarországi állami iskolákba, mint taneszközt elrendelte, esetleg eszterga-padok és szerzőmokkal együtt családi okok miatt sürgősen és jutányosan eladó a vételnél. Bővebbet Várnay Antalnál Győrött. 27931/B.

Magán építő iparos iskola előkészítő építő, kézműves és kőfaragó vizsgához biztos sikerrel. Szerény díjazás mellett elfogad tervek készítését, felülvizsgálatakat és statisztikai számításokat. Vagy lözeget műépítés igazgató. Budapest, VII. ker., Baross-tér 17. 27225

Építkezéseket!

Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvégzi, tehermentes tevékeny tölcésítésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsodyépítésiroda Bpest. Rákóczy-út 71. 782

Polgári iskolai

rediskolai, gimnáziumi, kereskedelmi, egyéves önkéntességre képesítő vizsgákra, valamint mindenféle javító és pótló vizsgákra legrovidebb idő alatt a legjobb sikerrel előkészít. „Tanár” Budapest, Thököly-út 8. I. em. 3. ajtó. 26814

Nem kell

már semmire futár, gyorsan szerez mindent „Huszár” Budapest, Mérleg-u. 2. Telefon 81-08. Lakást, lépcsőházi szobát, házat, telket, üzlethelyiséget, állást. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok. Teljes garancia. Minden bérhelyiség, ingatlan naponta nyilvántartva.

Eladó

egy modern adomén és I. em. lakóház, vízvezetékkel, vilanyvilágítással, gyümölcsös kerttel, 1500 frt évi lakbért jövedelmez, ára 18 ezer frt, a vételhez kell 3500 frt, a többi teher rajtmaradhat, 51/2%-kal családi okok miatt sürgősen eladó. Bővebbet Várnay Antalnál Győr. 27931/A.

Kanári madarak

kiképzett előbőröknek darabjai 6-8 ut. tenyésztőket 1 fajtájával feloltsáru mellett szállít STERN Csongrádól. 27642

Ki a YES-OUI-SI

című lapot megrendeli, létszva minden megrendelés nélkül us csatlóan az

angol és francia

nyelveket alaposan megtanulhatja. Előfizetési ár negyedévenként minden kiadásra 3 korona. Megrendeléseket elfogad és mutatványismókat küld a kiadót hivatal. Budapest, Andrássy-út 97. szám.

Csemegealma

téli nemes fajlama és óriás Ekealma postakosaránkint 3 kor. 25 kiló ára 12 kor. Háziilag főzött barack lekvár 2.40 kor. Kiltűzö bira-alma-szjt 2 kor., Cukorádes szilvazs 1.40 K. Kilója Falboroknak hecölőterjét 50 koronáért szállítja Szabó Xil. Csongrád.

Veresáfonyabefőt

BARTÁ-féle, 6 kilós postakosárúveg 6.-to rona FELKA KONZERVGYAR Polka. Szeged. 86972

Villamos világítás

saját dynamóval, lakóházak, gazdaságok részére. Telefon és villamos cikkek árjegyzéke ingyen. Aránlat és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gärtner, elektromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27855

Aczélsodrony-

ágyhatékek a legjobb kivitelben kaphatók, fakkerttel 3.50 frt, vaskerttel 5.50 frt és fejlebb Heizer és tea sodronykerítés- és ágyhaté- gyárában. Népszínház-utca 1. sz. Az Apolló színház épületében. 27910

Gyorsírás (Gabelsberger)

Gereben

gyorsíró nőiskolája kiképzés után állást garantál. Németül tudóknak tandíjkezdvezmény. Írógépek-tatásnövendékeknek díjmentes. Kristóf-tér 2. szám.

STENOGRÁFIA

Ha elterpályán boldogulni akar, tanuljon gyorsírást, gépirást, könyvvitelt, német nyelvet a Stenográfia országos Gabelsberger gyorsíró- és gépiró iskolában. Sokszorosított tanfolyamok, copying office. Biztos állasközvetítés. V. Váci körút 33.

3 szó . . .

Egyenruha

Tiller

Budapest.

Alkalmi vétel.

Butorok, visszamaradt szönyegek, kényeszerű körülmények miatt eladók: mahagoni hálószoba 180 frt, íróasztal könyvszekrényvel, olajfestmények 2 frt, nagy porzsaszőnyegek, lámpák, 3 águ villany 14 frt. Árverési butoreladás. Dob-utca és Holló-utczal esztokpinca 26618

BUTOR

árverésről, finom és egy szerű butor, hálószobák és garson szobák Szalon borítólelek, gyönyörű tükör, diván, börszék, íróasztal, porzsaszőnyeg és egyes darabok; Földes B. VII. Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Fenyőborovicska

(Gunterus) BARTA-féle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.- bérmentve. FELKA KONZERVGYAR Polka, Szeged. 26973

Kolozsvári

Jogtudományi és állam-tudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítettünk elő a legrovidebb idő alatt kiprobált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikerét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójogból speozialis tanfolyam, melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere után igen osokély díjazással. Levélbeli érdeklődésekre ki-merítően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2.

Polgári árak!

Pontos kiszolgálás!!

Kitünő szabás!

Videkre mintát küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek.

Zeliszka János

angol uri szabóterme- BUDAPEST.

Andrássy-út 56. I. em.

Allandó választék a legdivatosabb angol és hollandi szövetekből.

Saját gyártmányu

vas- és rézbutorok

Részeg --- --- 45.- frt  
Vaságy matraccsal 8.50  
Gyermekeágy --- --- 11.50  
Sodronyágy-betét 3.50

Vas- és rézbutorok gyári

árban.

WEISZ LIPÓT

Király-utca 99. szám. TELEFON 57-01.

Mérnöki műszereket

vesz, elad, cserél, lejt mérők, Planiméter, Teleskop, Goerz-Teiss-Früderstb.

HATSCHEK EMIL

Andrássy-út 13. Fiókja: Erzsébet-körút 38

Szepességi

csemegek

BARTA-féle vörösafonya befőtét, málna, szamóca, csipkebogyózt, gomba- és huskonzervet, pasztómoskat nálál a FELKA KONZERVGYAR Polka, Szeged. Kérjen árjegyzéket.

AKINEMATOGRÁF

BUDAPEST, BAROSS-UTCA 17.

Modern urasági butorok

alkalmi vétel és eladása

háló-, ebédlő-, szalón-, oriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.

GROSZ SÁNDOR és társa

Budapest, Lest Ferenoz-tér 8. sz. ezolött Gyár-utca. Telefon 14-03.

Baromfi-

tenyésztők

és gazdálkodók figyelmébe ajánlja a téli időnyben a Predmerszky-féle fűthető baromfi itatót, melyben a víz a legnagyobb hidegben sem fagy le, s aibe néhány fillér napi költséggel kellemes langyosan tartható. Használata mellett tyúk-jant egészségét orjúk és sokkal korábban kezd meg a tojást. Tojások mesterséges kikötése Predmerszky-féle szab. költőgéppel bármely időszakban a leghasznosabb kereset forrás. Árjegyzékét ingyen küld. Telefon 95-74.

Predmerszky József Ipartelepe 27907 BUDAPEST, VI., Vösvösmarty-u. 83A.

Ajtók ablakok,

VASREDŐNYÖK,

VASRÁCSOK,

kapuk használ- tak és újak olcsó kaphatók!

Lefkovits Jakabnál

Bpest, V. Csáky-utca 26. Korall-utca sarok. Lipót körút közelében.

Zálogcédulákat

veszek. Elzalogosított, brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kivál- tok és teljes értéket ki- fizetem.

Singer Jakab

ékszerkereskedő

BUDAPEST, Király-utca 91. szám. Izabella-utcasarkán

Urasági

butorokat,

szőnyegeket,

osillárokat

és legelőjesebb berendezéseket (gyárak és üzle- eket is) veszek és eladok.

Nagy Zsigmond

VI., Lázár-utca 3

(a Váci-körút mellett).

Gyönyörű választék a leg- finomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni plisander vagy másfajta háló, ebédlő, ül- szoba és szalonbutorokban. Bőrhálószobák, bőrgarnitú- rák és kárpitosítékekben Porza, Smyrna és más sző- nyegekben és függönyökben modern bronzcsillárokkal gaz, villamos stb.-hez.